JIPPO

NO 10/80
Lokakuu
Hinta 5.90

Kreivi DRACULALLA oli elävä esikuva

Kuka?

BANZAI!
sanoi samurai
sivulla 8

ELOKUVAN HISTORIA PÄHKINÄNKUORESSA

Saatko kuvasarjan elämään?

302208-0-10

- **PUUT VARISTAVAT LEHTENSÄ**
- **KARPALOT OVAT SOILLA KYPSYNEET POIMITTAVIKSI**
- **SUPPILOVAHVEROITTEN JA TORVISIENTEN SATOKAUSI JATKUU**
- **JÄNIS, RIEKKO, KÄRPPÄ JA LUMIKKO VAIHTAVAT VALKEAAN TALVIASUUN**
- **LAPPIIN SATAA PYSYVÄ LUMI**
- **JOUTSENET KOKOONTUVAT MERENLAHTIIN SUURIKSI PARVIKSI ENNEN KUIN JÄTTÄVÄT LOPULLISESTI POHJOLAN**

TALVI TULEE

Suomi on pohjois-etelä -suunnassa melko pitkä maa. Niinpä maan eteläosissa puut ovat vielä ruskassa kun pohjoisin Lappi saa lumen, ja lämpötila laskee nollan alapuolelle. Monet eläimet talvehtivat lumen alla pesissään tai koloissaan tulematta lumelle. Sen sijaan jänis, lumikko ja kärppä vaihtavat karvansa valkeaan. Talvinen turkki on hyvä suoja petolintujen harhauttamiseksi ja kylmän torjumiseksi. Linnuista vain riekko ja kiiruna saavat valkean talvipuvun, vaikka talvehtivia lintuja onkin melko runsaasti. Oravan talvipuku ei tule aivan valkeaksi vaan jää harmaaksi. Kesällähän orava on punaruskea.

Kylmä hätistelee Etelä-Suomessakin västäräkkejä, punarintoja ja rastaita kohti lämpimämpiä alueita. Hanhet lentävät komeissa jonomuodostelmissa etelään ja joutsenten lähtöä enteilee niiden kerääntyminen merenlahtiin suuriksi parviksi. Kovin kauaksihan joutsenet eivät muutakaan, ne jäävät eteläiselle Itämerelle tai Pohjanmerelle, mistä palaavat taas jo maalis—huhtikuulla pesimäalueilleen.

Tämän vuoden runsas pihlajanmarjasato varmistaa ruoan pitkäksi aikaa tilhille, rastaille, punatulkuille ja taviokuurnille. Pakkasen nipistämät marjat ovat makeita ihmistenkin syödä, mutta linnuille ne ovat elinehto. Tarkkaile kotiseutusi pihlajia ja niissä vierailevia lintuja. Käykö marjoja syömässä rastaita vai tilhiä?

LINTULAUTAPUUHIA

Lintujen talviruokinnan voit aloittaa jo lokakuussa. Helpointa on rakentaa pieni ruokintalauta keittiön ikkunalle. Linnut eivät ole tarkkoja ruokintalaitteiden muodosta, mutta jonkinlainen katettu lauta on paras. Käytön kannalta lauta pitäisi saada sijoitetuksi niin että jyvien, talin ja siementen täyttö olisi helppoa. Sinulla saattaa olla viimevuotinenkin ja hyvässä kunnossa oleva ruokintalauta, mutta sillekin on tehtävä kunnollinen puhdistus uuden ruokintakauden alkaessa. Likaiset ruokintalaudat levittävät helposti lintujen suolistotauteja, joista etenkin viime talvena kärsivät punatulkut. Näitä kovin toivottuja ruokavieraita kuoli satoja ruokintapaikoilta saatuihin tauteihin.

Tärkein seikka lintujen ruokinnassa on kuitenkin jatkuvuus. Kerran aloitettu ruokinta on vietävä loppuun eli kevääseen asti. Sopivaa ruokaa ovat erilaiset siemenet ja jyvät. Lintujen suurinta herkkua ovat auringonkukan siemenet ja maapähkinät, mutta tavalliset kaurasuurimotkin tekevät hyvin kauppansa. Kaiken rasvan on oltava ehdottomasti suolatonta kuten muunkin annettavan ruoan.

Jos ryhdyt rakentamaan lintulautaa, voit samalla tehdä tulevaa kevättä varten muutaman linnunpöntön. Puihin vietyinä ne tarjoavat suojaisan yöpymiskolon tiaisille jo talvella ja ovat valmiina odottamassa laulavia kolopesijöitä tulevana keväänä. Rakennusohjeita löydät eri lintuoppaista ja tämän vuoden Jiposta n:o 3.

Jeppe ja Kolli

Meidän olisi pitänyt kieltäytyä vaarallisen lähetyksen kuljettamisesta.

Saamme asian hoitamisesta hyvän palkkion! Kyllä pieni riski kannattaa.

Meille tulee laivassa lähetys.

Siinä sitä nostetaan!

En käsitä mitä vaarallista laatikossa voi olla.

Enkä minä!

CRAAAC

BLAM

Epäilemättä se on aika vaarallinen!

Laatikko on ehjä!

Varovasti, Jeppe! Varovasti!

Se on kovin painava!

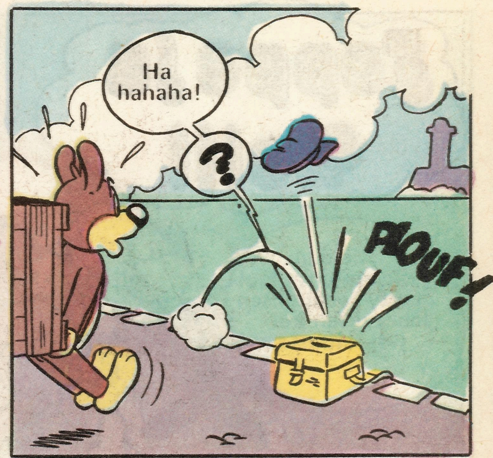
Missä on veneemme?

Missä täällä on Tähti niminen vene? Olen vuokrannut sen.

Mitä?

Arnal/Cance

Kaikkea sitä kuulee! Ha! Ha! Ha!

HUAA HA HAHA! Pakahdun nauruun...

Ha hahaha!
PLOUF!

Joka viimeksi nauraa, se parhaiten nauraa.

Oikea paikka!
TÄHT

MITÄ? Sehän on vanha paikattu purkki!
TÄHTI
TÄHTI

Tuolla härvelillä meidän pitää viedä paketti perille.

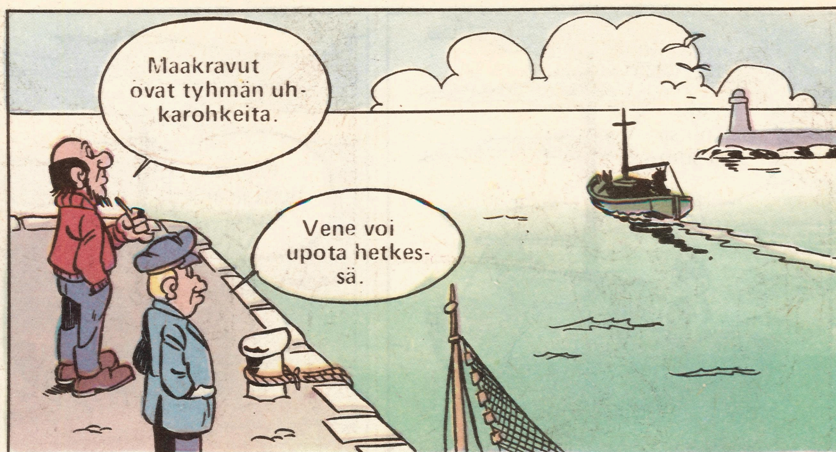
Millä ihmeellä saamme laatikon veneeseen? Se on liian iso.

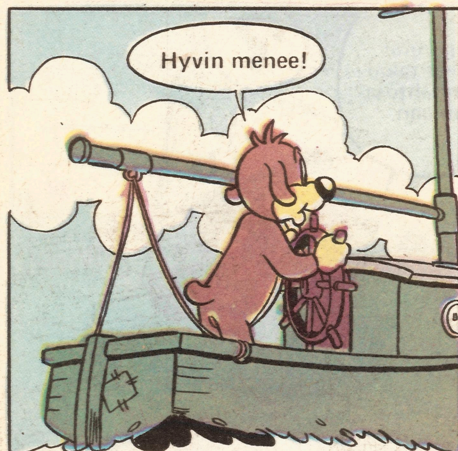
Luetaan ohjeet kirjeestä.
OHJEET

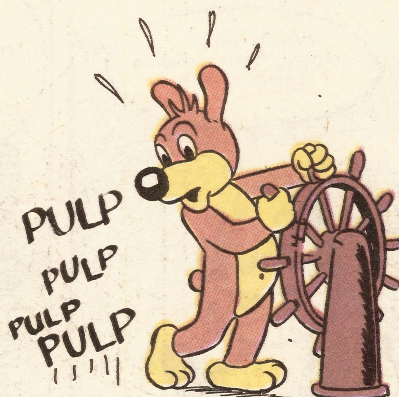
Päällimmäiset laatikot on auki!
Tämä vaikuttaa huonolta pilalta!

Tässä kannessa lukee, ettei tätä saa avata.
Minkähän takia?
EI SAA AVATA

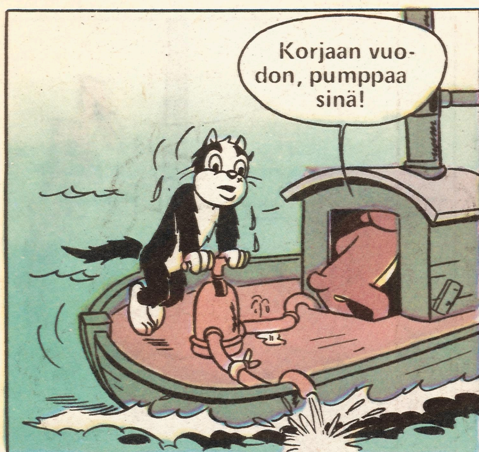

Se ei kuulu meille! Nyt lähdetään matkaan, Kolli!

Maakravut ovat tyhmän uhkarohkeita.
Vene voi upota hetkessä.

Hyvin menee!

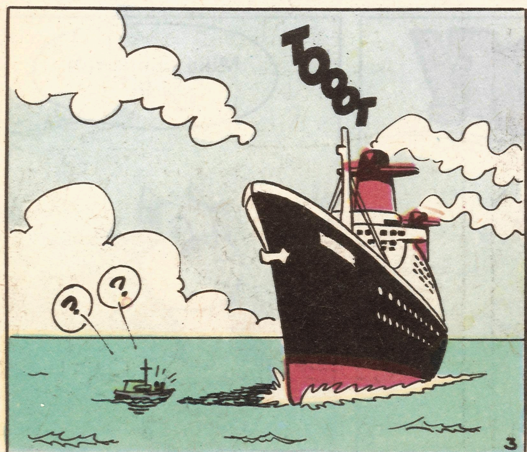

PULP
PULP
PULP
PULP

!
Vene vuotaa, Jeppe!

Korjaan vuodon, pumppaa sinä!

Huh!
Valmista tuli, Kolli!

!
Mistä tämä synkkä varjo keskellä päivää?

TOOOT
?
?

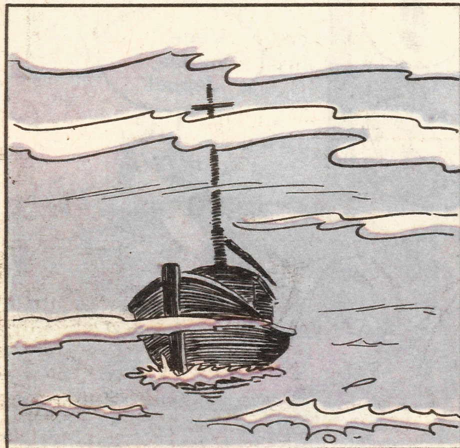

Viikonloppuveneilijät pois alta!
Huh, se oli tosi lähellä...

Oikealta tulevalla on etuajo-oikeus!

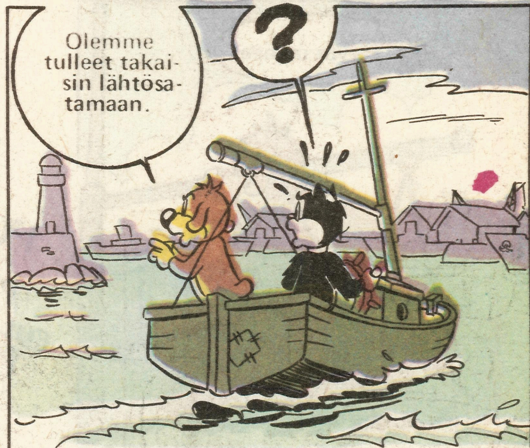

Kylläpä tuli sakea sumu.

Parasta heittää ankkuri!

Suuntavaistoni on erehtymätön! Anna minun ohjata!

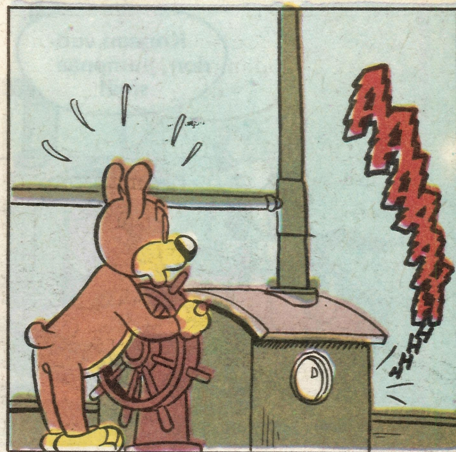

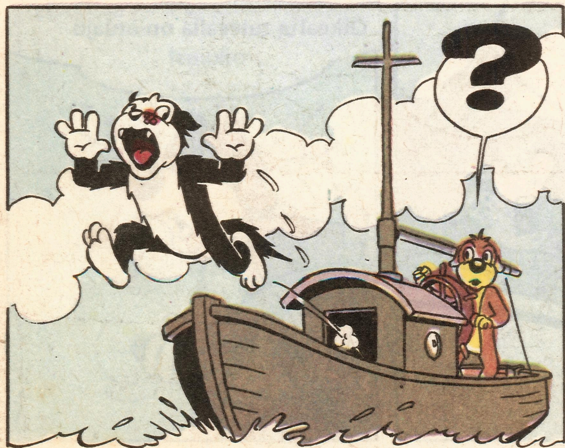

Sumu hälvenee. Pian nähdään missä ollaan.

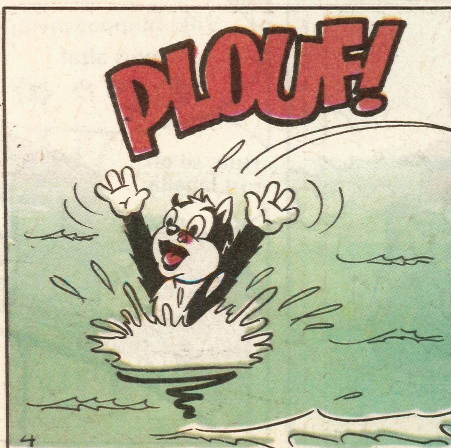

Olemme tulleet takaisin lähtösatamaan.
?

Jälleen merellä...
Tällä matkalla ohjaan minä!
Minä menen levolle.

Nyt voin vilkaista mitä laatikko sisältää.

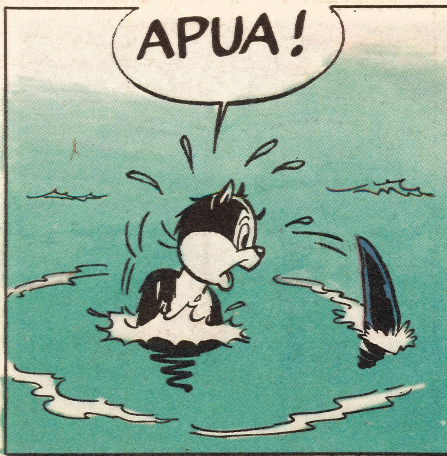

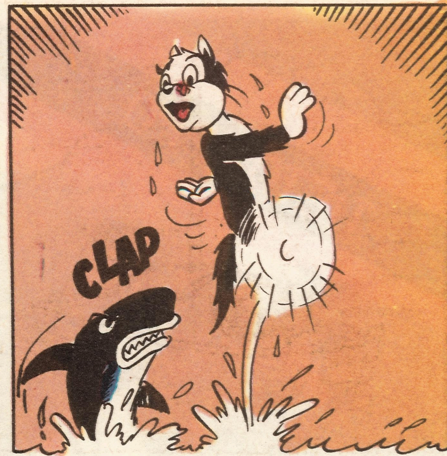

?

PLOUF!

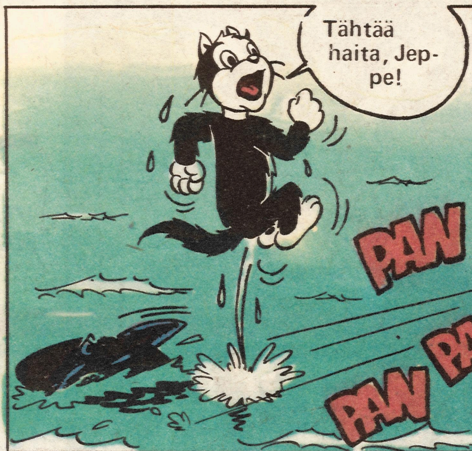

Mikä sinulle tuli, Kolli?

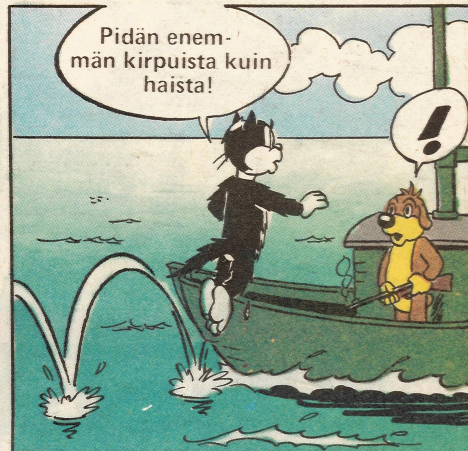

Laatikossa on kirppuja! Katso itse!
Varo! Hai!

APUA!

CLAP

Yritä kestää hetki! Haen haulikon!

Tähtää haita, Jeppe!
PAN
PAN PA

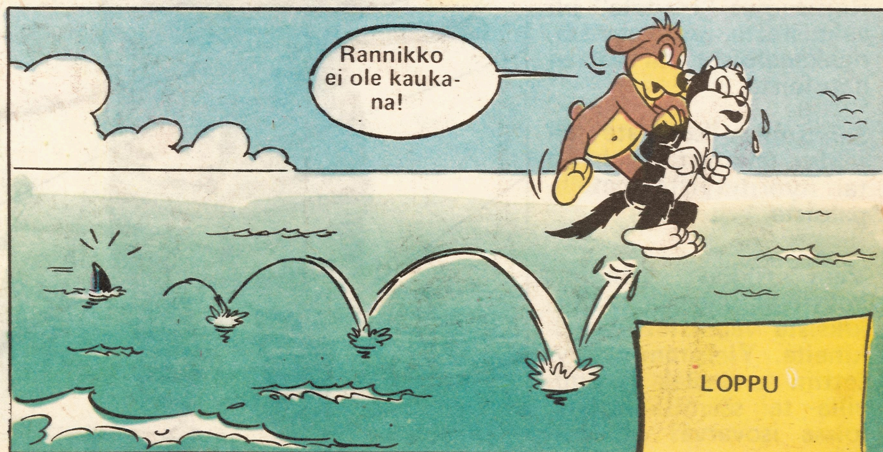

Pidän enemmän kirpuista kuin haista!
!

Lopeta hyppiminen, Kolli!

Tämä johtuu hermoista...
Jätit laatikon auki!

Liian myöhäistä!
CRAC

Laatikossa ei ollut kirppuja vaan termiittejä!
PULP
PULP

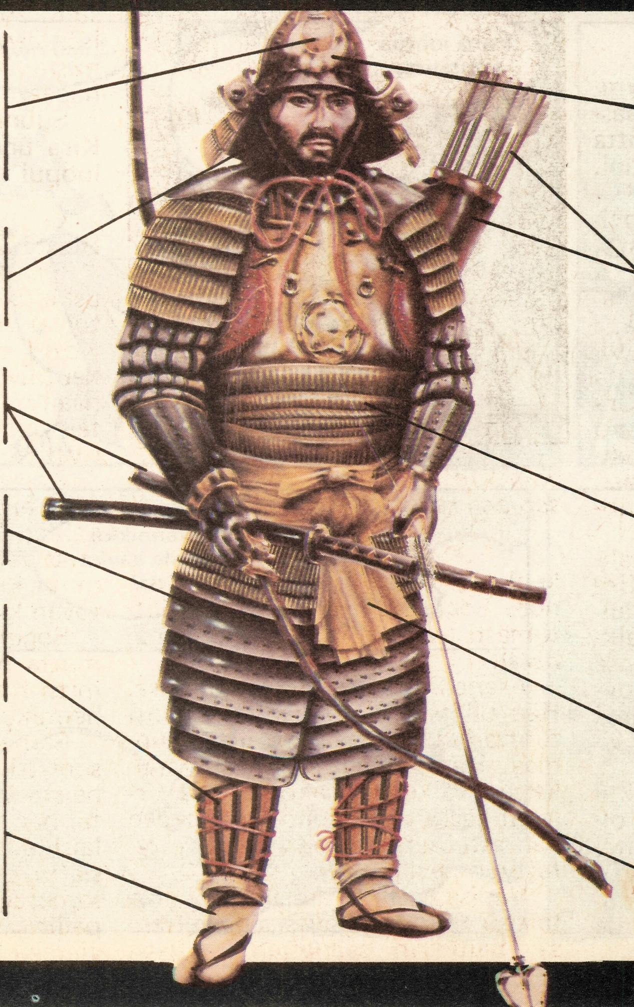

Rannikko ei ole kaukana!
LOPPU

He olivat ylpeitä, kovia ja rohkeita. Heidän uskollisuutensa oli ehdotonta, heidän kurinsa taipumatonta ja heidän kuoleman halveksuntansa täydellistä. Heitä ihailtiin, heitä vihattiin ja pelättiin. He elävät yhä taruissa...

VUONNA 1910 OTETTU VALOKUVA SAMURAIRYHMÄSTÄ.

SAMURAIT

Samurain klaanin tunnusmerkki "Mon" oli kaiverrettu kypärään tai rintasuojukseen ja kirjailtu vaatteisiin.

Niskasuojuksen "shirokon" sisäpuoli oli usein punaiseksi maalattu. Sen tarkoitus oli korostaa kasvojen pelottavuutta.

Samurailla oli kaksi miekkaa. Pidempi oli "katana" ja lyhyempi "watizashi".

Reisisuojus "haidate" oli valmistettu rautalevyistä, nahkapaloista tai valaan hetuloista.

Säärisuojus "sune-ate" oli tehty lakatusta nahasta tai nyöritetyistä metallipaloista.

Vain rikkaat samurait käyttivät nahasta ja turkiksista valmistettuja jalkineita. Yleisimmin käytettiin sandaaleja ja puuvilla- tai säämiskäsukkia, joissa isovarvas oli erillään.

Samurain kypärä "kabuto" saattoi olla mitä mielikuvituksellisin. Kuitenkin vain suurilla sotapäälliköillä oli oikeus koristella kypäränsä kuunsirpillä arvonsa merkiksi.

Samurait käyttivät valkosulkaisia nuolia torjuakseen "pahoja henkiä". Avoimeen nuoliviiniin mahtui noin 50 nuolta.

Samurain varusteissa keveys oli tärkeätä. Liikkumisen tuli olla helppoa. Korsetti "do" oli valmistettu metallilevyistä nyöreillä kiinni köyttämällä. Nyörien laadusta, väristä ja solmimistavasta voitiin päätellä samurain sotilasarvo ja yhteiskunnallinen asema.

Näyttääkseen aikomuksensa kuolla taistelukentällä samurai leikkasi poikki vyönsä "uma-obi" molemmat päät.

Ratsumiehet ja jalkaväki käyttivät jousia "daikyu". Niiden pituus oli 2,70 m. Jänteenä käytettiin hamppua, silkkiä ja eläinjänteitä.

OLIPA KERRAN 47 SAMURAITA

Japaniin kehittyi noin tuhat vuotta sitten läänityslaitosta vastaava järjestelmä. Maakuntaylimyksillä oli omat sotajoukkonsa. Isännilleen uskolliset sotilaat, samurait, elivät kuten eurooppalaiset keskiajan ritarit. Heidän kasvatuksensa ja koulutuksensa sotilastaitoihin aloitettiin hyvin nuorella iällä. Samurai eli isännälleen. Hänen korkein päämääränsä oli palvella ja puolustaa herraansa kunnialliseen kuolemaan asti. Läänityslaitos poistettiin 1800-luvun lopulla, ja samuraiden ammattikunta romutettiin samalla. Yleinen asevelvollisuus tuli käytäntöön.

Ylimysten samuraijoukkojen ohella oli myös isännistä riippumattomia, kierteleviä samuraita. Erityisesti he olivat ja ovat tarujen rohkeita sankareita. He kulkivat yksin ympäri maata etsien haasteita ammattitaitonsa ja urheutensa toteuttamiseksi.

Kerromme tarinan samuraiden ylpeydestä ja kunniasta kuolla aatteelleen uskollisina.

Japanissa, vuonna 1701

Korkeimman vallan pyhä symboli keisari Mikado eli loisteliaassa palatsissaan Kiotossa. Mutta varsinainen hallitsija oli soguni. Hänellä oli todellinen valta.

Sogunilla oli suuri hovi. Hänellä oli 100 000 miehen vartiosto. Edon linnoitusta ympäröi kaksi vallihautaa. Linnoitus oli kuin labyrintti, täynnä salaisia käytäviä.

Hovissa eli kaksi merkittävää ylhäistä samuraipäällikköä: Kira Yoshihisa ja Asano Naganori. Kira oli suuri seremoniamestari, Asano oli rikas aatelinen maakuntaylimys. Hänellä oli komennuksessaan 300 omaa samuraita Akon perintölinnoituksessaan.

Kaikki sujui hyvin näiden kahden miehen kesken kunnes Kira rakastui Asanon nuoreen ja kauniiseen vaimoon. Kira teki kaikkensa viekotellakseen ihailunsa kohteen. Mutta Asanon vaimo pysyi miehelleen uskollisena. Tämä raivostutti Kiraa, ja hän alkoi vihata Asanoa.

Kuten kaikki aateliset, Kirakin oli syntyjään samurai. Tämä oli sekä suuri kunnia että velvoite. Hän ei saanut käyttäytyä mielivaltaisesti. Kuitenkin hän halusi vahingoittaa vihaamaansa Asanoa loukkaamatta samurain valaansa.

Harakiri

Tilaisuus ilmaantui pian. Maaliskuussa 1701 soguni järjesti linnassaan suuren vastaanoton keisari Mikadon kolmelle lähettiläälle.

Asano sai tehtäväkseen juhlamenojen järjestämisen, vaikka se olisi ollut Kiran velvollisuus. Kira kieltäytyi avustamasta Asanoa järjestelyissä. Mutta virallisen vastaanoton aikana Kira arvosteli ja pilkkasi julkisesti Asanon järjestelyitä loukaten tätä koko hovin läsnä ollessa.

Asano kalpeni ja tarttui miekkaansa. Hän sivalsi ja haavoitti miekalla loukkaajaansa. Tämä oli sogunin palatsissa pyhäinhäväistys, anteeksiantamaton teko.

Näin Kira oli onnistunut saattamaan vihaamansa Asanon vaikeuksiin. Vartiosto pidätti Asanon. Soguni julisti tuomion välittömästi: vapaaehtoinen kuolema, harakiri!

Joillakin samuraille oli kasvojensa suojana rautainen puolinaamio.

Asano vetäytyi huoneistoonsa. Hän oli tyyni. Rohkea teko tulisi tuottamaan hänelle suurta kunniaa. Hän pukeutui rituaalin mukaisiin valkoisiin vaatteisiin ja kirjoitti jäähyväisrunon. Sen jälkeen hän astui seremoniaa varten pystytettyyn paviljonkiin.

Vapisematta, rauhallisesti hän tarttui tikariin ja avasi sillä vatsansa harakirin sääntöjen mukaan omaistensa ja sogunin edustajan läsnä ollessa. Ystävä nopeutti kuolemaa katkaisemalla Asanon pään.

Kosto

Asanon 300 samuraita jäivät työttömiksi. Heistä tuli riippumattomia, itsenäisiä ja isännättömiä. Suurin osa lähti omille teilleen, mutta 47 heistä pysyi yhdessä. Tavan mukaan samuraiden tuli seurata isäntäänsä kuolemaan tai puhdistaa klaanin häpeällinen maine.

Uskolliset 47 samuraita päättivät kostaa isäntänsä puolesta. Mutta tehtävä ei ollut helppo. Kira osasi pelätä kostoa ja varoa. Hän piileskeli visusti linnoituksessaan.

Mutta samurairyhmän johtaja Oishi Kuranosuka levitti ovelasti huhua, että samurait olisivat luopuneet kostoaikeista ja unohtaneet Asanon.

Saadakseen huhun vaikuttamaan todelta samurait hajaantuivat ja lähtivät kukin omille teilleen. Yli vuoden he kiertelivät maaseutua toisistaan erillään. Heidän välinpitämätön ja kunniaton suhtautumisensa edesmenneeseen isäntäänsä herätti suurta pahennusta. Nämä 47 olivat samuraiden häpeä.

Suunnitelma oli tehokas, sillä Kira unohti pelkonsa vähitellen ja luopui turvatoimista.

Heistä tuli legenda

Eräänä joulukuun yönä 1702 uskolliset 47 samuraita kokoontuivat johtajansa Oishin kutsusta. Kosto toteutettiin. Samurait tunkeutuivat yön hiljaisuudessa linnaan ja yllättivät Kiran. Lyhyen taistelun jälkeen samurait katkaisivat Kiran kaulan.

Koston jälkeen samurait lähtivät Sengakujin temppeliin, minne heidän isäntänsä oli haudattu. He asettivat Kiran pään haudalle, samoin kuin tikarin ja teostaan kertovan kirjeen.

Soguni ihaili samuraiden tekoa, mutta perinteelle uskollisena tuomitsi heidät tekemään harakirin 4. helmikuuta 1703.

Samurait toteuttivat tuomion ja suorittivat harakirin. Vain yksi heistä vapautettiin tuomiosta, jotta hän voi kertoa Asanon sukulaisille koston toteutuksesta. Vuosia myöhemmin myös armahdettu samurai haudattiin samaan temppeliin isäntänsä ja 46 toverinsa viereen.

TAIST

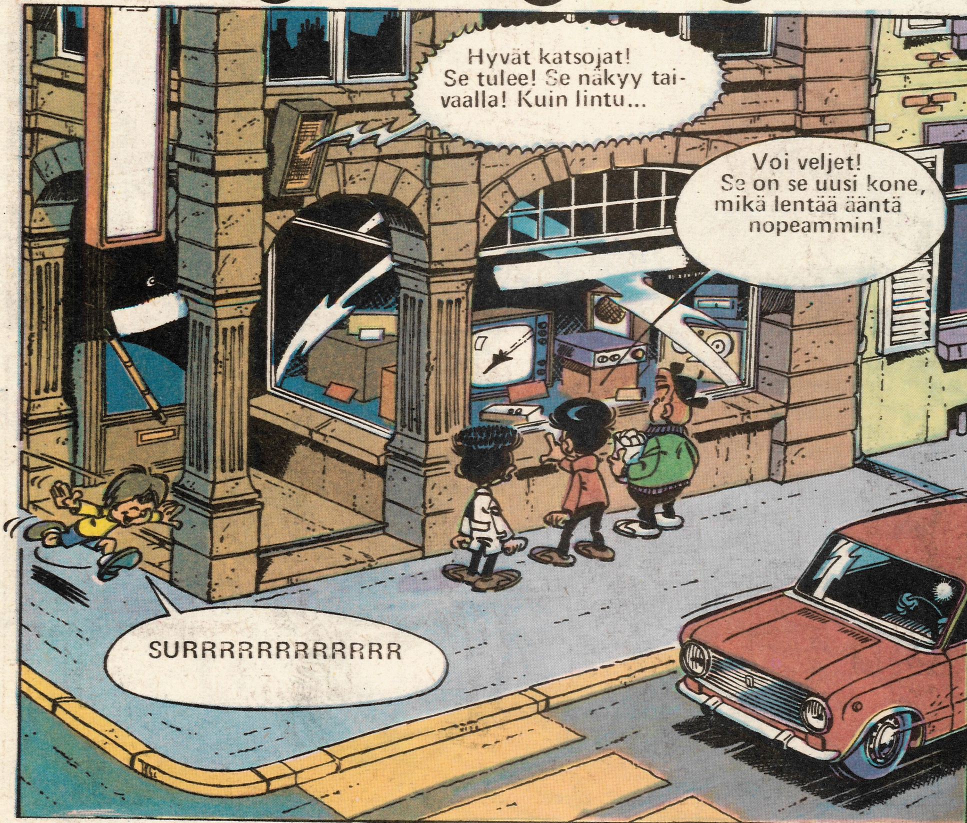
TELEVAT SAMURAIT

Samurait olivat joko riippumattomia yksityisyrittäjiä tai maakuntaylimysten eli daimioiden sotilaita. Samurain virka ja arvo oli perinnöllinen. Yleneminen arvoasteikossa oli hyvin harvinaista, jopa melkein mahdotonta.

Kuvassamme rikkaan ylimyksen samuraijoukko taistelee itsenäisiä kiertäviä samuraita vastaan. Ylimyksen samuraijoukolla on suhteellisen yhdenmukainen univormu. Vapaat samurait sen sijaan ovat pukeutuneet kukin omalla tavallaan.

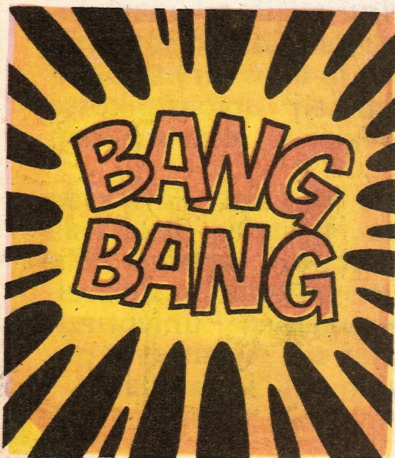
Jippo-Jengi

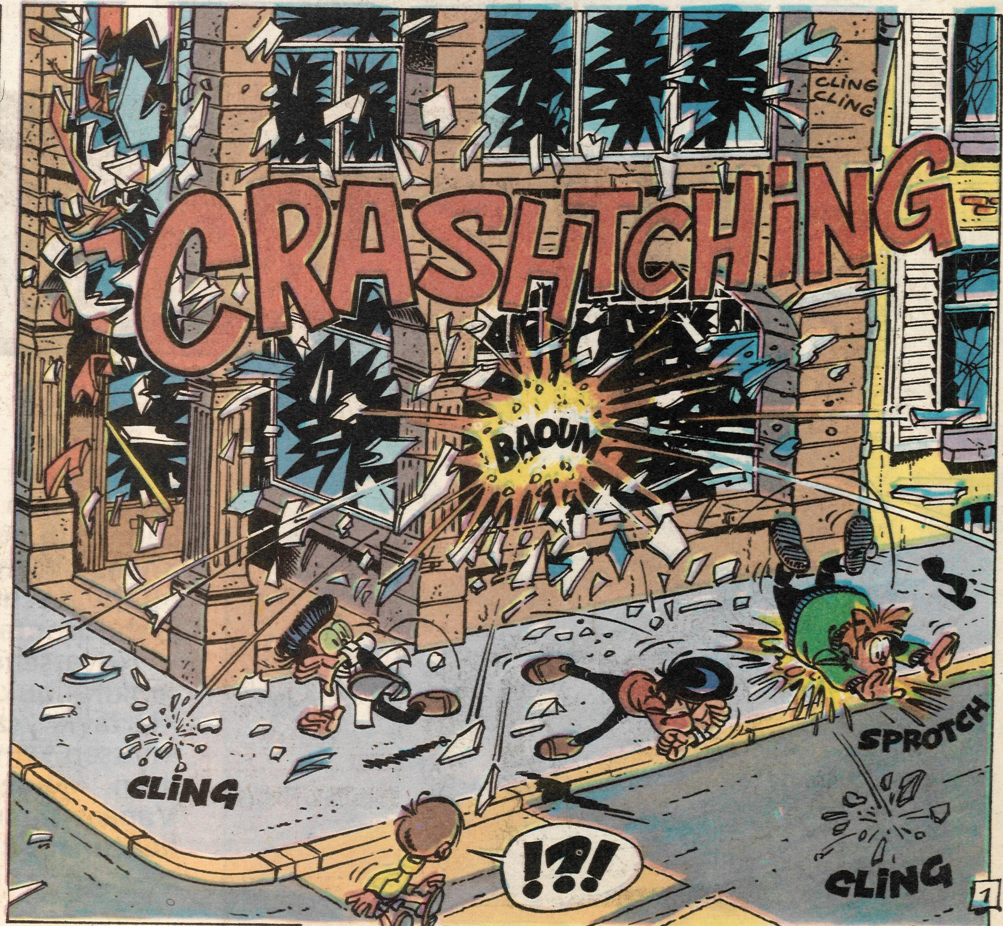

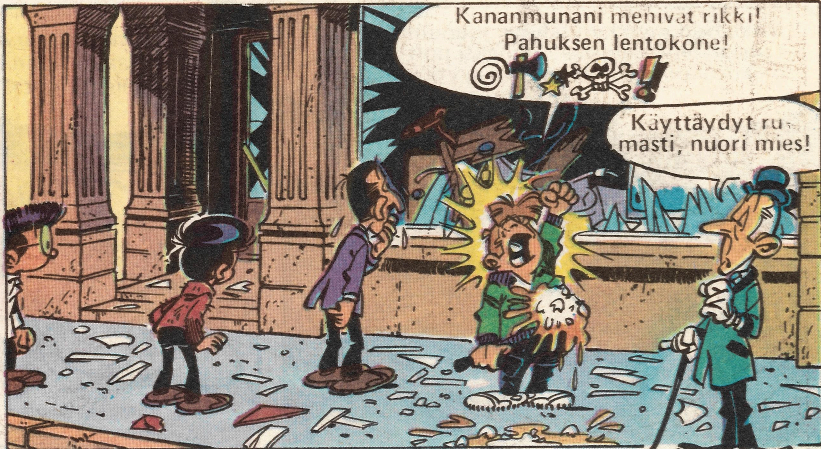
Greg

Voi kamala! Rikoinko minä äänivallin? En tiennyt!

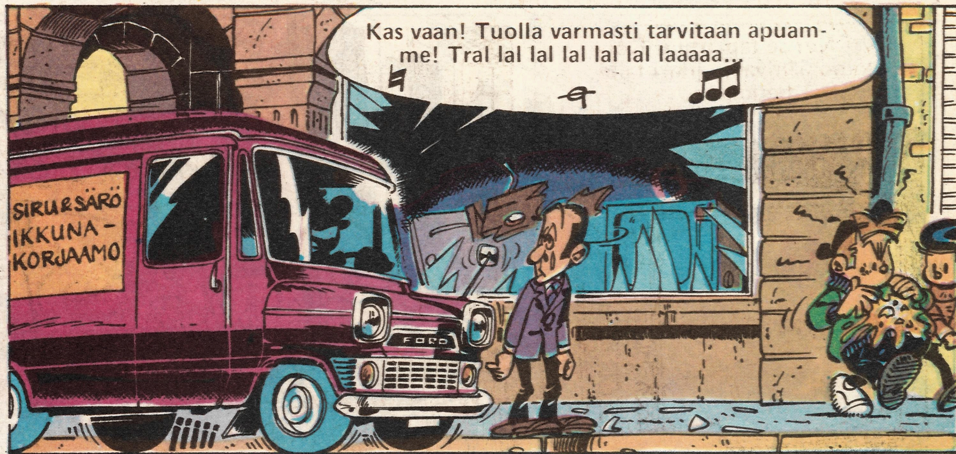

Pahuksen lentokoneet!
Äkkiä karkuun!

Kiitorata on selvä! Koneet käyntiin ja ilmaan! Kiinnittäkää turvavyöt...

Lennämme 18 000 jalan korkeudessa! Happinaamarit ovat katossa päänne yläpuolella!
SURRRR!

Kananmunani menivät rikki! Pahuksen lentokone!
Käyttäydyt rumasti, nuori mies!

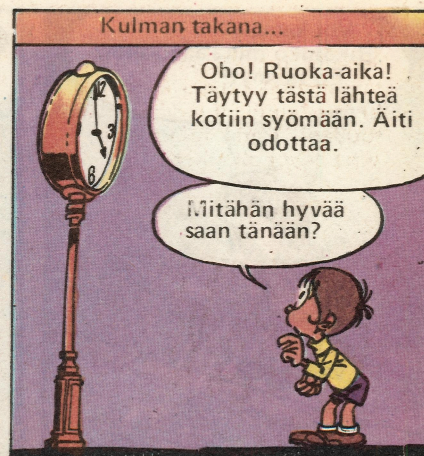

Kumma juttu! Taivaalla ei ollut oikeesti ainuttakaan lentokonetta! Kuinka televisiolähetys voi saada aikaan tällaista?

Kas vaan! Tuolla varmasti tarvitaan apuamme! Tral lal lal lal lal lal laaaaa...
SIRU & SÄRÖ IKKUNA-KORJAAMO
FORD

Ikkunakorjaamosta päivää? Sallitteko meidän asentaa liikkeeseenne uudet näyteikkunat rikkoutuneiden tilalle?
Kaikin mokomin! Olkaa hyvä!

Ain naurain työtäs tee... HA HA HA HA HA HAAA!
Älä muuta sano! HA HA HA HA HAHA!

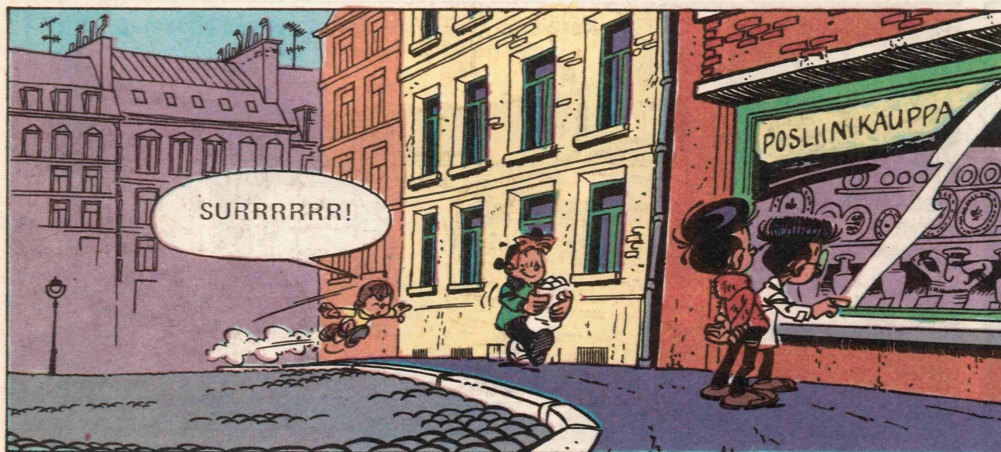

MAITOKAUPPA
MUNIA – VOITA – JUUSTOJA
Odottakaa, pojat! Käyn ostamassa äidille uusia munia.

Kulman takana...
Oho! Ruoka-aika! Täytyy tästä lähteä kotiin syömään. Äiti odottaa.
Mitähän hyvää saan tänään?

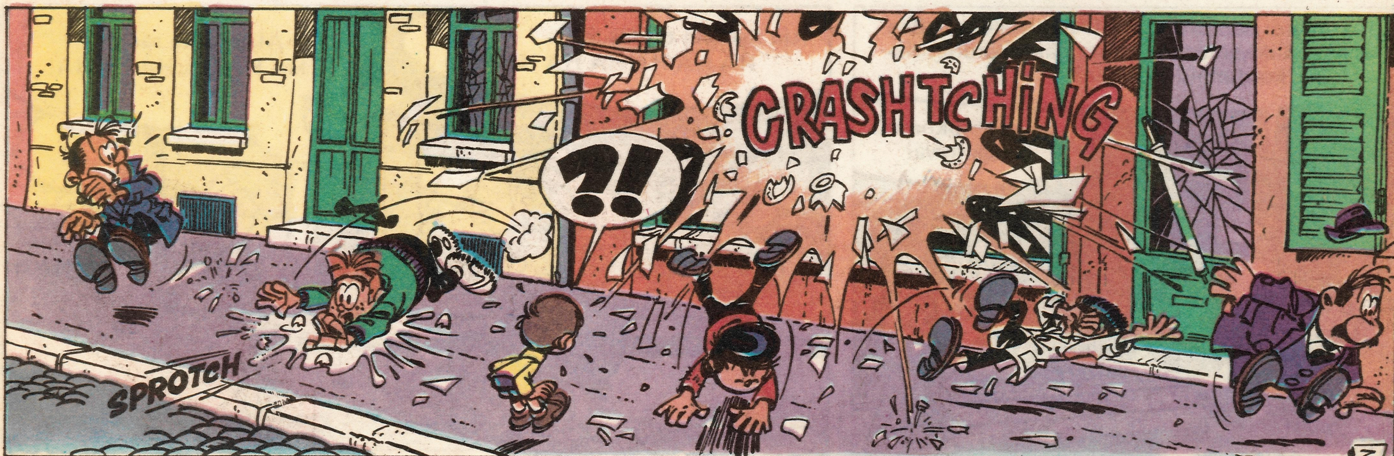

Uhkaavan myrskyn tähden joudumme muuttamaan lentosuuntaa! Onneksi polttoainetta on riittämiin! Ei ole mitään syytä huoleen!
SURRRRRR!

Kiinnittäkää turvavyöt mahdollisten ilmakuoppien varalta!

Kiihdytämme vauhtia! Hetken kuluttua lennämme ääntä nopeammin! Äänivalli murtuu!

SURRRRRRR!
POSLIINIKAUPPA

BANG
BANG

?!
CRASHTCHING
SPROTCH
3

Mitä ihmettä! Joko taas? Ei voi olla totta! Koneeni rikkoi taas näyteikkunan! En käsitä! Lensin leikilläni ja surisin vain suullani! Tämä on hirveätä! Vika ei voi olla minun!

MOKOMAT MELUAVAT LENTOKONEET!

Parasta, että lennän nopeasti tieheni!

Täyttä vauhtia ilmojen halki!

Kaarre vasempaan! Kaarre oikeaan!

Lisää korkeutta! Lisää ilmaa siipien alle! Täyttä häkää kohti korkeuksia! Lennämme ääntä nopeammin...

BANG BANG

CRRASHTING

CLING

Kas vaan! Taas särkynyt näyteikkuna! Ha! Ha!

FORD

Mistä kummasta tämä voi johtua?

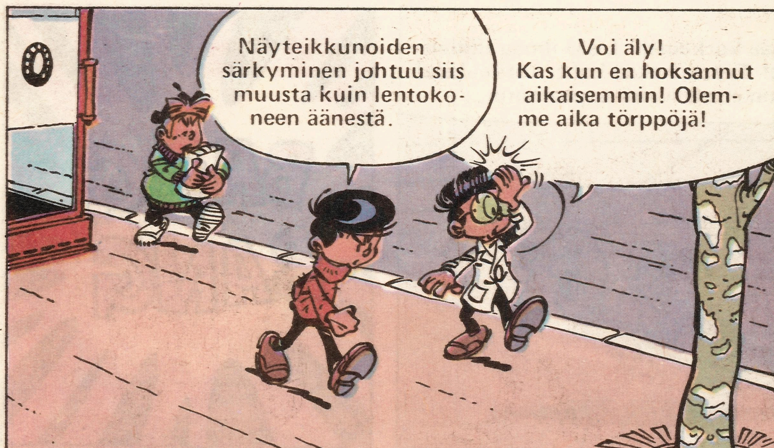
Lentokone se ei voi olla. Taivaalla ei näy ainuttakaan.

Parasta ottaa asiasta selvää! Soitan lentoasemalle.

4

Kysy voiko lentokoneen ääni rikkoa ikkunoita!
Kysyn onko yleensä koneita lentänyt tänään kaupungin yläpuolella! Ehkä hyvin korkealla!

No?
Lentoasemalta kerrottiin, ettei kaupungin yläpuolella ole lentänyt tänään yhtään konetta, ei edes silminnäkymättömissä korkeuksissa.

Näyteikkunoiden särkyminen johtuu siis muusta kuin lentokoneen äänestä.
Voi äly! Kas kun en hoksannut aikaisemmin! Olemme aika törppöjä!

Pikkupoika! Hän leikki lentokonetta! Joka kerta kun näyteikkuna särkyy, pikkupoika on paikalla!

Onneksi olkoon hienosta oivalluksesta! Olet todella nokkela! En ole ennen tiennytkään, että pikkupojat rikkovat äänellään ikkunoita...

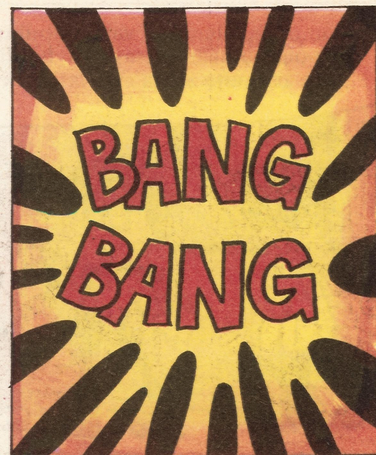

Käyttäisit järkeäsi! Et kai tosissasi syytä kilttiä pikkupoikaa ikkunoiden rikkomisesta?
Älä hermostu!

Sieltä hän tulee!
SURRRRRRR!

Terve, lentäjä! Kuinka hurisee? Onko lentosää ollut hyvä?
Aika hyvä! Mitä nyt vähän ilmakuoppia viime lennolla. Muuten hurisee mukavasti.

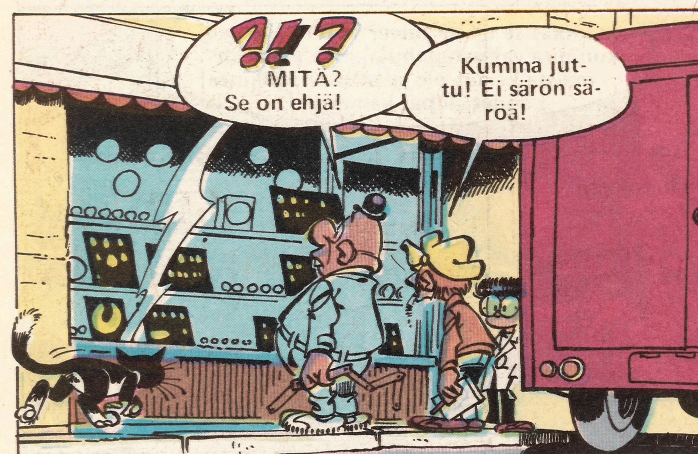

Kieltämättä vahvat siivet. Oletko muuten rikkonut äänivallin?
Lennän aina ääntä nopeammin. Odotas niin näytän kuinka se käy. Se on helppoa.
5

Ilmaan! Täyteen korkeuteen ja läpi äänivallin!
SURRRRRRRRR!

BANG BANG

Näittekö? Näin helposti se minulta käy!
?
Se vasta oli hauska esitys!

Tuolla on varmaan taas särkynyt näyteikkuna. HA HA HA HA HA HA HAA!
FORD

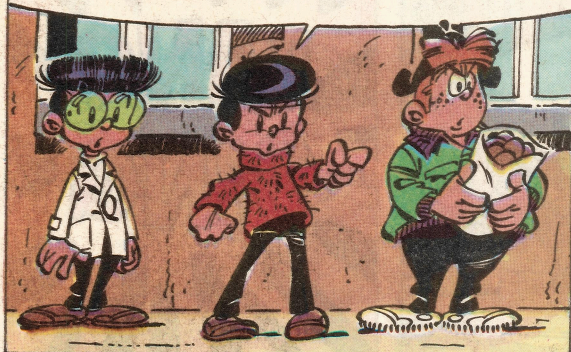

?!? MITÄ? Se on ehjä!
Kumma juttu! Ei särön säröä!

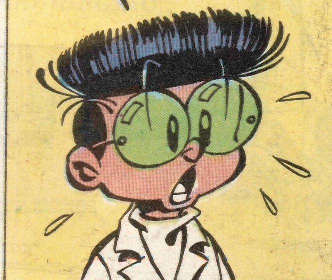

Anteeksi, mutta tällä kertaa näyteikkunalasi on ilmeisesti särkymätöntä. En keksi muuta selitystä.
Naama kiinni! Senkin torvi! Pilaat kaiken!
?

Ku...ku...kuulinko oikein? Kissa puhui! Kuulitko sinä, Olli?
Kuulin oikein hyvin!

Alan pikkuhiljaa ymmärtää mistä tässä on kyse. Lentokoneiden äänellä ei ole mitään tekemistä asian kanssa.
?

Mutta tuo tyyppi on aina paikalla kun näyteikkuna särkyy.
6

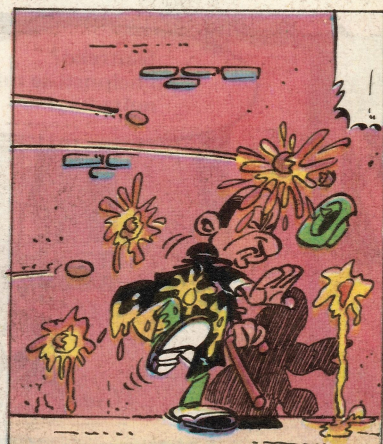

Hän on epäilemättä vatsastapuhuja. Hän kykenee päästämään vatsastaan huulia liikuttamatta niin korkeita ääniä että lasi särkyy.

Täysin mahdollista! Hän on aina paikalla!

Samoin kuin ikkunankorjaajat! He toimivat yhdessä! Vatsastapuhuja hajottaa näyteikkunat ja kaverit ajavat välittömästi paikalle.

Näyteikkunoiden lisäksi tuo tyyppi on rikkonut monta pussillista munia.

No niin! Nyt on minun vuoroni rikkoa munia! Arvaa millä tavalla?

Kas vaan, siinä ovatkin kauan etsimämme huijarit Mäsänen ja Räsänen! Nyt pääsette tiilenpäitä lukemaan!
Ja kukas se täältä tulee? Itse Ilkeväinen, kuuluisa vatsastapuhuja, joka ei ensimmäistä kertaa ole rikollisten kelkassa! Lähdetäänpäs kamarille!

Kumma juttu, että lentävä pikkupoika oli myös aina läsnä.
Pelkkä sattuma! Kuten meidänkin läsnäolomme!

Vatsa kiinni, senkin hävytön...
LOPPU

Kirjailija Bram Stoker näki kerran painajaisunen hahmosta, jota hän myöhemmin kutsui "kuningasvampyyriksi". Uni sai hänet tarkemmin tutustumaan vampyyreiden historiaan. Näin syntyi hänen kuolematon kauhukertomuksensa kreivi Draculasta, jonka esikuvana on 1400-luvulla elänyt, verenhimoisuudestaan ja julmuudestaan tunnettu romanialainen prinssi Vlad – tarujen Dracula.

TARUJEN DRACULA -ihminen vaiko vampyyri?

Olet varmaankin kuullut tarinoita vampyyreista, nähnyt ehkä Dracula-elokuviakin. Mutta tiesitkö, että elokuvan Draculalla on ollut elävä esikuvansa myös todellisessa elämässä? Yhtä julma ja verenhimoinen...

Turkkilaiset olivat useiden kuukausien ajan uhanneet hyökätä Romaniaan. Romanialainen prinssi Vlad oli vakaasti päättänyt estää vihollisia hävittämästä hänen aluettaan, Wallachiaa. Joka päivä hän neuvotteli poliittisten neuvonantajiensa ja sotapäällikköittensä kanssa. Joka päivä hän halveksien hylkäsi heidän ehdotuksensa.

Jokainen esitetty ajatus tuntui prinssi Vladista liian tavalliselta. Hän halusi jotakin, jota koskaan aiemmin ei oltu edes ajateltu. Lopulta hän päätti ratkaista ongelman itse.

VLAD OLI VERENHIMOINEN PRINSSI

Vlad päätti osoittaa turkkilaisille, että jos nämä ylittäisivät hänen hallitsemansa alueen rajan, heidän olisi turha odottaa armoa. Vlad tunnettiin julmana miehenä. Häntä kutsuttiin Seivästäjäksi, koska hänellä oli tapana teloituttaa varomattomien matkailijoiden ruumiit terävän seipään nokkaan.

Julmalla tavalla hän kohteli myös Turkin lähettiläitä, jotka olivat tulleet neuvottelemaan hänen kanssaan rauhasta. Raivostuneena siitä, että nämä eivät ottaneet päähineitään päästään hänen läsnäollessaan, prinssi vaati heiltä selitystä.

"Meidän maassamme on tapana pitää päähine päässä jopa kuninkaan läsnäollessa", selitti suurlähettiläs.

Vlad hymyili armottomasti ja vastasi: "Siinä tapauksessa, hyvät herrat, autan teitä säilyttämään tapanne!"

Välittömästi hän määräsi sotilaansa naulaamaan päähineet turkkilaisten päähän.

Verenhimoinen prinssi Vlad hallitsi maataan kuusi vuotta. Tuona aikana hänen sanotaan teloituttaneen 120 000 ihmistä.

VLAD OLI PAHOLAISEN POIKA

Kun Turkki kieltäytyi perumasta valloitusaikomuksiaan, Vlad päätti lähettää seivästettäväksi vielä tuhansia oman maansa kansalaisia.

"Kun viholliset näkevät, miten kohtelen omia kansalaisiani, he alkavat ihmetellä, mitä minulla on heidän varalleen", hykerteli prinssi Vlad.

Ehkä turkkilaiset ihmettelivätkin hänen julmia tekojaan, mutta mutta jatkoivat kuitenkin maan valloittamista. He lähestyivät Vladin linnaa aiemman suunnitelman mukaan. Lopulta prinssi joutui turkkilaisten kahleisiin ja häntä syytettiin tyranniasta ja teloituksista.

Hänet havaittiin syylliseksi ja tuomittiin kuolemaan. Vlad pelkäsi, että hän joutuisi päättämään päivänsä kuten ne lukemattomat onnettomat ihmiset, jotka syystä tai toisesta eivät olleet miellyttäneet häntä. Mutta turkkilaiset eivät halunneet käyttää sydämettömän vihamiehensä keinoja.

Vladia ei seivästetty. Hänet vietiin teloittajan eteen, joka yhdellä terävällä iskulla katkaisi kirveellään hänen päänsä. Tämän jälkeen Vladin pää vietiin Konstantinopoliin, nykyiseen Turkin pääkaupunkiin Istanbuliin. Siellä se asetettiin näytteille varoitukseksi muille murhanhimoisille prinsseille.

Tämä tapahtui vuonna 1476. Siitä lähtien prinssi Vlad on tunnettu Draculana, "paholaisen poikana". Hänen todellisesta ja kuvitellusta julmuudestaan levisi monia tarinoita. On sanottu, ettei hän ollutkaan ihminen vaan vampyyri, jonka oli pakko elää linnansa muurien pimennoissa auringonvalon ulottumattomissa. Ja samantien alettiin väittää, että hänellä oli tapana juoda uhriensa veri.

Vähitellen huhut vaimentuivat, ja prinssi Vladista jäi vain vaivainen, joskin karmiva muisto romanialaiseen historiaan.

KIRJAILIJA LOI PAINAJAISESTAAN DRACULAN

Eräänä syksyisenä yönä Lontoossa vuonna 1896, yli 400 vuotta prinssi Vladin kuoleman jälkeen, irlantilainen kirjailija Bram Stoker meni vuoteeseen nautittuaan runsaan majoneesikastikkeella kuorrutetun rapuaterian. Hän tunsi itsensä sairaaksi ja pelokkaaksi.

Tuona yönä hän näki painajaisunen hahmosta, jonka hän myöhemmin kastoi "kuningasvampyyriksi". Herättyään seuraavana aamuna hän muisti kammottavan unensa jokaisen yksityiskohdan. Stoker kertoi ne työnantajalleen, suurelle näyttelijä-ohjaaja Sir Henry Irvingille, jonka yksityissihteeri hän oli.

Nämä kaksi miestä keskustelivat usein pitkään ja perehtyneesti magiikasta ja yliluonnollisista asioista. Kuultuaan Stokerin unen näyttelijä kehotti häntä käyttämään unta kauhuromaanin perustana.

Stoker oli jo ehtinyt julkaista lukuisia kauhukertomuksia. Hän kävi vielä mielessään läpi edellisvuotisen keskustelunsa New Yorkin silloisen poliisipäällikön Theodore Rooseveltin kanssa, jonka hän oli tavannut teatterikiertueellaan. Myös Roosevelt, Yhdysvaltojen tuleva presidentti, oli innostunut mystisistä asioista. Hän yllytti Stokeria kirjoittamaan kirjan, jonka päähenkilö olisi jokin yliluonnollinen rikollinen.

Muutamia päiviä painajaisensa jälkeen Stoker meni museoon tutkimaan vampyyrien luonnotonta historiaa. Tuolloin hän ensimmäisen kerran törmäsi nimeen prinssi Vlad eli prinssi Dracula. Stokeria kauhistutti hallitsijan julmuus. Hän ihmetteli, mikä sai miehen tekemään niin raakoja tekoja.

Sitten hän tuli lukuun, jossa Vladia verrattiin vampyyriin — jopa pidettiin vampyyrina. Samassa Stoker tiesi, että hän oli saanut aiheen tulevaan kirjaansa. Kirja kertoisi pahan voimasta vampyyrissa. Ja tuon pedon nimi olisi tietysti Dracula. Hän päätti sijoittaa muutaman kohtauksista Romaniaan, ei kuitenkaan prinssi Vladin Wallachiaan, vaan Transylvanian maakuntaan. Sen nimellä oli hänen mielestään pahaenteisempi kaiku.

TARU DRACULASTA ON KUOLEMATON

Englannissa 1897 julkaistusta Draculasta tuli heti myyntimenestys. Stokerin karmaisevasti kuvaaman aatelisvampyyrin elämä ja karmea kuolema on myöhemmin dramatisoitu ja sen pohjalta on tehty lukuisia kauhuelokuvia. Nykyään tarina kreivi Draculasta on aivan yhtä suosittu kuin ennenkin.

Romaniassa prinssi Vladista on tullut eräänlainen kansallissankari ja merkittävä matkailuvaltti.

VAASA-LAIVA LEPÄSI MERESSÄ 300 VUOTTA

Ruotsin kuninkaallisen laivaston upein alus, Vaasa-laiva, upposi neitsytmatkallaan elokuussa 1628. Vasta vuonna 1959 laiva saatiin nostettua pinnalle. Nyt tämä historiallinen alus on nähtävänä sille rakennetussa museossa Tukholmassa.

Oli aurinkoinen elokuun ilta vuonna 1628. Lähes jokainen Tukholman 10 000 asukkaasta oli tullut satamaan seuraamaan Ruotsin kuninkaan uuden laivan lähtöä neitsytmatkalleen.

Vaasa-laiva täytti kaikki tuon ajan vaatimukset. Sitä pidettiin laivanrakennuksen taidonnäytteenä.

Vaasa oli näyttävä laiva. Se oli lähes 50 metriä pitkä. Sen runko oli maalattu, ja monet sen puukoristeista oli kullattu. 48 pronssisen tykin suut sojottivat ampuma-aukoista. Kapteeni Hansson, eräs armeijan taitavimmista pääl-

liköistä, jakeli käskyjään komentosillalla.

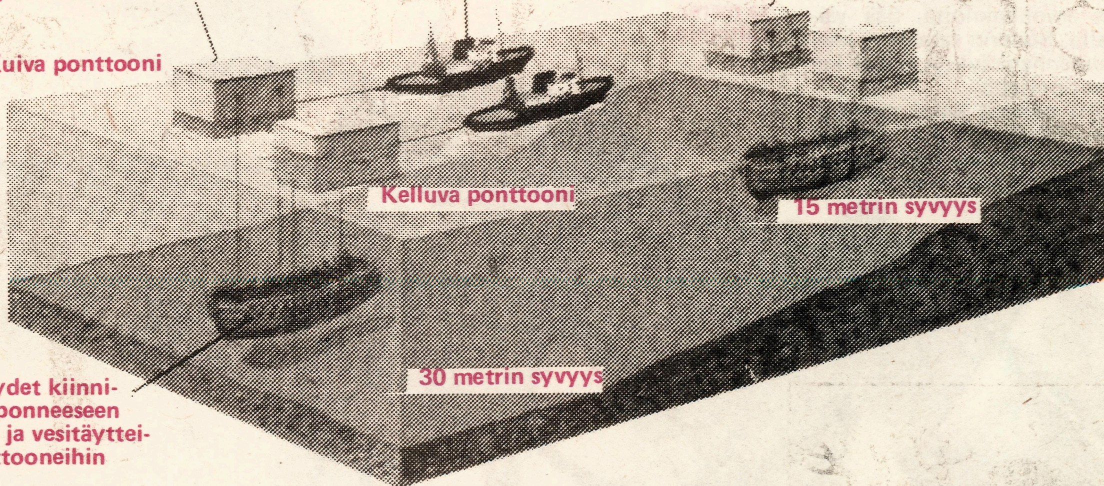
TUULEN PITI OLLA TYYNI

Miehistöön kuului 133 jäsentä. Heidän lisäkseen neitsytmatkalle osallistui useita kaupungin arvohenkilöitä. Sää vaikutti suotuisalta. Söderin satamaan kävi vain pieniä tuulenhenkäyksiä, jotka kevyesti liikuttivat purjeita.

Pian katsojat näkivät kaksi savutuprahdusta **Vaasa**-laivan sivulta. Hetkeä myöhemmin kuului kumea tykinjymähdys, kun kapteeni Hansson ampui lähtömerkin.

Vaasa-laivan lähtöä neitsytmatkalleen seuraavien katselijoiden kauhuksi Vaasa yhtäkkiä kallistui kyljelleen. Hitaasti tämä Ruotsin kuninkaallisen laivaston ylpeys alkoi vajota meren aaltoihin.

Näin Vaasa-laiva nostettiin ylös ja hinattiin rantaan.

Yhtäkkiä tuulenpuuska täytti purjeet, laiva heilahti, saavutti sitten tasapainonsa ja purjehti hitaasti avomerelle päin kallioiden suojasta.

Kun purjeet jälleen täyttyivät, miehistö tajusi, että tuuli oli liian kova. Laiva kallistui hälyttävästi. Miehistö odotti laivan suoristuvan, mutta se kallistui entisestäänkin. Hetken kuluttua sen purjeet jo koskettivat vettä.

Katsojien huutaessa kauhusta **Vaasan** köli kääntyi näkyviin. Hitaasti se vajosi aaltoihin. Ruotsin kuninkaallisen laivaston upein alus oli yllättäen uponnut neitsytmatkallaan aivan rannan tuntumassa.

MIKSI VAASA UPPOSI?

Vastauksen olisi voinut antaa laivan mukana aaltoihin hukkunut **Vaasan** suunnittelija Jöran Mattsson. Hän oli alunalkaen vastustanut laivan rahtaamista raskaalla lastilla, koska laivassa oli myös paljon matkustajia. Järjettömintä hänen mielestään oli jättää ampuma-aukot auki.

Vaasassa oli kuitenkin oltava painoa, jotta köli pysyisi tasapainossa. Ja koska kyseessä oli juhlatilaisuus, ihmiset odottivat tykkien olevan esillä, vaikka alimmat ampuma-aukot olivatkin vain reilun metrin vedenpinnan yläpuolella. Kun **Vaasa** sitten kallistui, vesi tunkeutui ampuma-aukoista sisään ja alus kallistui entisestään.

1600-luvulla meripelastukseen erikoistuneiden taito ei riittänyt etsimään uponnutta **Vaasaa**. Jonkin ajan kuluttua kukaan ei enää tarkkaan muistanut paikkaa, mihin se oli uponnut.

KIINNOSTUS HERÄÄ JÄLLEEN

1920-luvulla vähän matkan päässä rannikosta erään kalastajan veneen ankkuri juuttui pohjaan ja hän suostutteli lähistöllä olevan sukeltajan irrottamaan sen. Sukeltaja löysi ankkurin takertuneena ikivanhan laivan jäännöksiin. Ruotsalainen professori Nils Ahnlund tunnisti laivan **Riksnyckeliksi**. Alus oli pirstoutunut kiveä vasten samana vuonna kuin **Vaasa** upposi.

Löytö herätti uudelleen professori Ahnlundin mielenkiinnon **Vaasaan**. Vuosien tutkimuksien jälkeen hän löysi paikan, jossa arveli hylyn olevan.

Hän ei kuitenkaan löytänyt rahoittajaa jatkotutkimuksilleen. Kului miltei 30 vuotta ennen kuin seuraava tutkija kiinnostui vakavasti **Vaasasta** ja sen uppoamispaikasta.

ARKEOLOGINEN AARRE TARTTUU VERKKOON

1950-luvun alkupuolella nuori meriarkeologi Anders Franzen aloitti järjestelmällisen tutkimisen. Kesä kesän jälkeen hän risteili moottoriveneellään Tukholman suuressa satamassa ja naarasi sen pohjaa. Hän saalisti ruostuneita polkupyöränrämiä ja muita rojuja, mutta ei löytänyt mitään mielenkiintoista.

Seuraavaksi hän suunnitteli laitteen, jonka avulla saattoi nostaa tavaroita meren syvänteistä. Muutaman päivän kuluttua tämä vempele nosti pintaan vanhan tammen palasia. Sukeltajat vahvistivat asian: puukappaleet olivat peräisin mudan peittämästä **Vaasa**-laivasta. Kuultuaan uutisen Franzen tajusi, että hän oli vihdoinkin saanut verkkoonsa arkeologisen aarteen.

Tuntui ihmeelliseltä, että pohjaan vajotessaan **Vaasa** oli noussut pystyasentoon ja levännyt kölillään 30 metrin syvyydessä. Onnellinen sattuma oli myös se, että **Vaasa** upposi juuri Itämereen: se on ainoa meri, jossa ei ole puuta syöviä matoja.

Mutta miten saada tämä kallisarvoinen löytö ylös? Laiva saattaisi olla ehjä, puuosat lahoamattomat, mutta naulat olisivat todennäköisesti syöpyneet pois. Pienikin väärä liike voisi murskata laivan.

Lopulta päätettiin, että **Vaasan** alle laitettaisiin teräsköydet, jotka pitäisivät valtavat veden täyttämät ponttoonit laivan rungon eri puolilla. Kun vesi pumpattaisiin ponttooneista pois ja täytettäisiin ilmalla, ponttoonit lähtisivät kellumaan ja nostaisivat hylyn varovasti pintaan.

MONIVUOTINEN PELASTUSTYÖ ONNISTUU

Suunnitelma oli hyvä, mutta käytännön vaikeudet osoittautuivat niin suuriksi, että Ruotsin laivaston oli jatkettava työtä. Korkeapaineisilla letkuilla **Vaasaa** peittävä muta puhallettiin pois, jotta sukeltajat pääsisivät työhön. Homehtuneitten naulojen tilalle vasaroitiin tuhansittain uusia puunauloja. Tähän vaaralliseen, kylmään työhön kului kolme vuotta.

Elokuussa 1959 teräsköydet oli saatu paikoilleen. Nyt saapui pelastuslaivasto ponttooneineen. Sukeltajat kiinnittivät ponttoonit teräsköysiin ja pumput aloittivat työnsä: vesi ulos, ilma tilalle. Sentti sentiltä **Vaasa** alkoi nousta mudasta.

Pelastusmiehistö nosti ensin **Vaasan** syvänteestä, hinasi sen sitten sadan metrin päähän ja laski jälleen pohjaan. Kuukauden aikana laivaa hinattiin peräti puoli kilometriä. Vähän väliä paikaltaan luisuneet köydet oli kiinnitettävä uudelleen. Lopulta **Vaasa** saatiin kuivalle telakalle ja se voitiin pumpata tyhjäksi.

VAASALLA ON OMA MUSEO

Yli kolmen vuosisadan jälkeen keinahteli **Vaasa**-laiva jälleen aalloilla.

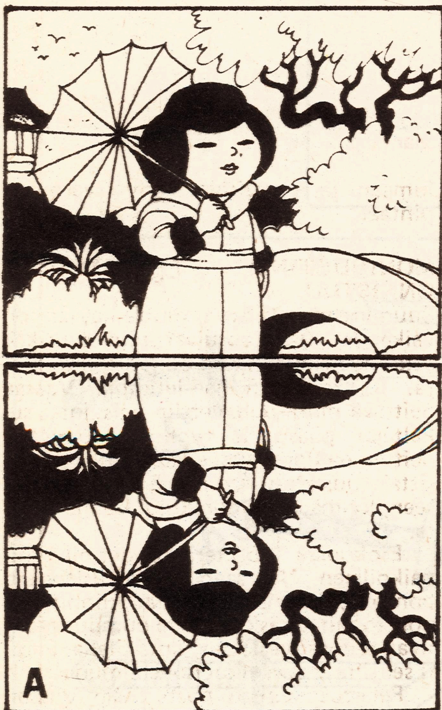
Miltei kaikki näytti samalta kuin tuona kohtalokkaana päivänä: tykit ja ammustarvikkeet olivat paikallaan, puusepän laatikosta löytyi 300 vuotta vanhoja työkaluja, erään merimiehen arkusta löytyi hieno kolmikulmainen hattu, ompelutarvikkeet, tohvelit ja kukkaro, jossa oli muutama kolikko. Jopa laivan pumput olivat toimintakykyisiä.

Vaasa-laivalle on Tukholmaan rakennettu oma museo, jossa ilman lämpötilaa ja kosteutta voidaan säädellä. Kaikin keinoin nykymaailma yrittää suojella tätä historiallista alusta, joka joutui lojumaan yli 300 vuotta veden alla. **Vaasa** on pala historiaa, joka vie meidät kauas 1600-luvun ihmisten elämän pariin.

Jippelit

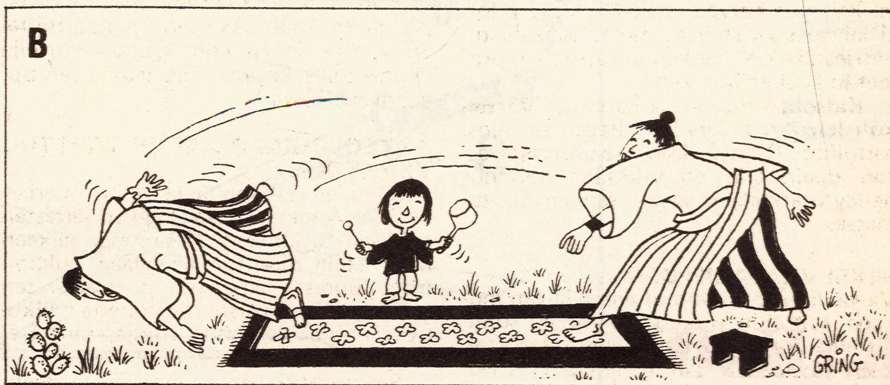

EROAVAISUUDET

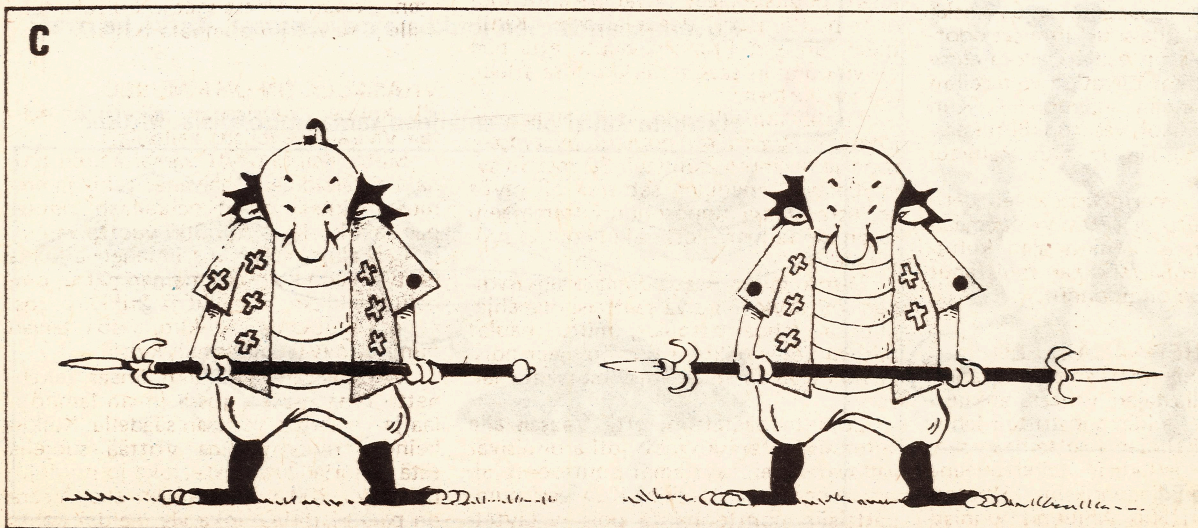
Etsi kuvasta ja sen heijastuksesta viisi eroavaisuutta. Mitkä ne ovat?

Kahdessa kamppailijassa on viisi eroavaa yksityiskohtaa. Mitkä ne ovat?

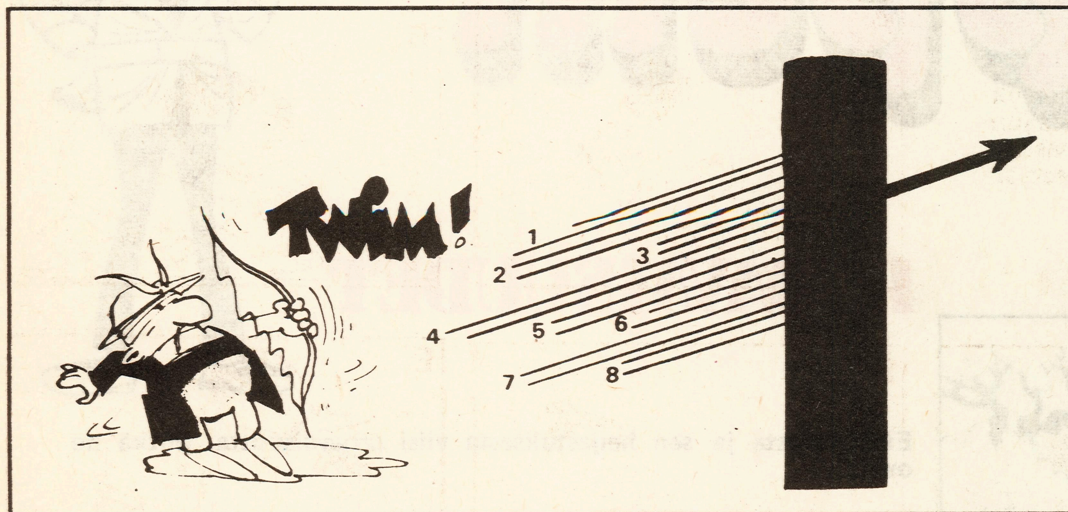

Samurait ovat kuudessa kohdin erilaisia. Mitkä ovat erot?

Ratkaisut sivulla 54

SILMÄILYT

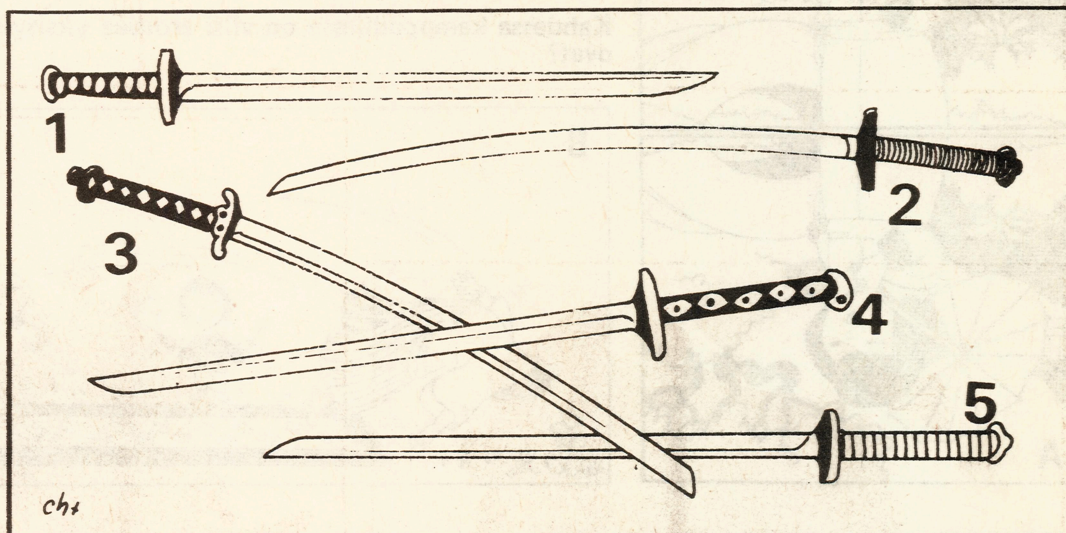

1

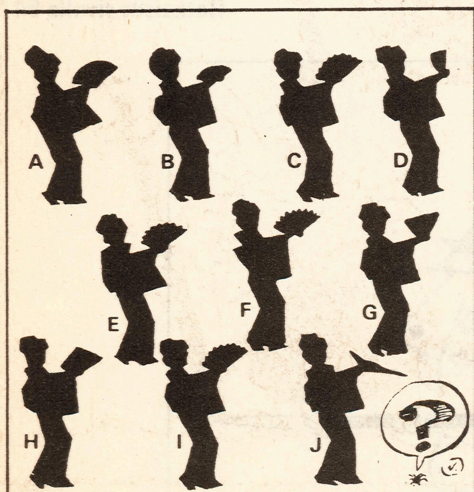
Osaatko sanoa mikä viivoista 1—8 on suora jatke nuolelle?

2

Osaatko sanoa mikä miekoista on pisin?

KAKSOSET

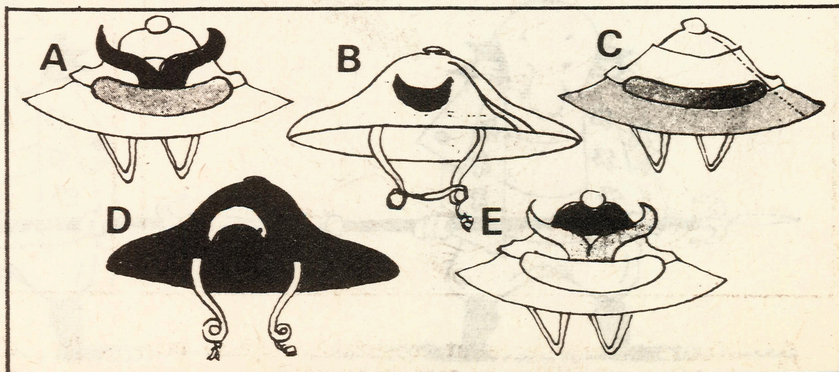

1

Kuvan japanittarien joukossa on kaksoset. Ketkä he ovat?

2

Hatuista kaksi on täsmälleen samanmuotoisia. Mitkä?

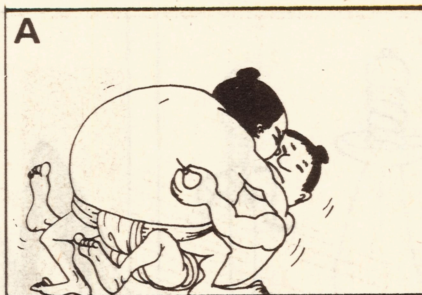

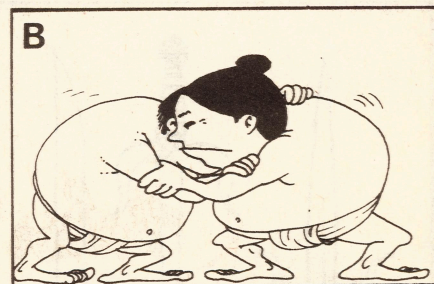
Ratkaisut sivulla 54

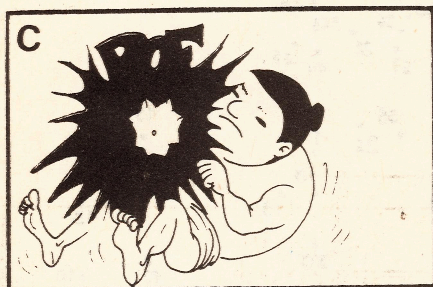
SARJIS

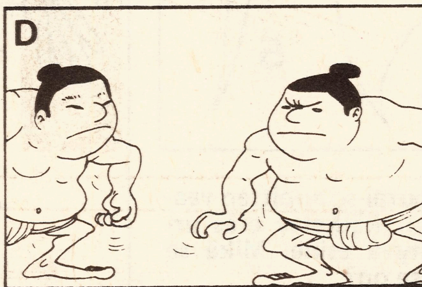
Ratkaisut sivulla 54

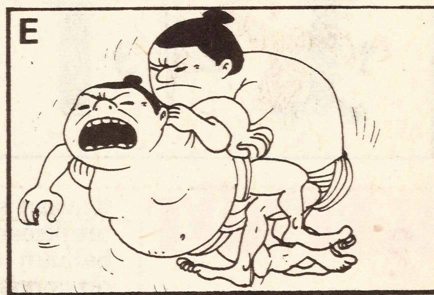
Aseta kuvat oikeaan järjestykseen siten, että niistä tulee johdonmukainen tapahtumasarja. Mikä on kuvien uusi järjestys?

VARJIKSET

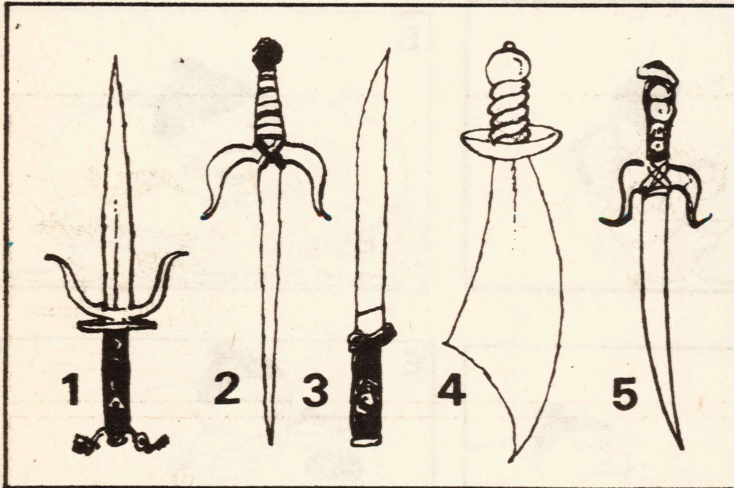

A Kuva ja varjo eroavat toisistaan neljässä eri kohdassa. Mitkä ovat eroavaisuudet?

B Kuvassa ja sen varjossa on seitsemän eroavaisuutta. Mitkä?

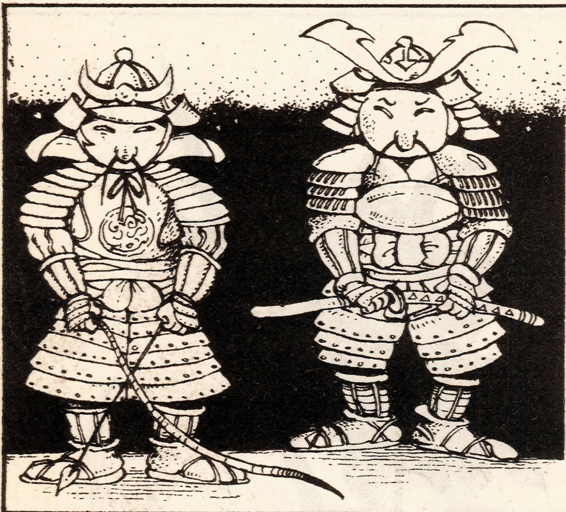
MIKÄ?

Yksi kuvan tikareista ei ole japanilainen. Mikä?

KÄTKÖT

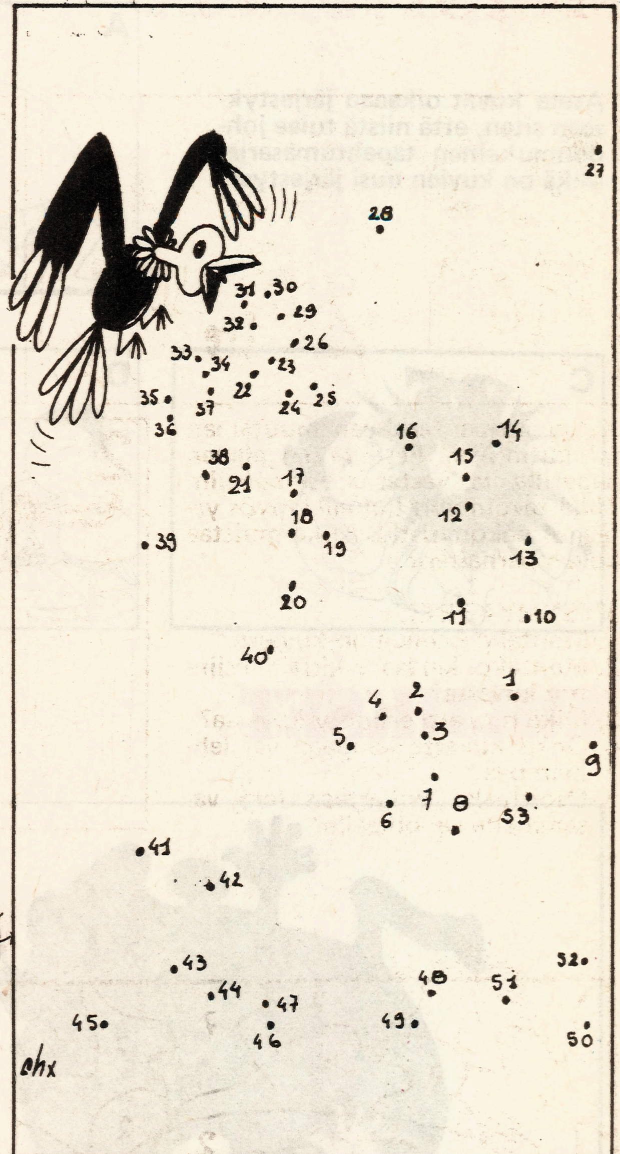
Kuvaan samurai-sotureitten vaatetukseen on kätketty eräs urheiluun liittyvä esine. Mikä se on ja missä se on?

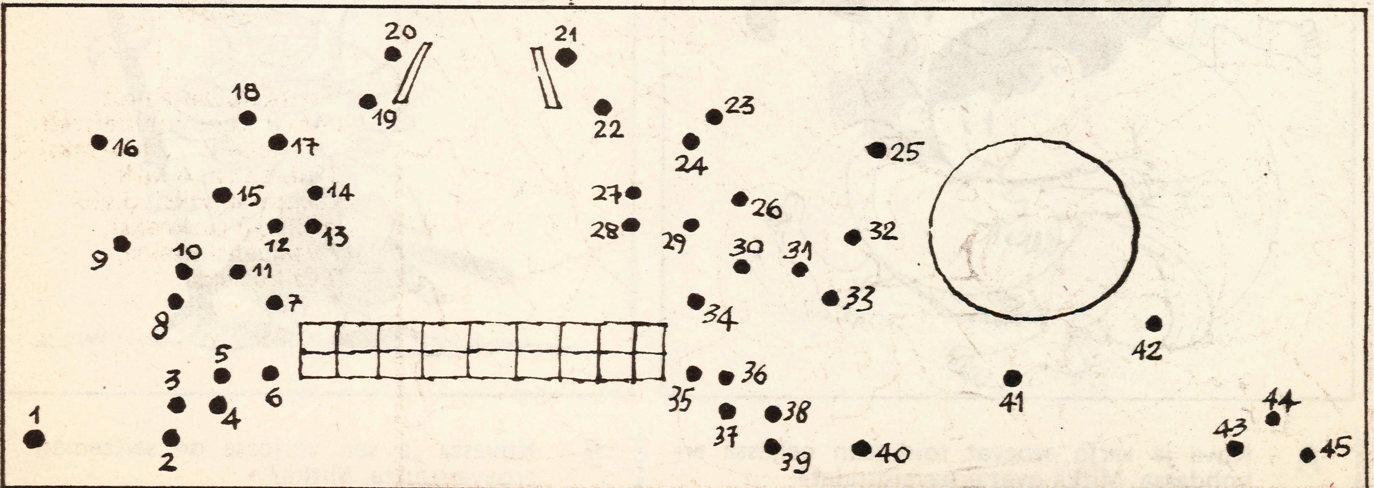

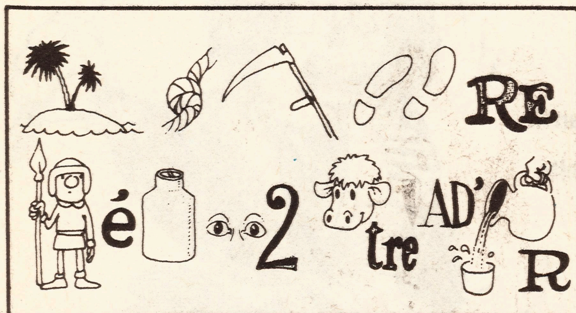
Ratkaisut sivulla 54

VIIVAILUT

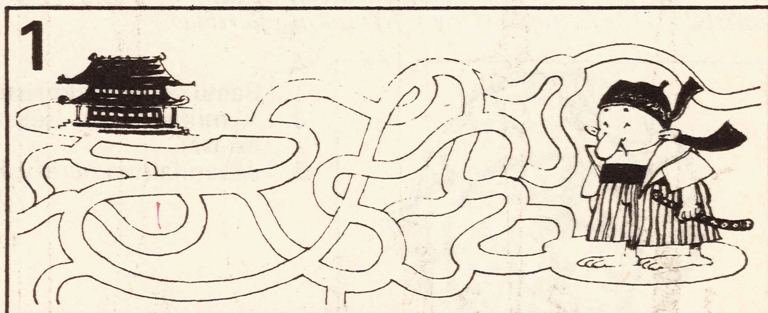
MUISTIPPELI

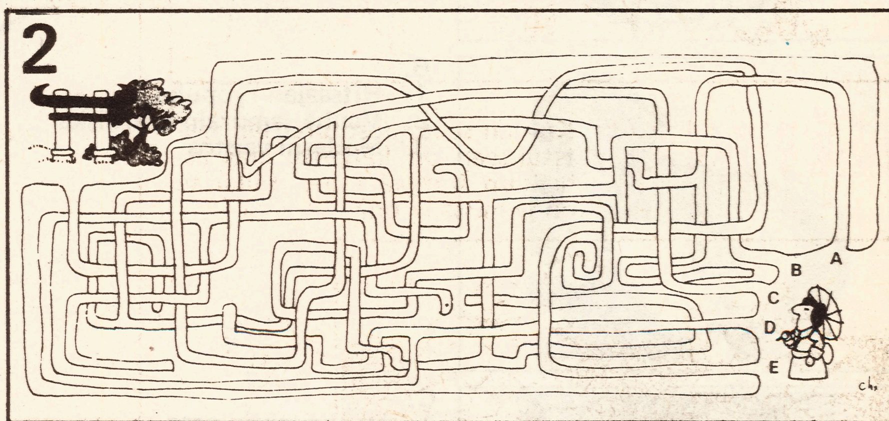

Katso kuvaa tarkkaan muutaman minuutin ajan. Peitä se sen jälkeen paperilla ja vastaa kysymyksiin. Tällä tavoin voit kokeilla myös ystäviesi näkömuistia. Kuka muistaa kuvan parhaiten?

KYSYMYKSET:
1. Montako palmua on kuvassa?
2. Montako kertaa r-kirjain esiintyy kuvassa?
3. Mikä numero esiintyy kuvassa?
4. Onko kuvassa lampaan vai lehmän pää?
5. Osoittaako viikatteen terä vasemmalle vai oikealle?

SOKKELOT

VÄRJÄRIT

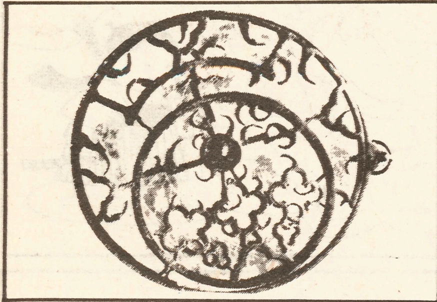

Väritä kuvan aukot numeroinnin mukaisesti: 1 keltaiseksi, 2 mustaksi, 3 vihreäksi, 4 kirkkaanpunaiseksi, 5 violetiksi, 6 ruskeaksi, 7 vaaleansiniseksi, 0 valkoiseksi.

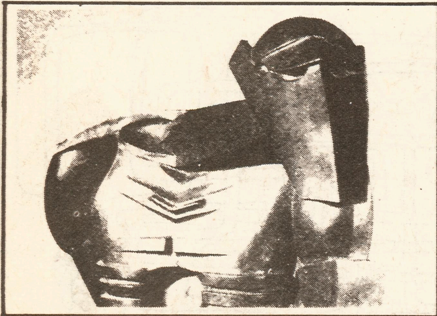
ARVAA ELLET TIEDÄ

Myös Jeppe on koonnut sinulle kuva-arvoituksia samurai-tarujen hengessä. Valitse kunkin kuvan kohdalta se vaihtoehto, mitä oletat kuvan esittävän. Tarkista sitten vastaussivulta 54 olitko oikeassa. Kiukustuneen Kollin ilmeestä voit päätellä, että vastaukset ovat hyvinkin yllättäviä.

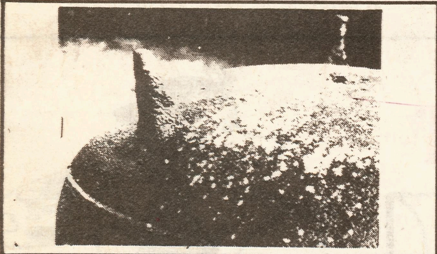

A.
1. Samurain rintakoriste
2. Armillaaripallo (sekstantin esi-isä)
3. Japanilainen herätyskello

B.
1. Hitsaajan työpuku
2. Vanha samurain haarniska
3. Moderni veistos

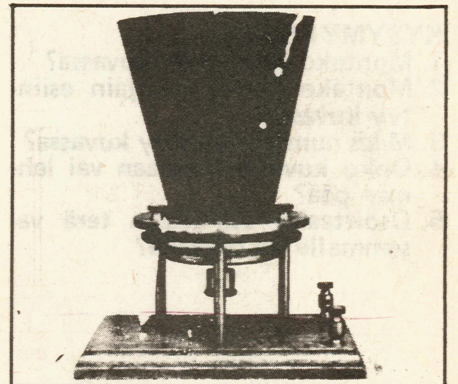
C.
1. Vanha laivan pata
2. Samurain kypärä
3. Vaatenaulakko

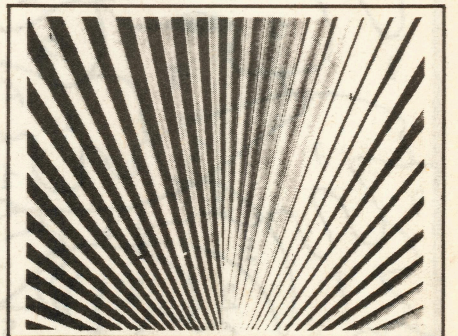
D.
1. Japanilainen muinaishauta
2. Kalan pää
3. Jakoavain

E.
1. Muotoiltu kivi
2. Linnun kynsi
3. Samurain keihään kärki

F.
1. Edisonin ensimmäinen puhelin
2. Kalavaaka
3. Japanilaisten keksimä kosteusmittari

G.
1. Japanittaren viuhka
2. Revontulet
3. Palmun lehvä

VILLE VIKSU

Ville on saanut vihjeen, että ympäri maailmaa etsintäkuulutettu roisto nimeltä Surrehut on tulossa maahan eräällä lennolla.

Ville kiirehtii lentokentälle. Hän tietää roiston tuntomerkit.

Villen suureksi hämmästykseksi koneesta tulee kolme matkustajaa, joilla on roiston tuntomerkit.

Ville tarkastaa kolmen silmälasipäisen passit.

Ville tarkistaa vielä kolmannen henkilön passin.

MILLÄ PERUSTEELLA VILLE PÄÄTTELI KUKA OLI KYSEINEN RIKOLLINEN?

Ratkaisu sivulla 54

Luonnossa vallitsee alati ankara taistelu olemassaolosta. Aistiviallinen eläin menehtyy. "Viidakon laki" antaa elinmahdollisuuden vain terveille yksilöille.

Eläinten aistit

Yritä kuvitella, että olet hyönteinen, lintu tai vaikkapa rotta. Sinulla on vihollisia. Äänettöminä ne odottavat hyökätäkseen kimppuusi, haavailevat saavansa sinusta seuraavan ateriansa.

Kuvittele miltä tuntuisi, jos sinulla ei olisi aisteja ollenkaan: et näkisi, et kuulisi, et tuntisi, et haistaisi, et maistaisi. Tuskinpa pysyisit hengissä edes yhtä päivää, sillä eläin, joka ei pysty reagoimaan ympäristöönsä, tuhoutuu. Tämän vuoksi eläinten aistit ovat tärkeitä niiden olemassaololle.

AISTEJA ON MONIA

Alkeellisimmilla eläimillä ei ole erityisiä aistielimiä. Esimerkiksi mikroskooppisella ameeballa on vain erittäin alkeellinen havaintokyky. Niiden ihon pinta on herkkä, ja epämiellyttävään tunteeseen ne reagoivat siirtämällä paikkaansa.

Kehittyneemmillä eläimillä on jo tarkemmat aistit ympäristönsä havainnoimista varten. Niillä on hermot, jotka kuljettavat viestejä ruumiinosasta toiseen.

Näkö-, kuulo-, tunto-, haju- ja makuaistin lisäksi eläimillä on myös muita tärkeitä aisteja, joilla ne luovat mielikuvan ympäristöstään.

Meillä ihmisillä on esimerkiksi kipuaisti ja tiedämme milloin olemme nälkäisiä tai janoisia. Aistimme myös lämmön ja tasapainon. Samantapaisia aisteja on eläimilläkin.

HYÖNTEISELLÄ TUHANSIA "SILMIÄ"

Eläimillä on aistielimiä mitä merkillisimmissä paikoissa. Useilla eläimillä näköaisti on parempi kuin kuuloaisti, kun taas monilla pimeydessä elävillä eläimillä ei ole silmiä ollenkaan.

Eläinten silmät ovat yleensä päässä. Ne ovat herkkiä valonsäteille. Selkärankaisten silmä koostuu pohjimmiltaan mykiöstä ja verkkokalvosta.

Mykiö kokoaa valonsäteet ja kerää ne verkkokalvoon. Verkkokalvo koostuu miljoonista soluista, jotka ovat herkkiä valolle. Kun valo osuu soluihin, ne lähettävät signaalin aivoihin, ja aivot tulkitsevat signaalit kuvana.

Hyönteisten silmät toimivat aivan eri tavalla. Hyönteisillä on itse asiassa tuhansia silmiä yhdessä silmässä. Esimerkiksi itseään pienempiä hyönteisiä metsästävillä sudenkorennoilla on silmissään peräti 30 000 osasta.

Hyönteisten silmässä on tuhansia mykiöitä, joista jokainen nappaa osan havainnoitavasta kuvasta ja lähettää oman signaalinsa aivoille. Näin hyönteinen hahmottaa sekavan mosaiikkimaisen kuvan. Tästä huolimatta hyönteiset pystyvät rekisteröimään liikkeen hyvin tehokkaasti.

SIRKOILLA "KORVAT" POLVISSA

Myös korva on eläimelle tärkeä aistielin. Yleensä niiden korvat ovat pieniä kalvoja, jotka rumpukalvon tavoin peittävät koko korva-aukon. Kun ääniaallot tavoittavat kalvon, ne saavat sen värähtämään ja näin syntyneet äänisignaalit siirtyvät aivoihin.

Hyönteisillä ei ole korvia. Useimmat

Suurilla silmillään pöllö pystyy yön hämäryydessä keräämään pienimmänkin valonhäivän ja metsästämään tehokkaasti. Koska sen silmät ovat suoraan edessä eivätkä sivuilla, kuten siemeniä syövillä linnuilla, se voi päätellä etäisyyden uhriinsa ja hyökätä sen kimppuun menestyksekkäästi.

Samalla kun tämä uroskoi maistaa appelsiinia jaloillaan, se haistelee tuntosarvillaan, onko lähistöllä naaraan hajua.

hyönteiset eivät voi kuulla. Ne keräävät maasta tai ilmasta saamansa äänivärähtelyt ruumiissaan olevilla herkillä karvoilla. Useimpien eläinten ääniä vastaanottavat elimet sijaitsevat päässä, mutta sirkoilla on "korvat" polvissa.

UROS HAISTAA NAARAAN

Hajuaisti on monille eläimille tärkein aisti. Useimmat eläinlajit levittävät jonkinlaista "höyryä", jonka me aistimme hajuna.

Joillakin eläimillä on hyvin pitkälle kehittynyt hajuaisti. Hyönteiset "haistavat" tuntosarvillaan. Uros riikinkukkokehrääjillä on haaroittuneet sulkamaiset tuntosarvet, joissa voi olla tuhansia tuntosoluja. Niiden avulla ne pystyvät haistamaan naaraan pitkänkin matkan päästä.

KÄRPÄNEN MAISTAA JALOILLAAN

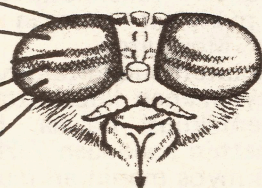
Ihmisellä on kieli maistamista varten. Mutta on eläinlajeja, jotka pystyvät käyttämään myös muita ruumiinsa osia maistamiseen. Esimerkiksi kärpäsellä on makuaistimet jaloissaan. Laskeutumalla makupalan päälle kärpänen tietää miltä se maistuu.

Oiva esimerkki tästä on suruvaippaperhonen. Se saattaa istua tyynenä makeaa juomaa sisältävän kulhon reunalla. Mutta heti kun suruvaippa astuu kulhoon jalallaan, se "maistaa" miten hyvää neste on, ja alkaakin juoda sitä.

KARVAT KERTOVAT JOPA TUULEN SUUNNAN

Lukuisat eläimet käyttävät karvoja tuntoaistimina. Karvojen tyvessä on tavallisesti pienen pieniä hermoja. Kun karva koskettaa jotakin, viesti siitä välittyy aivoihin. Esimerkiksi hiirillä ja kissoilla on hyvin tarkat viiksikarvat, joiden avulla ne löytävät tiensä pimeässäkin.

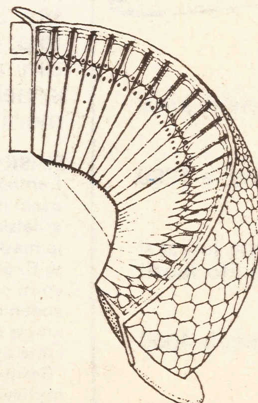
Mehiläisillä on hyvin karvainen ruumis. Niiden silmissäkin on karvoja. Nämä karvat kertovat mehiläiselle muun muassa tuulen suunnan.

Hyönteisen silmä koostuu lukuisista pienistä, kartionmuotoisista mykiöistä. Usein silmän pinta on hyvin värikäs. Esimerkiksi paarman silmästä löytyy peräti viisi värisävyä.

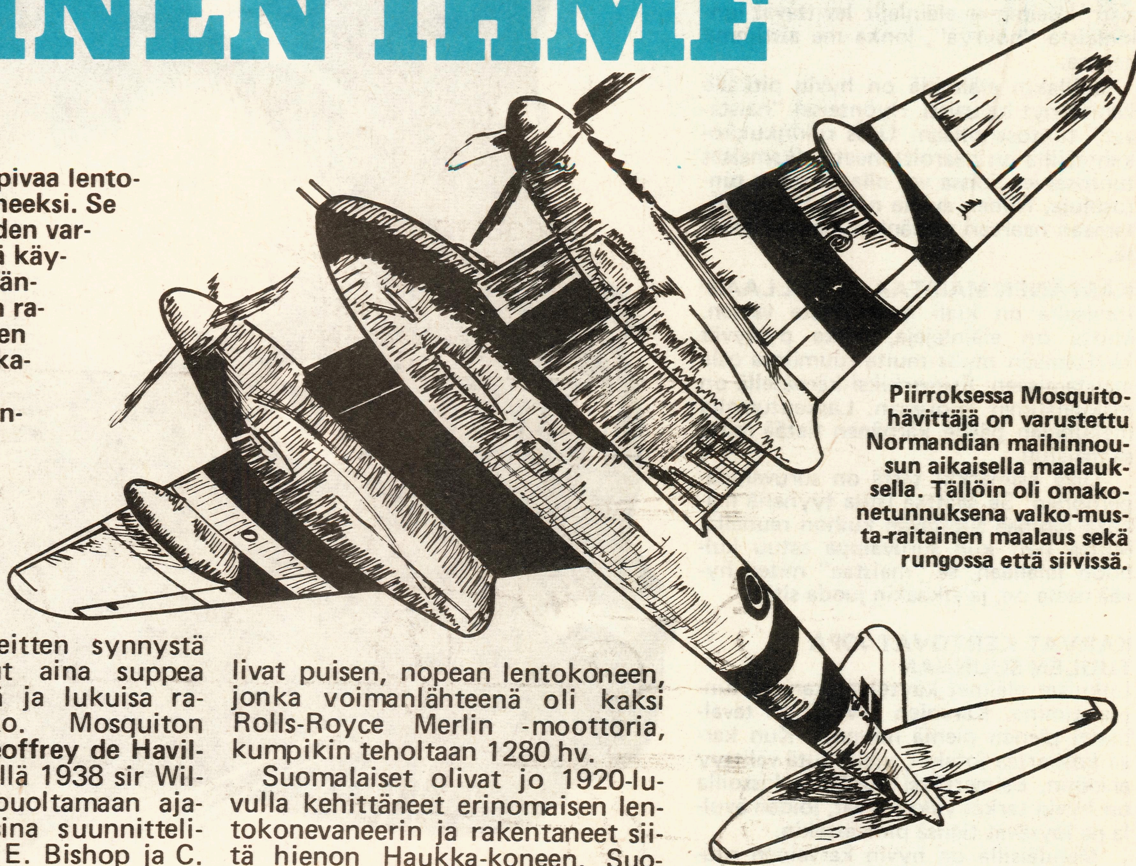
Yksittäinen silmän osa

PUINEN IHME

Puu on erittäin sopivaa lentokoneiden raaka-aineeksi. Se on painoonsa nähden varsin lujaa, joten sitä käytetään vielä nykyäänkin lentokoneitten rakentamiseen. Toisen maailmansodan aikana tehtiin lukuisia puukoneita. Englantilaisten *Mosquito* oli niistä ehkä kuuluisin.

Piirroksessa Mosquito-hävittäjä on varustettu Normandian maihinnousun aikaisella maalauksella. Tällöin oli omakonetunnuksena valko-musta-raitainen maalaus sekä rungossa että siivissä.

Kaikkien koneitten synnystä on vastannut aina suppea suunnittelijaryhmä ja lukuisa rakentajien joukko. Mosquiton idean isänä oli **Geoffrey de Havilland.** Hän sai kesällä 1938 sir Wilfred Freemanin puoltamaan ajatustaan. Varsinaisina suunnittelijoina toimivat R. E. Bishop ja C. C. Walker. Yhdessä he suunnittelivat puisen, nopean lentokoneen, jonka voimanlähteenä oli kaksi Rolls-Royce Merlin -moottoria, kumpikin teholtaan 1280 hv.

Suomalaiset olivat jo 1920-luvulla kehittäneet erinomaisen lentokonevaneerin ja rakentaneet siitä hienon Haukka-koneen. Suomen lentokoneteollisuus ei kuitenkaan uudesta raaka-aineesta huolimatta kehittynyt, mutta vaneerista saatiin hieno vientiartikkeli. Käyttämällä suomalaista vaneeri-balsa-vaneeri -rakennetta englantilaiset pystyivät luomaan kaunislinjaisen Mosquiton.

Mosquiton suunnittelutyö kesti vain kymmenen kuukautta kaksikymmentäkuusi päivää. Koneita rakennettiin kaikkiaan 7 781 kappaletta myös monin eri muunnoksin. Siitä tehtiin alkuaan pommittaja, mutta myöhemmin suunniteltiin myös hävittäjiä ja tiedustelukoneita, kuriirien kuljettajia ja monia muita erikoisuuksia.

De Havilland DH 98 MOSQUITO

TEKNISET ARVOT

Koska piirros esittää Mosquiton pommittajaversiota, on alla lueteltu joitakin Mosquito-pommittajan B.XVI arvoja:

Moottorit:
2 kpl Rolls-Royce Merlin 73, 12 sylinterinen nestejäähdytetty, a 1290 hv kierrosluvulla 3000/min. Suurin teho a 1710 hv.

Aseistus:
Yksi 2000 kg:n pommi tai neljä 250 kiloista pommikuiluissa ja kaksi 250 kiloista siiven alla. Puolustusaseistusta ei ollut – Mosquito luotti nopeuteensa.

Suurin nopeus:
408 mailia eli 656 km/h 7900 metrin korkeudessa tai 621 km/h 4000 metrissä.

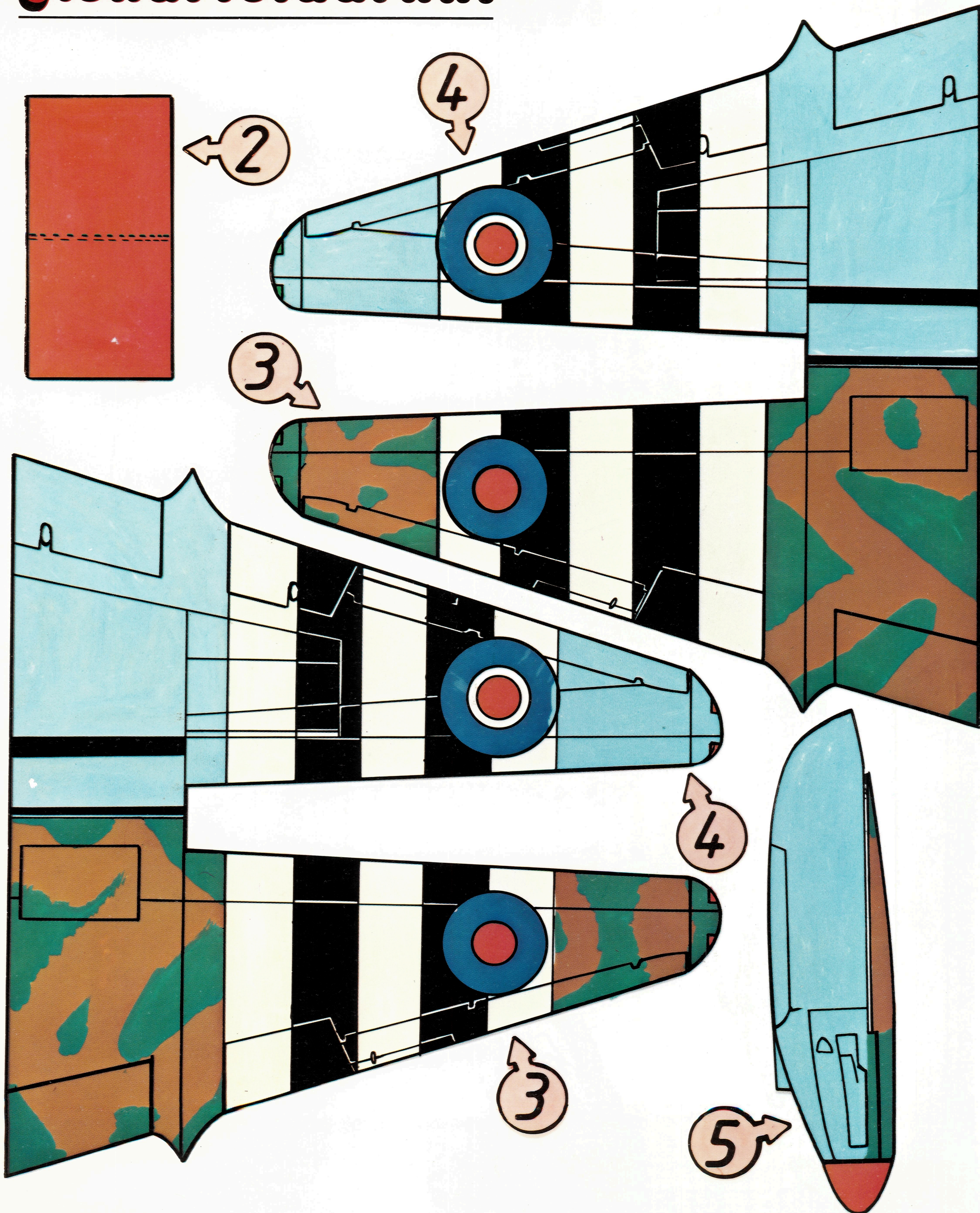
Lentomatka:
2200 km 500 kg:n pommikuormalla

MASKOTIT MUKANA

Lentokoneissa on usein maalattuna erilaisia tunnuksia ja maskotteja. Eräissä Englannin ilmavoimien (RAF) laivueen n:o 23 koneissa oli sodan aikana tällainen "Smiling Cat" (hymyilevä kissa). Kelmin näköinen kissa, vai mitä!

Askarteluarkki

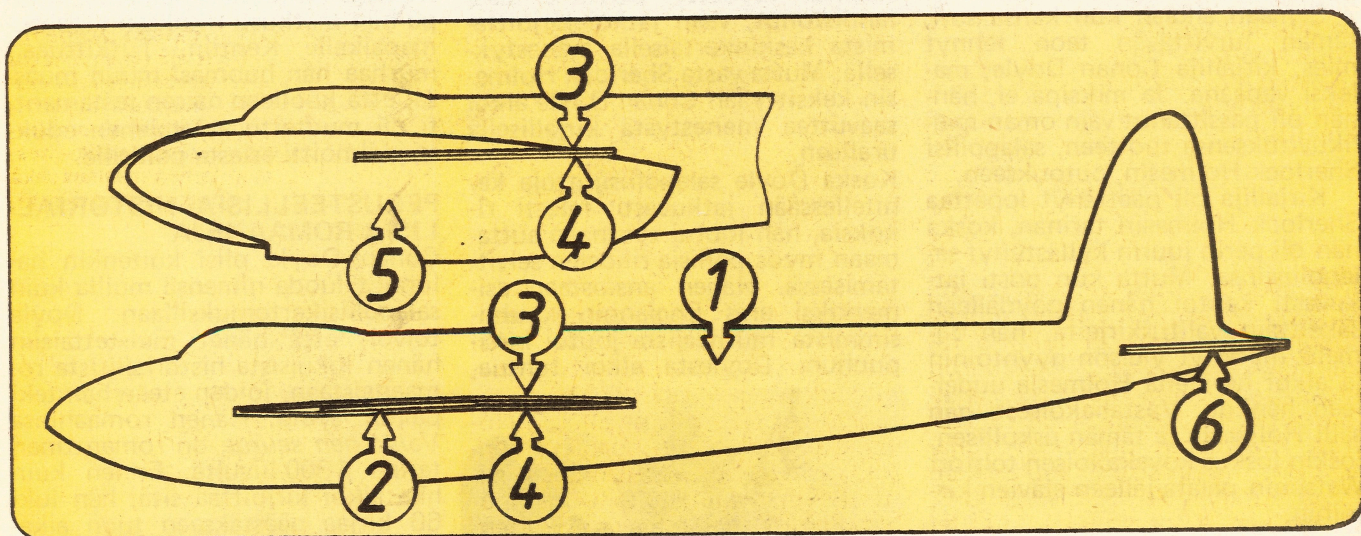

MOSQUITO
De Havilland DH 98

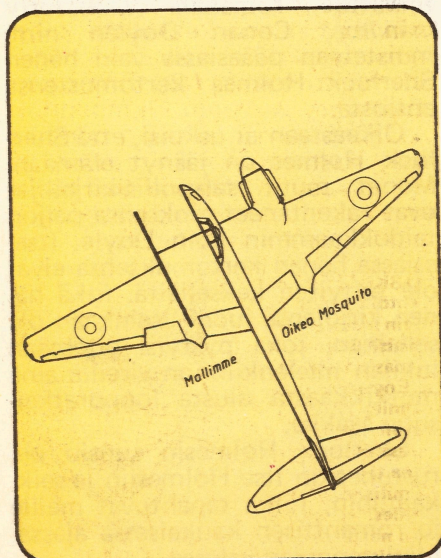
De Havilland DH 98 MOSQUITO

MOSQUITO-MALLISI ON MYÖS SUOMALAISESTA "PUUSTA" KUTEN ENGLANTILAINEN ESIKUVANSAKIN

RUNKO (1)

- Leikkaa askarteluarkilta irti runkokappaleet (1).
- Liimaa runkokappaleet vastakkain ja laita ne kuivumaan jonkin painon, esimerkiksi kirjan alle.
- Liiman kuivuttua teet runkoon viillon siipitukea (2) varten ja uran korkeusohjaimia (6) varten.
- Tutki vielä koneen piirroksia ja kuvia, jotta näkisit miten päin siivet ja peräsimet ovat ja missä.

SIIPITUKI (2)

- Leikkaa siipituki (2) irti arkilta ja liimaa se runkoon tekemääsi viiltoon. Katkoviivoitus siipituen keskellä osoittaa oikean liimauskohdan.

SIIVET (3 + 4)

- Leikkaa sitten vasen ja oikea siipi arkilta. Huomaat, että sekä ylä- (3) että alapinta (4) muodostavat kokonaisuuden.
- Taivuta siipipuoliskot toisiaan vasten siten, että ne peittävät toisensa. Liimaa ne vastakkain niin, että siipituki (2) jää niiden väliin.

MOOTTORIT (5)

- Leikkaa ja liimaa moottoreiden puoliskot (5) parittain vastakkain.
- Pujota moottorit niihin leikkaamiasi uria myöten siipiin siten, että leveämpi keskisiiven osuus on aivan moottorin kyljessä kiinni. Tippa liimaa urissa pitää moottorit paikoillaan.

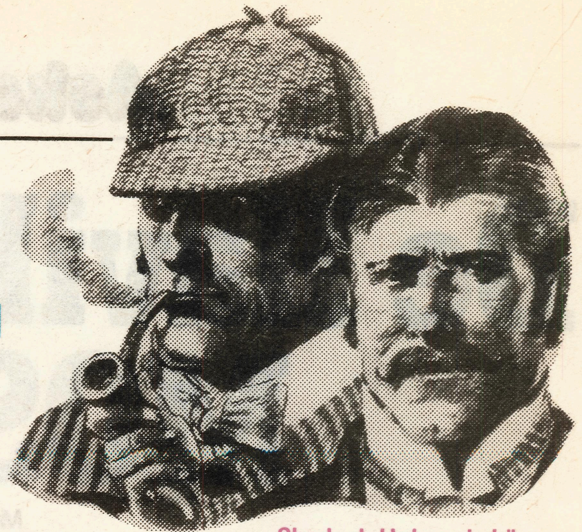
KORKEUSPERÄSIN (6)

- Taivuta ja liimaa korkeusperäsimen (6) ylä- ja alapinta vastakkain.
- Pujota korkeusperäsin runkoon leikkaamaasi uraan. Liimatippa pitää senkin varmemmin paikoillaan.

IHME ON TOTEUTUNUT!

- Pahvista rakentamasi "puinen ihme" on nyt valmis (mikä sinänsä ei näppärälle jippoilijalle ole mikään ihme).
- Ripusta kaunislinjainen Mosquito-mallisi kattoon komeilemaan.

KAHDESTI SYNTYNYT

Sherlock Holmes ja hänen apulaisensa tohtori Watson.

Conan Doyle olisi halunnut kirjoittaa vain vakavia historiallisia romaaneja. Mutta kuolemattomaksi hänen nimensä teki kuitenkin salapoliisi Sherlock Holmes.

Koko kansa oli murheen murtama. Kaikkien yhteiskuntaluokkien yhteinen ihanne oli ennalta aavistamatta murhattu.

Samaan aikaan kun kansa suri, tämän hirvittävän teon tehnyt mies, kirjailija Conan Doyle, maleksi vapaana. Ja miksipä ei, hänhän oli passittanut vain oman mielikuvituksensa tuotteen, salapoliisi Sherlock Holmesin, putoukseen.

Kirjailija oli päättänyt lopettaa Sherlock Holmesin tarinan, koska hän oli perin juurin kyllästynyt salapoliisiinsa. Mutta kun posti jatkuvasti kantoi hänen pöydälleen säkeittäin valituskirjeitä, hän viimein myöntyi yleisön pyyntöihin ja alkoi herätellä Holmesia uudelleen henkiin. Vastahakoisesti hän salli Holmesin ja tämän uskollisen, joskin joskus kovakalloisen tohtori Watsonin palata jälleen elävien kirjoihin.

LÄÄKÄRISTÄ KIRJAILIJAKSI

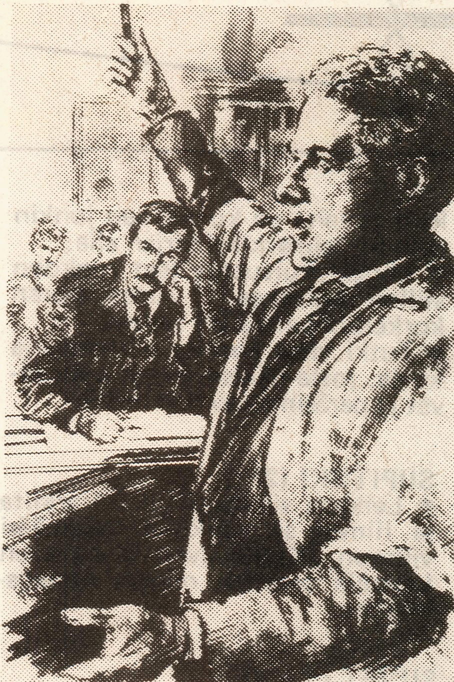
Conan Doyle, ensimmäisen suositun salapoliisihahmon luoja, oli skotti, jossa virtasi myös irlantilaista verta. Hän opiskeli lääketiedettä Skotlannissa, Edinburghin yliopistossa. Siellä hän tapasi ilmiömäisen kirurgin, tohtori Joseph Bellin, joka rekisteröi pienenkin muutoksen potilaan tilassa ja sai näin tärkeää tietoa hänen voinnistaan. Joseph Bell oli Conan Doylen esikuvana, kun hän kirjoitti Sherlock Holmes -tarinoitaan.

Kuten arvata saattaa, Conan Doylen lääkärinura epäonnistui. Edinburghin pienten lääkärinpalkkioiden takia hän muutti Skotlannista Englantiin. Siellä hän kulutti päivänsä odottelemalla nuhruisessa huoneistossaan potilaita, joita ei koskaan tullut. Saadakseen edes vähän tuloja, hän alkoi kirjoitella novelleja.

Monia hänen tarinoitaan julkaistiin. Mutta koska yleisö ei niihin erityisemmin ihastunut, Conan Doyle päätti kokeilla, onnistuisiko hän paremmin romaanikirjailijana.

Hänen ensimmäinen käsikirjoituksensa hukkui postissa, eikä sitä koskaan löydetty. Doyle ei tästä lannistunut, vaan jatkoi kirjoittamista keskinkertaisella menestyksellä. Mutta vasta Sherlock Holmesin keksittyään Conan Doyle alkoi saavuttaa menestystä kirjallisella urallaan.

Koska Doyle salapoliisijuttuja kehitellessään jatkuvasti mietti rikoksia, hän joutui toisinaan auttamaan myös poliisia rikosten selvittämisessä. Hänen ansiostaan esimerkiksi eräs Englannin kuuluisimmista murhaajista joutui hirsipuuhun. Doylesta alkoi tuntua, että miehen silloisen vaimon kuolemassa oli jotakin hämärää. Niinpä hän matkusti rikoksen tapahtumapaikalle Kentiin. Tutkittuaan murhaa hän huomasi muun muassa, että kuolleen naisen testamentti oli muutettu aviomiehen eduksi, ja ilmoitti asiasta poliisille.

Conan Doylen mielenkiinto rikosasioiden selvittämiseen heräsi jo silloin, kun hän opiskeli lääketiedettä Edinburghin yliopistossa. Joseph Bell, eräs hänen opettajistaan, oli ilmiömäinen kirurgi, joka rekisteröi pienenkin muutoksen potilaan tilassa. Tohtori Belliä Doyle pitikin esikuvanaan kirjoittaessaan kuuluisia Sherlock Holmes -kertomuksiaan.

PERUSTEELLISIA HISTORIALLISIA ROMAANEJA

Conan Doyle olisi kuitenkin halunnut luoda nimensä muilla kuin salapoliisikertomuksillaan. Doyle toivoi, että hänet muistettaisiin hänen lukuisista historiallisista romaaneistaan, joiden eteen hän teki paljon työtä. Hänen romaaninsa *Valkoinen seurue* on romanttinen tarina 1300-luvulta. Ennen kuin hän alkoi kirjoittaa sitä, hän luki 60 kirjaa päästäkseen tuon aikakauden tunnelmiin. Myös muissa kirjallisissa töissään hän oli yhtä perusteellinen.

Conan Doyle kuoli heinäkuun 7. päivänä 1930. Perinnöksi jälkipolville hän jätti 20 kirjaa. Lukuunottamatta moneen kertaan filmattua romaania *Menetetty maailma,* Conan Doylen nimi muistetaan pääasiassa vain hänen Sherlock Holmes -kertomustensa ansiosta.

Oikeastaan ei uskoisi, että Sherlock Holmes on jäänyt elämään. Monet muut salapoliisikirjailijat ovat rakentaneet teoksensa paljon taidokkaammin kuin Doyle. Itseasiassa hänen kertomuksensa eivät ole erityisen kekseliäitä. Eikä hänen kirjojensa juoni useinkaan ole sellainen, joka pystyisi pitämään lukijan mielenkiinnon vireillä aina mutkikkaasta alusta loppuratkaisuun saakka.

Sherlock Holmesin suosio perustuneekin itse Holmesiin ja seikkailuihin, jotka tapahtuvat meille jo romanttisen kaukaisessa ajassa, öljylamppujen valossa.

SIR NIGEL
– kertomus ritarillisuudesta ja rohkeudesta

Tämän Conan Doylen kirjoittaman historiallisen romaanin tapahtumapaikkana on 1300-luvun Englanti. Teoksen sankari on Nigel Loring, aatelissuvun jälkeläinen ja perheensä viimeinen jäsen. Englannin kuningas Edward seurueineen vierailee Loringin sukutilalla, jossa Nigel asuu yksin äitinsä kanssa. Kuningas Edward pitää nuorukaisesta ja tekee hänestä ansiokkaan ritarinsa, Sir John Chandosin aseenkantajan. Nigel Loring taistelee kuninkaan puolesta ja joutuu moniin seikkailuihin. Yhdessä herransa Sir John Chandosin kanssa hän osallistuu Prinssi Blackin alaisuudessa taisteluun Ranskaa vastaan. Palkkioksi urhoollisesta taistelusta Prinssi Black lyö nuorukaisen ritariksi. Palattuaan kotiinsa Sir Nigel Loring menee naimisiin uskollisen rakastettunsa kanssa.

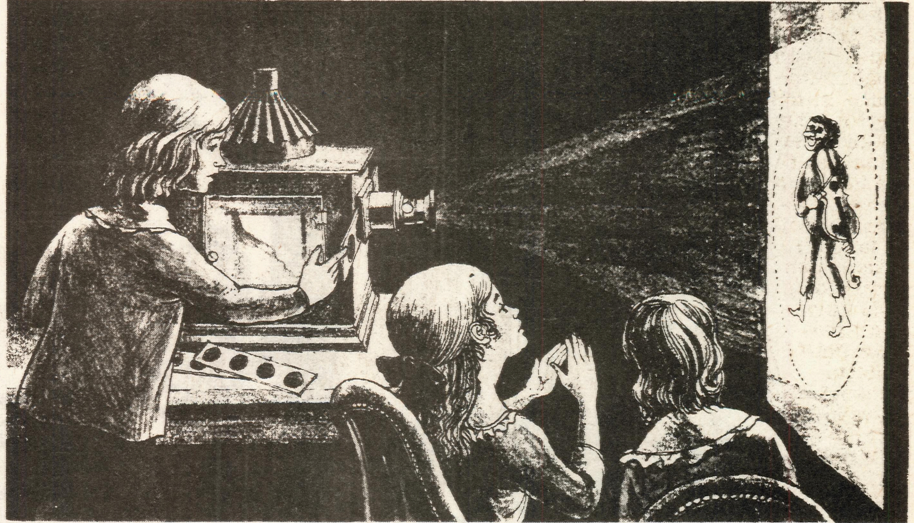
Elokuva valloittaa maailman

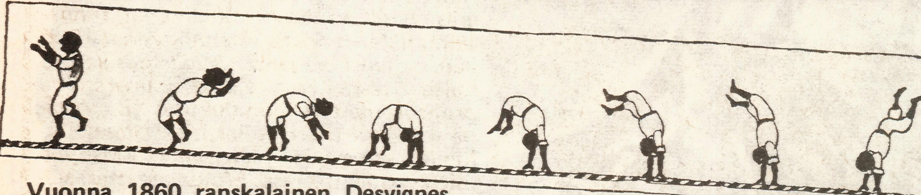
Elokuvatekniikan valtaisa kehitys alkoi 1800-luvulla, 1920-luvulla keksittiin ääni ja seuraavana vuosikymmenenä väri. Tervetuloa, Hollywood!

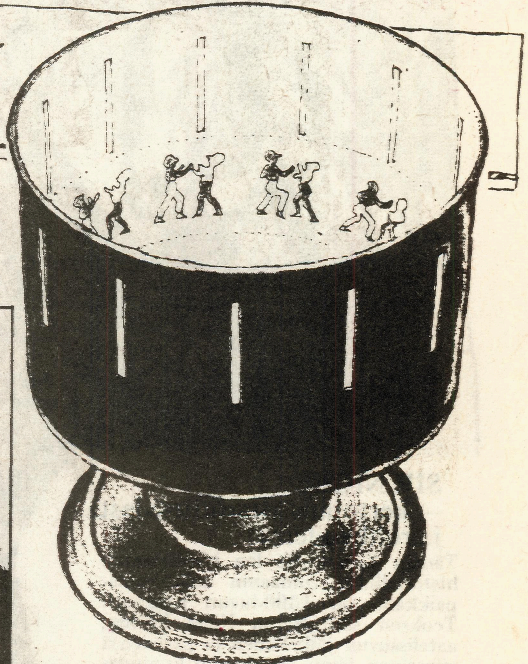
Eräänä kylmänä tammikuisena iltana 1889 kuuluisa englantilainen valokuvaaja William Friese-Greene ryntäsi ulos lontoolaisesta talostaan. Hän tarrasi kiinni lähistöllä liikkuneeseen poliisiin, tempasi hänet taloonsa ja alkoi näyttää hänelle "eläviä kuvia". Tämä oli ilmeisesti ensimmäinen kerta kun joku näki valkokankaalta elokuvaa elävästä elämästä.

Elokuvan tarina alkoi itseasiassa jo 1824. Tuolloin englantilainen Peter Mark Roget piti kuninkaalliselle seurapiirille esitelmää mielenkiintoisesta näköharhasta: kun valkokankaalle näytetään 24 perättäistä samaa tapahtumaa kuvaavaa kuvaa sekunnissa, ihmisen silmä rekisteröi ne yhtenä liikkeenä.

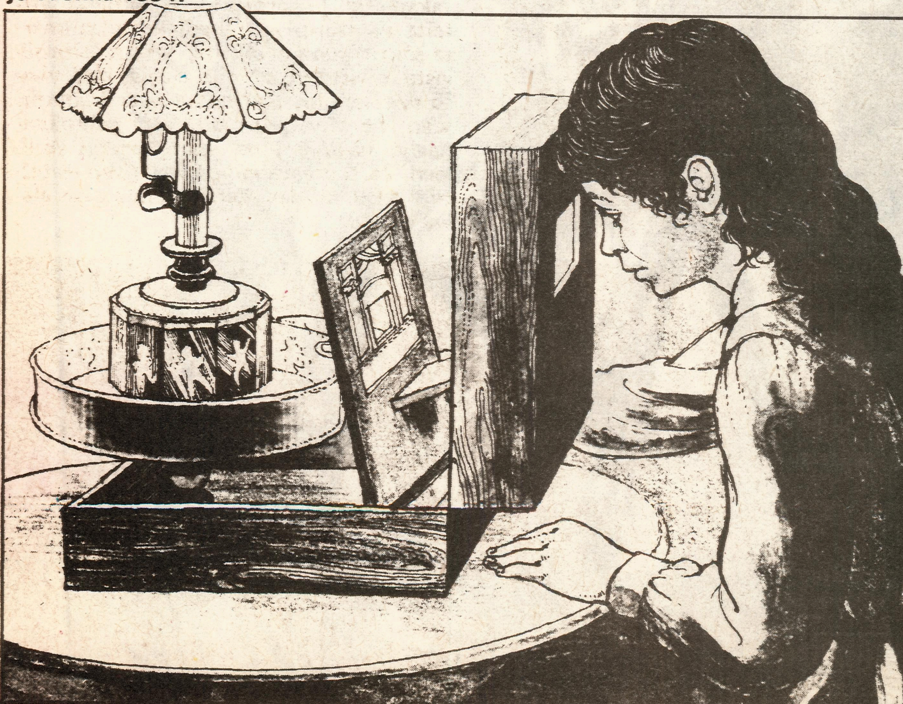
Mutta ennen kuin elävä kuva keksittiin jo 1700–1800 -luvun huvitilaisuuksissa heijastettiin seinälle tällaisen taikalyhdyn, Laterna Magican avulla liikkumattomia kuvia.

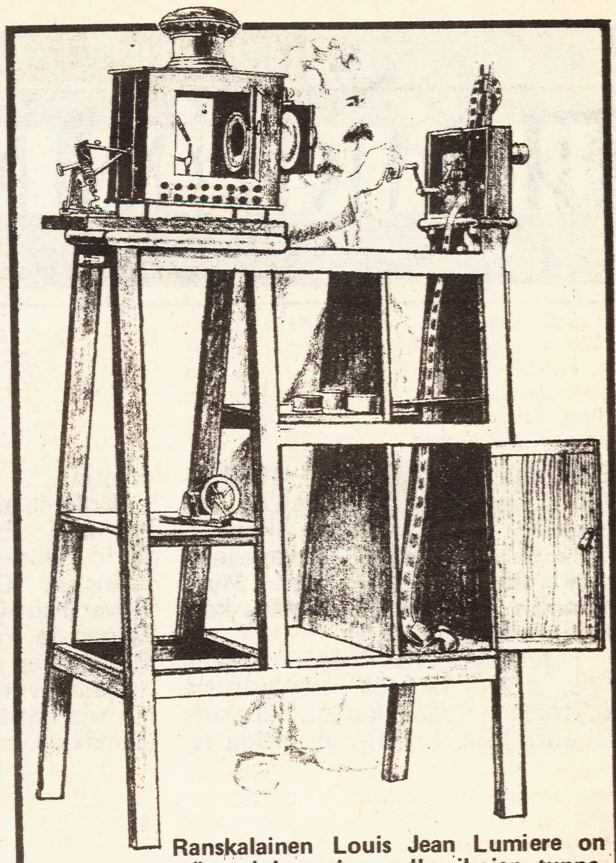
Vuonna 1860 ranskalainen Desvignes toi pyörivän kuvarummun, zoetroopin, yleisön tietoisuuteen. Zoetroopin onton sylinterin sisäseinämää kiersi jonkin liikkeen eri vaiheita esittävä kuvasarja. Sen seinämään leikatuista pystysuorista raoista saattoi nähdä yhden kuvan kerrallaan. Mutta kun sylinteriä pyöritti, erilliset kuvat näkyivät ikään kuin piirroselokuvana. Zoetrooppia on kutsuttu myös "elämän pyöräksi". Se suunniteltiin jo vuonna 1834.

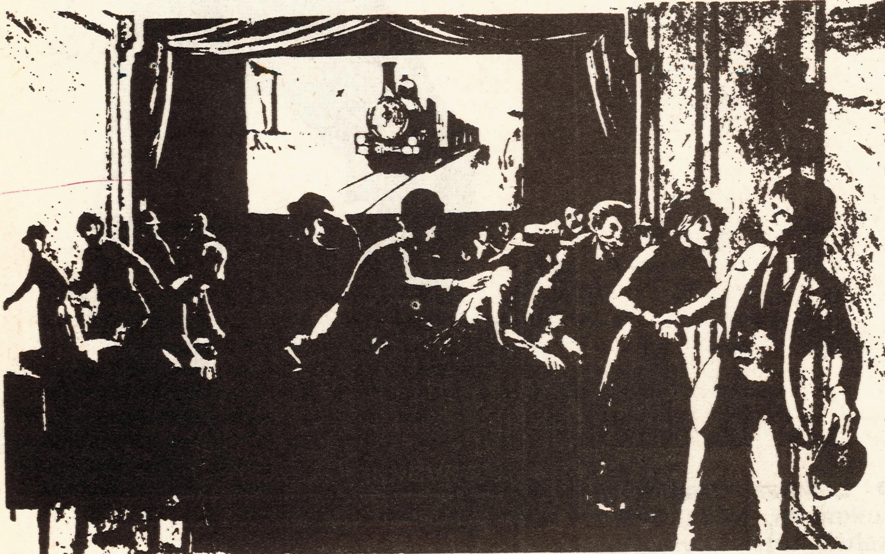
Ranskalainen Emile Reynaud kehitti vuonna 1877 zoetrooppi-menetelmää korvaamalla sylinterin seinämään leikatut raot pienillä peileillä, jotka heijastivat sisäseinämässä olevat kuvat laitteen ulkopuolelta tarkasteltaviksi. Laitetta kutsuttiin Reynaudin praksinoskoopiksi. Reynaud kehitti myös praksinoskooppiteatterin (kuvassa), jossa liikkuva kuva yhdistettiin liikkumattomiin, maalattuihin kulisseihin. Reynaud keksi myös keinon heijastaa kuvasarja suurentavan linssin kautta valkokankaalle. Tätä keksintöään hän nimitti optiseksi teatteriksi.

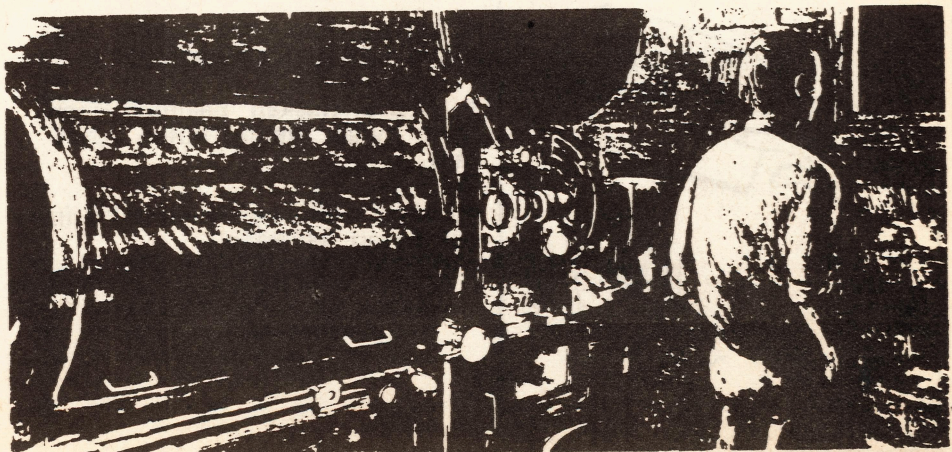
Keksinnöistään kuuluisa amerikkalainen tiedemies Thomas Alva Edison ja skotlantilainen siirtolainen William Kennedy Laurie Dickson onnistuivat vuonna 1892 keksimään elokuvakameran, jossa filmeinä kameroissa aikaisemmin käytetyt metalli- ja lasilevyt voitiin korvata taipuisalla, nopeasti siirrettävällä filminauhalla, jolla saattoi ottaa 46 kuvaa sekunnissa. Tämä Edisonin kinetoskoopiksi kutsuttu laite oli eräänlainen projektori, jolla kuvia ei kuitenkaan heijastettu kankaalle, vaan niitä tirkisteli yksi katsoja kerrallaan laatikon reiästä.

Ranskalainen Louis Jean Lumiere on eräs valokuvauksen alkuaikojen tunnetuimmista nimistä. Helmikuussa 1895 hän rakensi veljensä Augusten kanssa miltei täydellisen elokuvakameran ja projisointilaitteet. Joulukuun 28. päivänä veljekset avasivat Pariisissa oman liikkuvia valokuvia maksaville katsojille esittävän teatterinsa. Elokuvateatteri sellaisena kuin me sen tunnemme oli syntynyt.

Lumiere-veljesten rakentaman elokuvakameran ja -projektorin kaltaisia laitteita nähtiin pian muuallakin maailmassa saman vuoden aikana. Jotkut esitettävistä kuvista olivat niin eläviä, että yleisö ryntäsi ulos teatterista aivan kauhuissaan, he olivat varmoja, että valkokankaalla näkyvä juna ajaisi heidän päälleen. Jo seuraavana vuonna 1896 esitettiin ensimmäisen kerran Suomessa eläviä kuvia.

1900-luvun ensimmäisten vuosikymmenien aikana elokuvatekniikka kehittyi voimakkaasti. Käsikäyttöiset kamerat ja projektorit joutuivat antamaan tietä sähköisille malleille. Vuonna 1928 filmiin opittiin liittämään ääni. Tuon vuoden heinäkuussa amerikkalaiset näkivät ensimmäisen äänielokuvan. Ja 1930-luvun alussa osattiin jo tehdä värielokuvia. Siitä alkoi Hollywoodin, filmituottajien kultakaupungin, maineikas tarina.

ELÄKÖÖN ELÄVÄT KUVAT

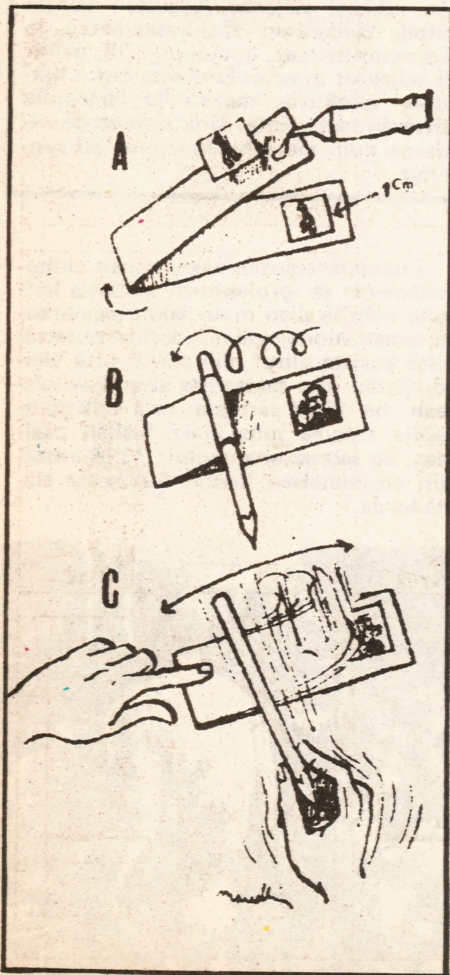
Elokuvan syntyaikoihin 1800-luvun loppupuolella käytettiin esityksestä, jossa näytettiin filminauhalla olevia liikkuvia kuvasarjoja, nimitystä "elävät kuvat". Myöhemmin 1920-luvulla nimitys korvattiin sanalla elokuva.

"Elävissä kuvissa" kuva todella elää, ja tätä tärkeää ominaisuutta käyttäen voidaan kertoa hauskoja tai surullisia, lyhyitä tai pitkiä tarinoita.

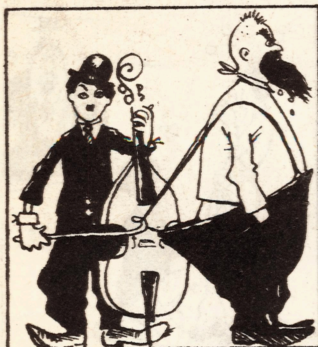
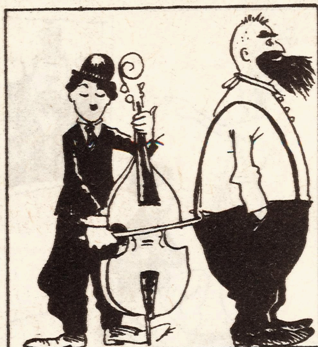
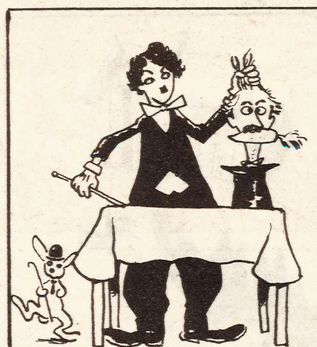
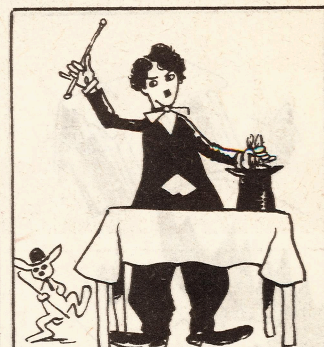
Kokeile sinäkin kuinka kuva alkaa elää. Esitä lyhyitä, mutta sitäkin hauskempia "eläviä kuvia", pääosissa Charlie Chaplin sekä Oliver Hardy ja Stan Laurel (Ohukainen ja Paksukainen), nuo elokuvataiteen kuuluisat koomikot.

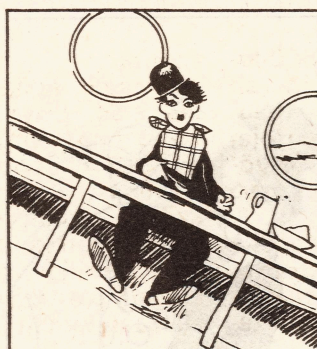
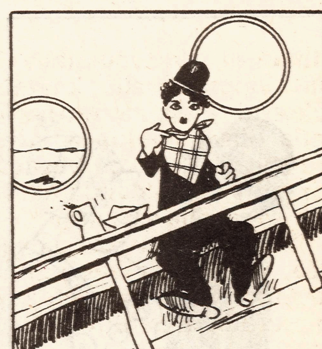
Seuraavilla sivuilla on heistä hassuja parittaisia kuvia, jotka saat elämään kynän ja paperin avulla.

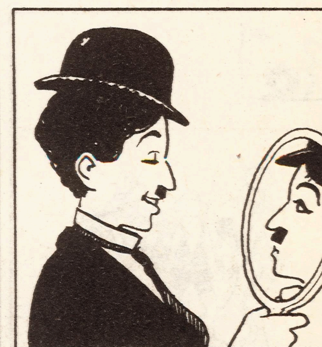

- Leikkaa tavallisesta paperista suikaleita, jotka taivutat keskeltä kahtia kuten kuvassa A.
- Liimaa seuraavilta sivuilta mieleisiäsi kuvapareja liuskan päihin.
- Kierrä liuskan päällimmäinen puoli kynän ympäri kuten kuvassa B.
- Liikuttamalla kynää edestakaisin saat kuvan "elämään".

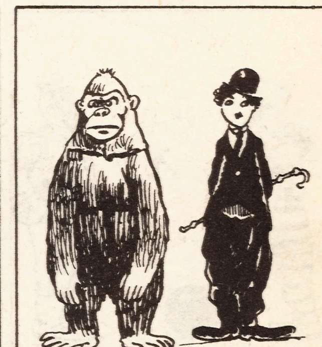

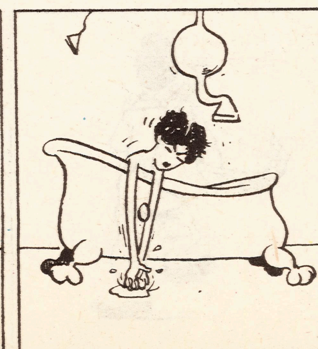
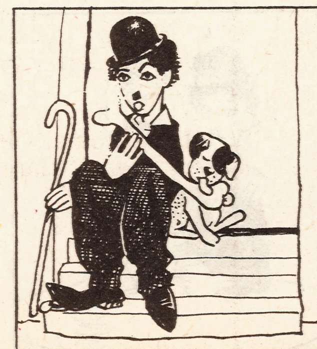
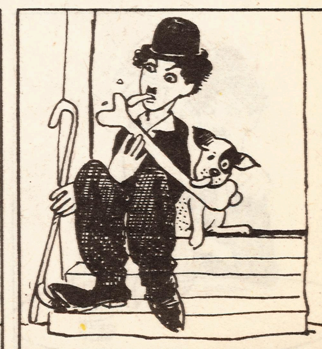

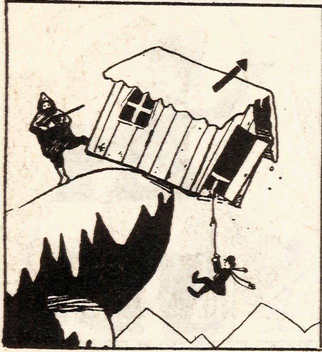

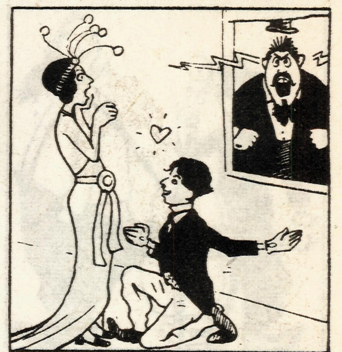

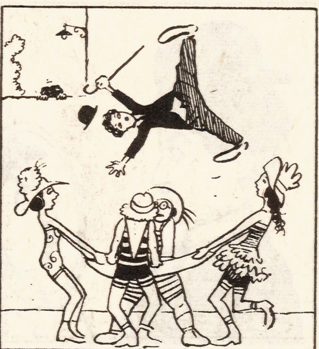

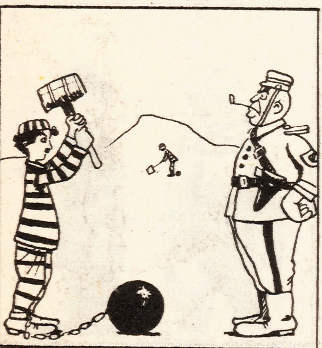

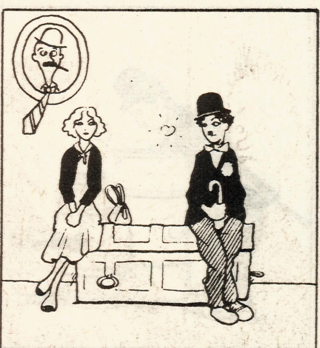
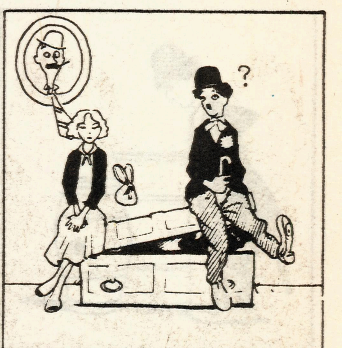

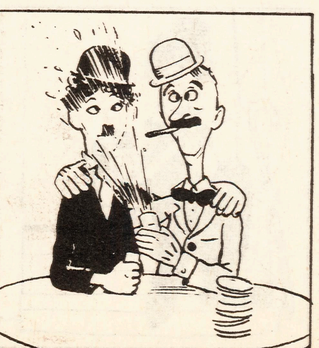

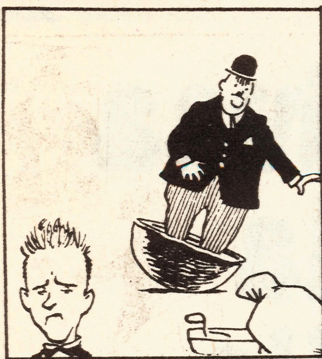

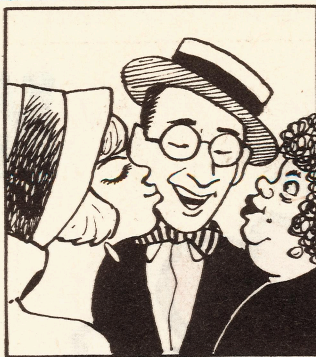

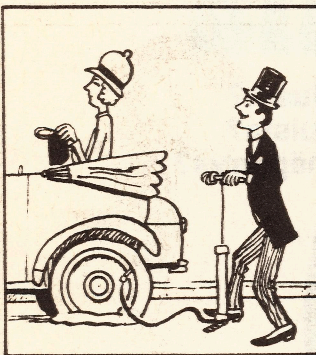
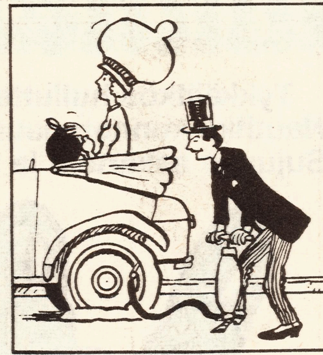
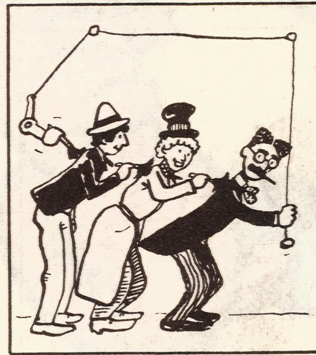
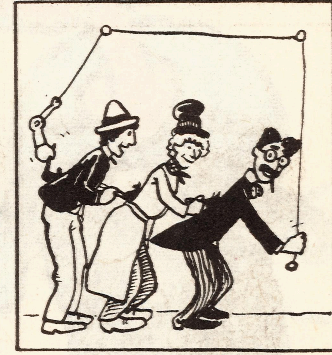
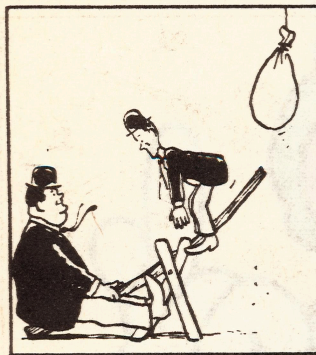
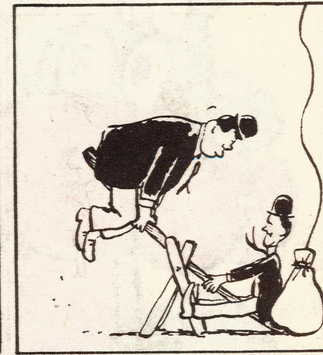
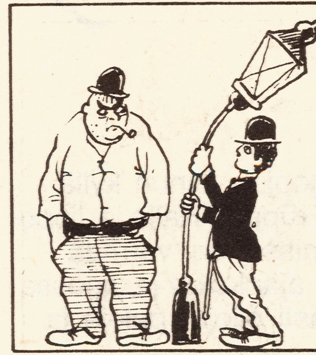
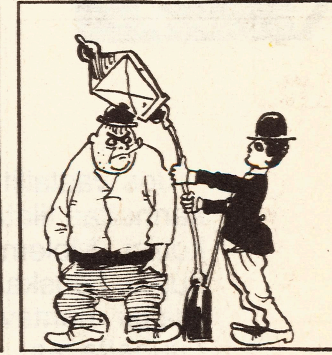

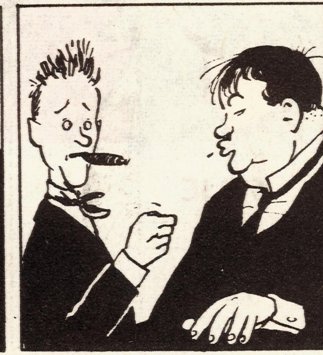
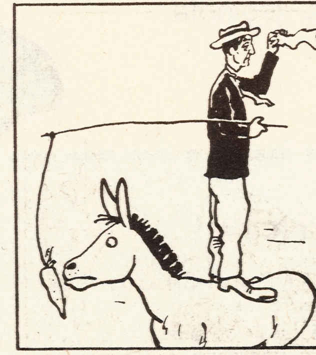
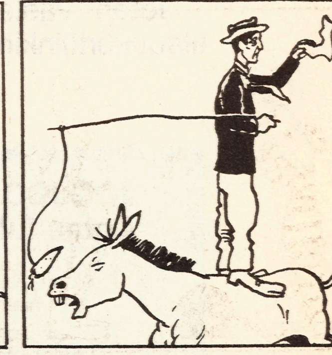

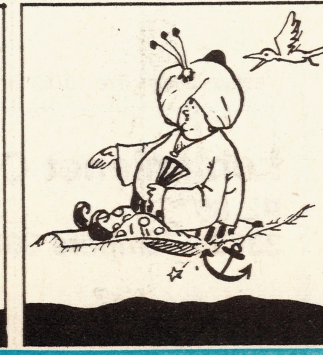
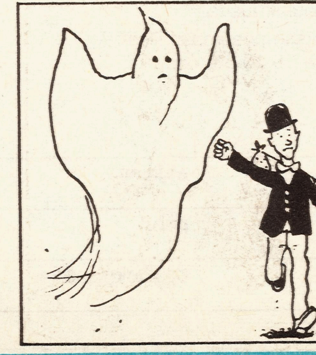
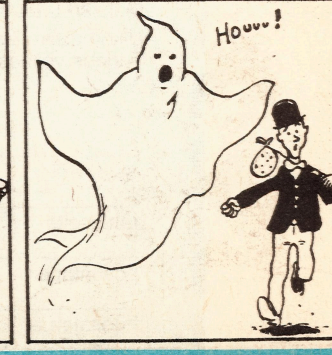

Houuu!

Kaksi kivaa kivalla hinnalla

Tykkäätkös hulluttelusta?
Nautitko kunnon nauruista?
Sujuuko askartelu ja näperrys?

Jos vastailit joojoo, sinun kyllä kannattaa tilata Kippari Kalle ja Jippo kotiisi. Molemmissa on varmaa hupia, hauskaa ajankulua ja Jipossa lisäksi mahtavasti piloja, pelejä ja puuhattavaa.

Joten vastaa joojoota tilauskorttiinkin!

JOOJOO!
Antaa tulla lehtiä!

☐ Tilaan Kippari Kallen joulukuun alusta, 13 kk hintaan 55 mk.

☐ Tilaan Jipon joulukuun alusta, 13 kk hintaan 70 mk.

Maksan laskun joulukuussa.
Ulkomaisiin tilauksiin postimaksulisä.
Tarjous voimassa 16.10.80 asti.

sukunimi ____ etunimi ____

lähiosoite ____ puh. ____

postinumero ____ postitoimipaikka ____

huoltajan allekirjoitus ____

20		M249S		

KIRJE

Vastaanottaja maksaa postimaksun

Vastauslähetys Tre 10/10 lupa n:o 1799

Lehtimiehet Oy
PL 667
33003 Tampere 300

Muistellaan menneitä Olympialaisia

Moskovan olympialaisia muistellessamme voit harkita vielä eri urheilumuotojen soveltuvuutta itsellesi. Niiden harrastaminen saattaisi antaa sinulle rikkaan ja terveen tulevaisuuden. Aloita urheileminen – NYT!

Jippokilpasivun laitoja kiertävissä tunnuksissa on esitetty seuraavia Moskovan kisojen lajeja: SOUTU, RATSASTUS, AMMUNTA, YLEISURHEILU, JOUSIAMMUNTA, MELONTA, PAINONNOSTO, PYÖRÄILY, VOIMISTELU, JUDO JA NYRKKEILY.

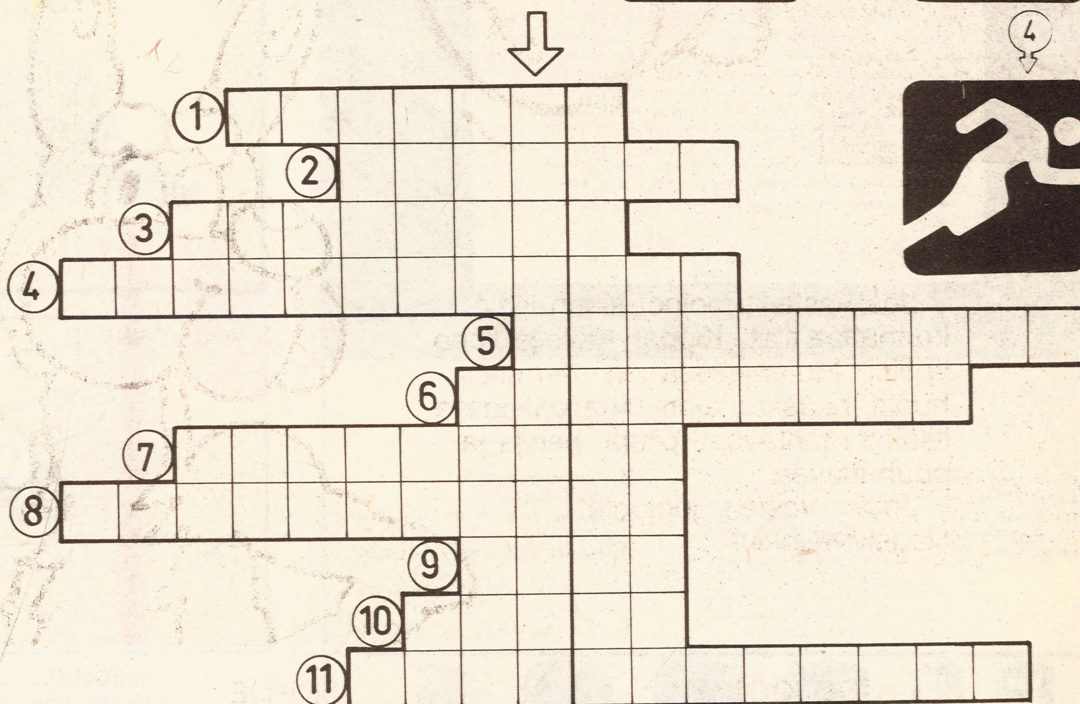

Sijoita kisalajien nimitykset ruudukon riveille oikeaan järjestykseen. Nuolen osoittamalle pystyriville muodostuu tällöin sana, joka on tämänkertaisen Jippokilvan ratkaisu. **Mikä tuo sana on?**

Merkitse avainsana vastauskuponkiin ja lähetä se lokakuun loppuun mennessä osoitteella: JIPPOKILPA 10, PL 116, 00101 HELSINKI 10. Silloin olet jälleen Jippokilvassa ja palkintojen arvonnassa mukana. KYMMENEN oikean avainsanan keksijää saa komeasti kuvitetun SARJAKUVA-ALBUMIN ja kunnon kädenpuristuksen ystävältään Jippo Kengurulta. Oletko sinä yksi kymmenestä?

Ratkaisin olympiaristikon. Pystyriville muodostui sana:

____

Nimeni . . . .

Katuosoitteeni . . . .

Postitoimipaikka . . . .

Puhelin . . . .

☐ olen tilaaja ☐ ostin irtonumeron
Jippo 10/80

Jippo Kengurun pussiposti

Kirjoita pussipostiin osoitteella: JIPPO, PL 116, 00101 HELSINKI 10

PUSSIPOSTI

ANTON GYURSÁNSZKY, ENSITIE 16 02300 ESPOO 30

TSAU KAIKKI JIPPOILIJAT!

MINUN NIMENI ON ANTON, JA ASUN ESPOOSSA. KIRJOITAN TÄNNE PUSSIPOSTIIN ENSIMMÄISTÄ KERTAA, JA EI KA~~TULE~~ TÄMÄ-~~KÄÄN~~ TULE VARMAANKAAN OLEMAAN VIIMEISENI. TÄSSÄ YHTEYDESSÄ HALUAISIN LÄHETTÄÄ TERVEISET KAHDELLE TUTULLE JIPPOILIJALLE JARKOLLE HELSINKIIN JA PEETULLE ESPOOSEEN. AJATTELIN ALUKSI LÄHETTÄÄ JIPPO KENGURULLE VÄHÄN VITSEJÄ, MUTTA PÄÄHÄNI EI PÄLKÄHTÄNYT YHTÄÄN SELLAISTA VITSOSTA, JOKA EI OLISI PUSSIPOSTIN SIVUILLA KOHEILLUT. PÄÄTIN SITTEN VALMISTAA OHEISEN ELÄINRISTIKON. SINULTA JIPPO KENGURU HALUAISIN KYSYÄ, ETTÄ TULEEKO JIPOSSA TAAS MUKANA LUKUJÄRJESTYS, NIINKUIN NUMEROSSA 15/79?

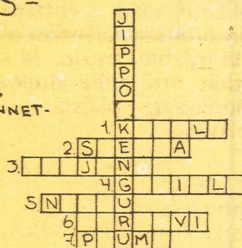
(ON TÄSSÄ VÄHÄN MUUTAKIN)

Anton, 11 v.

SANOKAA JIPPO KUN HALUATTE LUKEA!

ELÄINRISTIKKO

OHJE: JOKAISESTA ELÄIMESTÄ ON ANNETTU VIHJE. YRITÄ RATKAISTA ELÄIN.

1. VOI OLLA KAKSI TAI YKSI KYTTYRÄÄ
2. "RAIDALLINEN AASI"
3. "KAIKKIEN ELÄINTEN KUNINGAS"
4. "KARVAINEN IHMINEN" (SUURI)
5. MAAN ELÄIMISTÄ SUURIN
6. AFRIKAN PITKÄ-KAULAISIN NISÄKÄS
7. VAARALLINEN KISSAELÄIN

JIPPO!

"JIPPOVARKAUS"

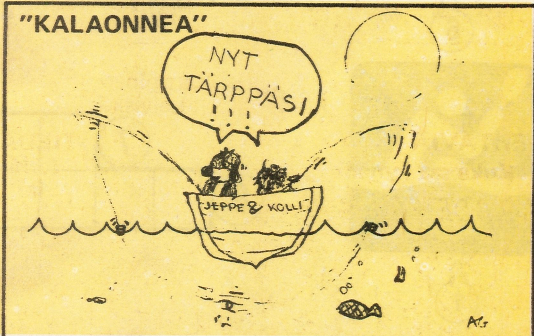

"URHO VARTIOIMASSA PUSSIPOSTIA"

"KALAONNEA"

"JIPPOUNI"

Aamulla Jippo kimpussa uniani mietin
Urho Tulitukan kanssahan ne kivikaudella vietin.
Jippo-jengin mukana seikkailuissa,
ja Ville Viksun seurassa monissa muissa.
Jippo Kenguru minut kioskille vei,
ja Jippo ostettiin. Okei!
Mä aarrearkkua hain,
Jeppe ja Kolli mukanain.
Siihen loppui kuvitelmat unista,
kun tätä runoa luen pussipostista.

Anton Gyursanszky,
Espoo

AIVOVOIMISTELUA

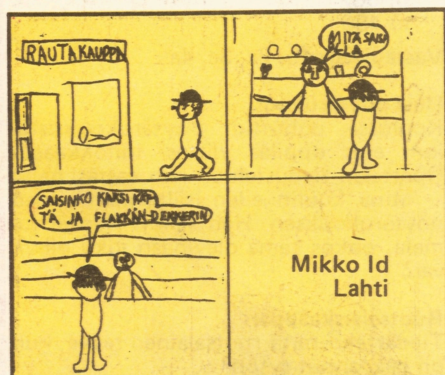
1. Kuka on säveltänyt Maamme-laulun?
2. Kuinka monta kuuta on Jupiterilla?
3. Minkä joen lisäjoki on Moldau?
4. Mainitse neljä suurinta Välimeren saarta?
5. Kuinka monta nappulaa on shakkipelissä?

6. Mikä on Irlannin pääkaupunki?
7. Minä vuonna Helsinki perustettiin?
8. Mikä on Vähä-Aasian toinen nimitys?
9. Minkä niminen on Lontoon parlamenttitalon suuri kello?
10. Mikä on Skotlannin pääkaupunki?

Lähettäkää vastaukset osoitteeseen:
Tommi Sundberg
Lempola
08500 Lohja as.

(Oikein vastanneiden kesken arvotaan yllätyspalkinto!!!!!)

RAUTAKAUPASSA

Mikko Id
Lahti

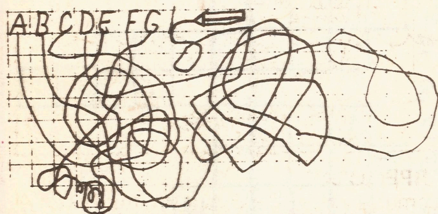
JIPPO KENGURUN AUTO

Jukka Karppinen
Leiviskä

TEHTÄVIÄ

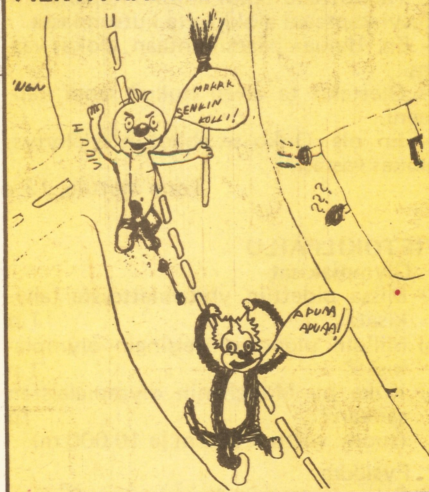
1. Kuka saa kynän?

MERTEN VALTAKUNNASSA

Heli Palmgren

PIENTÄ KAHINOINTIA

Teppo Järvinen

2. Laske:
a) 5 – 5 + 0 =
b) 1 + 1 – 2 =
c) 15 + 15 + 30 – 59 =

3. Mikä oli Jippo 12/79 lisäjippo?

4. Täydennä:

a) J_PO _GU_.

b) J_PE J_O_I.

c) U___T_KA.

5. Vastaukset:

1. D
2. a) 0, b) 0, c) 1
3. S/S Jippo
4. a) Jippo Kenguru, b) Jeppe ja Kolli c) Urho Tulitukka

Muuan jippoilija

TIEDÄTKÖ?

1. Miksi banaanin kuoret ovat rannalla?
V: banaani on uimassa
2. Mitä lasintekijä sanoi, kun ei löytänyt lasia?
V: täytyy kai sitten juoda suoraan pullosta
3. Mitä banaani sanoi elefantille?
V: ei mitään, sillä banaanit eivät osaa puhua
4. Mikä lentää ja näyttää elefantilta ja on vaarallinen?
V: konekiväärillä varustettu lentävä elefantti
5. Mistä tietää, että elefantti on vessassa?
V: vessa on varattu
6. Miksi elefantti maalaa kynnet punaisiksi?
V: ettei sitä nähtäisi kirsikkavarkaissa
7. Miten elefantti pääsee puuhun?
V: istuu keväällä siemenen päälle ja odottaa, että puu kasvaisi
8. Miten elefantti pääsee alas puusta?
V: menee istumaan lehden päälle ja odottaa, että tulee syksy
9. Miksi syksyllä ei saa mennä metsään?
V: kun elefantit tippuvat puista
10. Miksi majavalla on litteä häntä?
V: se on mennyt syksyllä metsään
11. Mistä tietää, että hiiri on jääkaapissa?
V: pieni punainen mopedi on pysäköitynä jääkaapin eteen

Mirva Mattila
Matinlompolo

Monet näistä kompakysymyksistä ovat jo esiintyneet pussipostin sivuilla. Nyt voitkin testata, miten hyvin olet lukenut postisi. Entä jippokaverisi?
Jippo Kenguru

KYSYMYKSIÄ JIPPO KENGURULLE

Onko sinulla tyttöystäviä?
Jos on, niin sano niiden nimet.
Kuinka pitkä häntä sinulla on?
Entä kuinka pitkät korvat sinulla on?
10-vuotias töhertelijä

Minulla on hurjasti ystäviä. Lähes puolet niistä on varmasti tyttöjä. Pussipostin palstatilakaan ei riittäisi kertomaan heidän nimiään. Häntäni on niin pitkä, että sillä pyyhkii hyvin. Ja korvani ovat niin pitkät, että niillä kuulee kuiskauksetkin kilometrien päästä — ainakin toisella korvalla.
Jippo Kenguru

VITSEJÄ

Kahdenlaista

Valkokaapuinen lääkäri ilmestyi sairaalassa potilaan viereen.
— Minulla on sekä hyviä että huonoja uutisia. Ehkäpä kerron teille huonot uutiset ensin. Teillä on kaksikymmentä kiloa liikaa painoa, verenpaineenne on

liian korkea ja teissä on todettu keuhkosyöpä.
— Entä ne hyvät uutiset?
Tohtorin silmät alkoivat loistaa. — Minä sain eilen elämäni ensimmäisen viisikiloisen hauen!

Matkalle
Kiireisen näköinen mies ryntäsi junanlähettäjän puheille.
— Sanokaa milloin juna lähtee?
— Riippuu siitä minne olette matkalla...
— Vessaan...

Nimetön jippoilija

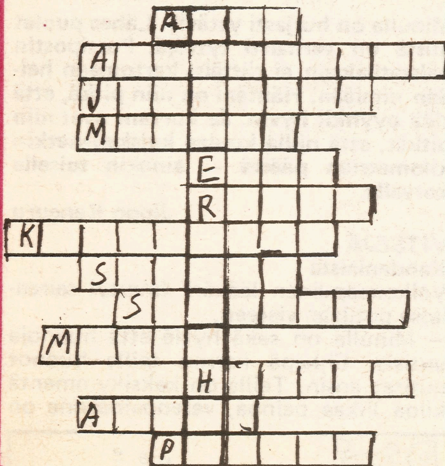

Nimetön jippoilija

Hei, kaikki nimettömät jippoilijat! Älkää seuraavalla kerralla unohtako nimeä kirjeestänne.

Jippo Kenguru

MAUSTENIMIPÄIVÄRISTIKKO

Risto Yliperttula
Nakkila

JUURET
— Sinä olet mahdoton kerskailemaan sukupuullasi, Ovaskainen. Kohta varmaan väität, että esivanhempasi olivat mukana Nooan arkissa.
— Arkissako? Eivät toki, heillä oli oma vene.

Ari-Pekka Nevasaari, 10 v
Pattijoki

KÖYHYYDEN HUIPPU
Mikä on köyhyyden huippu?
V: kun silmäluomissa lukee Lainapeite

Ehdoton edellytys
— Tahdotteko tekin autokomppaniaan? kysyi kapteeni alokkaalta kutsunnassa.
— En. Haluan pääesikuntaan, alokas vastasi.
— Oletteko te aivan hullu? sanoi kapteeni.
— En ole. Onko se ehdoton edellytys, alokas vastasi.

Tomi Mattila, 13 v

TIETOKILPAILU

1. Olympiakisat
a) Missä pidettiin yhdennettoista talvikisat? 1 p
b) Milloin pidettiin Helsingin olympiakisat? 1 p
c) Kuka oli Münchenin olympialaisten sankari? 1p
(suom. voitti 5 000 m ja 10 000 m)

2. Fysiikka
a) Paljonko painaa 1 m^3 happea 0° C:ssa? 3 p
b) Mitä tarkoittaa cal? 2 p

3. Maantiede
a) Mikä on maailman korkein vuoristo? 1 p
b) Korkein huippu? (nimi) 1 p

4. Urheilu
a) Mikä on Muhammed Alin oikea nimi? 1 p
b) Kuka oli Suomen paras urheilija v. 1974? 2 p

Vastaukset:
4. a) Cassius Clay b) Nina Hollmen
3. a) Himalaja b) Mount Everest
2. a) n. 1,5 kg b) kaloreita
1. a) Lake Placidissa b) 1952 c) Lasse Viren

13 p OLET YLEISNERO!
12—10 p Luet paljon
9— 7 p Hyvä
6— 4 p Saisit kartuttaa tietojasi
3— 0 p Hmmm!

Jippolainen Mika Suomalainen

HEI JIPPO!
Minun nimeni on Jaana. Olen 11 vuotta vanha. Minulle on tullut Jippo alusta asti. Minusta Jippo on mukava lehti. Pidän melko paljon Jippo-jengistä ja Jepen ja Kollin toilauksista (itsekin toilailen joka toinen minuutti). Tein pienen tietokilpailun ja pari vitsiä.

Tietokilpailu
1. Kuinka paljon on meripeninkulma?
a) 1528 m
b) 1852 m
c) 1285 m
2. Mikä on uikku?
a) ruokalaji
b) generaattori
c) lintulaji
3. Missä pidettiin ensimmäiset kesäolympialaiset 1896?
a) Pariisissa
b) Lontoossa
c) Ateenassa
4. Montako osanottajaa silloin oli?
a) 285
b) 582
c) 486

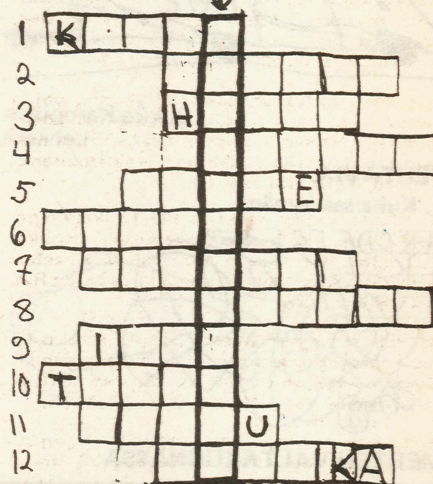
Vastaukset: 1b, 2c, 3c, 4a

Uusi pöytärukous
Koulussa puhuttiin pöytärukouksista, kun eräs oppilas viittasi innokkaasti. Opettajan tiedusteluun hän vastasi näin:
— Minä kuulin eilen isältä ihan uuden pöytärukouksen. Hän sanoi: Herran jumala, onkos tämä olevinaan joku pihvi, vai?

Ruotsalaiskaappari
Tiedättekö mitä ruotsalainen tekee, kun on kaapannut tytön?
V: se lähettää tytön hakemaan lunnasrahoja!

Terkkuja kaikille Jipon lukijoille toivoo
Jaana Jämsen

TIETOVISARISTIKKO

1. Vieno....
2. Lake....
3. Seiväs....
4. ....Vainio
5. ....Kolli
6. Jippo....
7. Maailman nopein maaeläin
8. Martti....
9. Eskimoiden maja
10. Porsche....
11. Ville....
12. ....Riihivuori

Ville

Jorma Kauppi, 15 v

● Haluan kirjeenvaihtoon 13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan karatea, kuplailua (VW), teknistä piirustusta, mukavan musan kuuntelua, jippoilua ja koottavien kokoilemista. Tartu kynään jos edes pari harrastusta ovat samat. Jyrki Ollinen, 13 v., Valhallankatu 10 A 11, 00250 Helsinki 25.

● Haluan kirjeenvaihtoon 17–20 ikäisen pojan kanssa. Harrastan valokuvausta, lukemista, pianon soittoa, musaa Elvis ja yleensä rockia. Diggaan 50 -lukua. Tuula Ruuska 16 v., Pentpyy 15, 10300 Karjaa. (Lähettäisitkö kuvasi, ei pakko.)

● Haluan kirjeenvaihtoon 17–20 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan koiran ulkoiluttamista, musiikin kuuntelemista: Elvis, BeeGee, Queen, ja lukemista. Eija Kaikkonen, 17 v., Koivikontie 27 E 41, 04260 Kerava 6.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11 ikäisen pojan kanssa. Harrastan urheilua, musaa ja postimerkkejä. Varma vastaus 3 ekalle. Foto mukaan jos on. Saija Heikkinen, Väinämöisenk. 23 C 40, 87100 Kajaani 10.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, musiikin kuuntelua, jippoilua, hiihtämistä ja luistelua. Foto ois kiva yllätys. Sanna Lehto, 11 v., Raimela, Mynämäki.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan piirustusta, tarrojen keräilyä ja lukemista ym. Foto ois kiva. Ari Laire, Mechelininkatu 45 A 5, 00250 HKI 25.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan musiikkia, eläimiä ja muuta mukavaa. Jussi Mäkelä 12 v., Juvankatu 4, 33710 Tampere 71.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–16 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan hiihtämistä ja pianon soittoa. Anne Kinnunen 13 v., Haapaniemi, 43500 Karstula.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–14 ikäisen pojan kanssa. Harrastan musan kuuntelua, postimerkkeilyä, pyöräilyä ja melkein mitä vain. (Kuva kuvasta.) Satu Puurtinen, 11 v., Sägarsintie, 10820 Lappohja.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan urheilua, kissoja, (muita eläimiä) ja postimerkkeilyä. Sari Viitavuori, 11 v., Larmi, 35800 Mänttä.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan pyöräilyä, musiikkia, laulamista ja lukemista. Marja-Leena Ojanaho, Myllylä, 92500 Rantsila.

● Moi! Haluan kirjeenvaihtoon 8–10 vuotiaan tytön kanssa. Harrastan kaikenlaista. Tuula Kallinen, 92610 Vorna.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, kuvakin voi olla mukana. Juha Sihvonen, 11 v., Päivöläntie 21 B 10, 11120 Riihimäki 12.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–14 ikäisen pojan kanssa. Harrastan urheilua, musiikkia. Sari Kervinen, Mielikinkatu 10, 80260 Joensuu 26.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–14 ikäisen tytön kanssa. Harrastan yleisurheilua, postimerkkeilyä ja musan kuuntelua. Timo Toiviainen, 13 v., Pakkamestarinkatu 2 C 37, 00520 Helsinki 52.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–15 ikäisen pojan ja tytön kanssa. Minä harrastan jalkapalloa, jääkiekkoa ja postimerkkeilyä. Aimo Hiltunen, 71950 Lammasaho, Torinmäki.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–10 ikäisen tytön kanssa. Harrastan ratsastusta, piirustusta, eläimiä, lukemista ja kirjoittamista. Katriina Hiekkanen, 9 v., Björkvägen, 65290 Vasa 29, Västervik.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–10 ikäisen tytön kanssa. Harrastan hiihtoa, jalkapalloa, pesäpalloa ja uintia. Reino Sakari, Pyrkkönen, 58250 Hautalahti, 58260 Kumpuranta.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan urheilua, yhdessä oloa, sarjiksien lukemista ja muuta kivaa. Marja-Leena Haavisto IIV, PS. Saisit olla mieluiten Oulunläänistä. 86870 Vesikoski.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11 ikäisen tytön kanssa. Harrastan pyöräilyä, seiväshyppyä ja lennokkien rakentelua. Ari Kylänpää, 33880 Sääksjärvi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen pojan kanssa. Harrastan ulkoilua, tanssia, musiikin kuuntelua. Pidän koirista, Village Peoplesta ja Pelle Miljoonasta. Sirpa Rantanen, 11 v. Timonkatu 5 C 49, 15240 Lahti 24.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan ulkoilua, tanssia, musiikin kuuntelua. Pidän koirista, Village Peoplesta ja Pelle Miljoonasta. Minna Huttunen, 12 v. Timonkatu 5 C 50, 15240 Lahti 24.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan Postimerkkien keräilyä, pyöräilyä, jippoilua ja musaa. Vesa Kalkko, 12 v., PPA 1, Porraskoskentie 25, 16900 Lammi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan englannin kieltä, uimista ja musiikkia. Anu Liimatainen 9 v., Pitkänmäentie 15, 38200 Vammala.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, lukemista, akvaariokalanhoitoa, jippoilua jne jne. Marko Viitamäki, 12 v., Teollisuuskatu 2, 95420 Tornio 2.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan piirustusta, lukemista, postimerkkienkeräilyä ja kaikkea muuta kivaa. Heidi Rosenblad, 12 v., 49220 Siltakylä.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–10 ikäisen tytön kanssa. Harrastan soittamista ja kuvien keräilyä. Nina Kujala, 9 v., 49220 Siltakylä.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan jääkiekkoa, jalkapalloa ja tennistä pop-musan kuuntelua postimerkkien keräilyä. Jarkko Joonala 11 v., Itäkatu 2 C 34, 15500 Lahti 50.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan urheilua ja lukemista. 100 % vastaus kaikille. Katriina Kivenmaa, 9 v., 4 kp Tulkkila, 32800 Kokemäki.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista ja urheilua. 100 % vastaus kaikille. Kaisa Kivenmaa, 4 kp Tulkkila, 32800 Kokemäki.

JIPPOKAVERI

JIPPO
PL 116, 00101 HELSINKI 10

Kirjoita minulle.......................ikäinen poika/tyttö.

Harrastan:.......................................

....

....

Nimeni:............................ Ikäni .....

Katuosoite:......................................

....

Postitoimipaikka:................................

JIPPOKILPA RATKESI

Elokuussa Ville Viksu joutui niin pulmallisen tilanteen eteen, että hänen oli taas käännyttävä nokkelien jippolaisten puoleen. Muistathan mistä oli kysymys? Villen piti hakea arkkitehti Arkilta uuden kesämökkinsä piirustukset, mutta löysikin arkkitehdin työpöydältä peräti neljät piirustukset. Mikä niistä esitti Villen kesämökkiä?

Villelle pulma ei noin vain selvinnyt. Monille jippolaisille sen sijaan ei tuottanut tuskaakaan oikeiden piirustuksien päätteleminen.

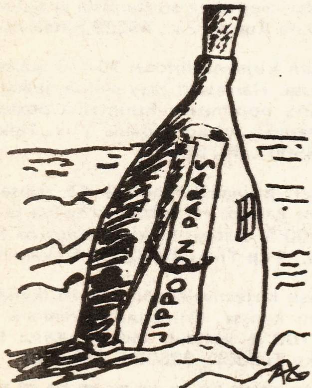
Numero 4, joka olikin ihan oikea ratkaisu, luki lähes jokaisessa vastauskupongissa.

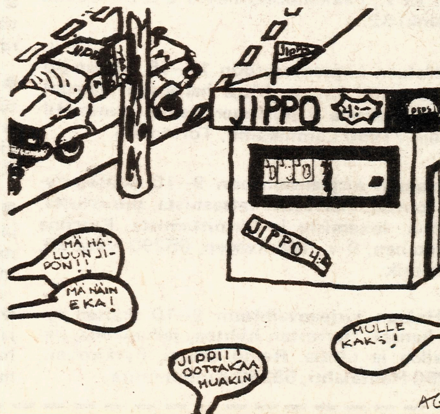
— Petri Eloranta, Hämeentie 11 C 32, 30100 Forssa 10
— Timo-Pekka Räihälä, Mäntylä, 44580 Huopanankoski
— Outi Lahtinen, Lintukallionrinne 1 F 65, 01620 Vantaa 62
— Jan Back, Kottaraisenkatu 5, 65360 Vaasa 36
— Tommi Säynäjäkangas, Kallaantie 19 B 10, 98440 Kallaanvaara
— Jari Heikkilä, Pahkala, 68100 Himanka
— Juha Vuori, Mäkilänpolku 6 B 68, 20340 Turku 34
— Niina Härkönen, Porkalagatan 7 3tr, 16324 Spånga, Sverige
— Virpi Pekkarinen, Hiilinki Pekkala, 43900 Kinnula
— Timi Soinio, Ainonkatu 2 B 24, 33100 Tampere 10

olivat ne kymmenen jippolaista, jotka Ville palkitsi KIPPARI KALLE -jättialbumilla.

Kiitos kaikille jippolaisille ystävällisestä avusta

JIPPO

Neljäs vuosikerta
TOIMITUS Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Postiosoite Lokero 116, 00101 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311
Vastaava toimittaja Synnöve Takala
Toimittaja Helena Rantala
Ulkoasu Iiris Järvinen
Toimituksen sihteeri Auli Salmi
Vakituiset avustajat
Ossi Lindfors
Arto Rantanen
Paino Exprint Oy, Vilppula
Kustantaja Lehtimiehet Oy

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333

MARKKINOINTI Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333
Markkinointijohtaja Antti Aro
Lehdenmyynti
Levikkijohtaja Seppo Salovaara
Levikkipäällikkö Juhani Niemelä (irtonumerot)
Markkinoinnin suunnittelu ja mainonta
Suunnittelupäällikkö Rauno Männistö

ILMOITUSMYYNTI Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311
Myyntijohtaja Raimo Tuuri
Ilmoituspäällikkö Risto Ahokas
Ilmoitussihteeri Anja Sartokari

Jippo ilmestyy kerran kuukaudessa. Jippo ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Jipossa julkaistujen kirjoitusten ja kuvien lainaaminen on kielletty. ISSN 0356-3375

JIPPELEIDEN RATKAISUT

25 EROAVAISUUDET

A. 1. Päivänvarjon pinnojen lukumäärä.
2. Selkätyynyn koko.
3. Puun oksien lukumäärä.
4. Linnut taivaalla.
5. Varjon paksuus sillan alla.

B. 1. Vaatetuksen raitojen leveys.
2. Hiussykkyrä.
3. Vasemman jalan jalkine.
4. Hihna vasemmassa ranteessa.
5. Oikean käden käsine.

C. 1. Letti päälaella.
2. Toisen hihan kuvio.
3. Keihään toinen pää.
4. Sukkien kuviointi.
5. Puseron rinnuksen ristien lukumäärä.
6. Keihään kärjen koukut kaareutuvat eri suuntiin.

26 KAKSOSET

1. Japanittaret C ja I ovat kuin kaksosia.
2. Hatut A ja E ovat samanmuotoiset.

26 SILMÄILYT

1. Nuolen jatke on numero 4.
2. Miekka numero 4 on pisin.

27 VARJIKSET

A
1. Varjon kädessä on kuusi sormea.
2. Varjon nutturassa on neula.
3. Varpaat ovat varjokuvassa harallaan.
4. Käden vieressä oleva nuttura on varjossa eri muotoinen kuin kuvassa.

B
1. Keihään kärki.
2. Koukku keihään kärjen alapuolella.
3. Kypärän sarvet.
4. Nuppi kypärän laella.
5. Pitemmän miekan muoto.
6. Lyhyemmän miekan kärki.
7. Varjosta puuttuu kolmas miekka.

27 SARJIS

D–B–E–A–C.

27 KÄTKÖT

Oikeanpuoleisen samurain rinnassa on soikion muotoinen pallo.

28 MIKÄ?

Tikari numero 4 on arabialaistyylinen.

30 ARVAA ELLET TIEDÄ

A2–B3–C1 -D3–E1–F1–G3.

31 VILLE VIKSU

Tarkkana miehenä Ville huomasi, että kolmannen miehen nimi toisinpäin kirjoitettuna oli Surrehut.

URHO TULITUKKA

Urho kiepauttaa veistään. Hän päättää jatkaa kulkuaan siihen suuntaan mihin veitsen kärki pysähtyy osoittamaan.

Lähden siis kulkemaan tiheään metsään.

Ennen lähtöään Urho kuitenkin päättää käydä juomassa läheisellä lähteellä...

Tunnen itseni janoiseksi.

oOOOOH!

Aikoessaan juoda puukupista Urho tuntee äkkinäisen nykäisyn nilkassaan...

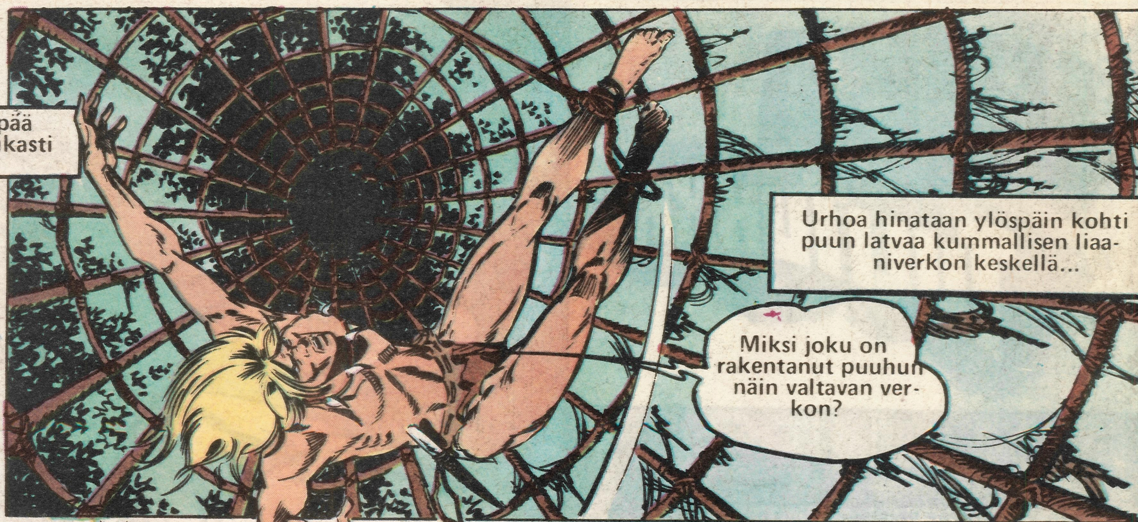
AAARRGGH...

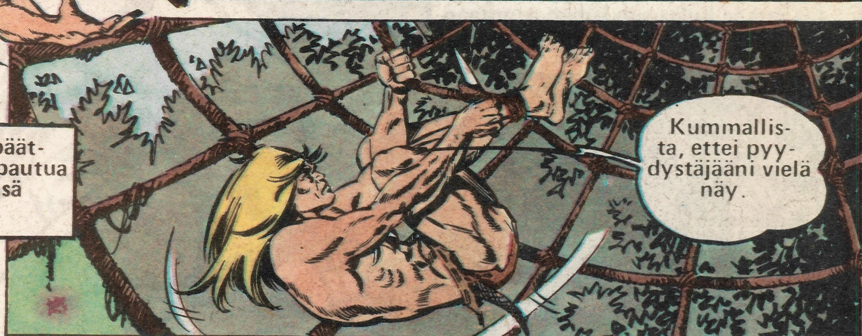
Tämä oli ansa eikä sattumoisin lähteelle jäänyt kuppi!

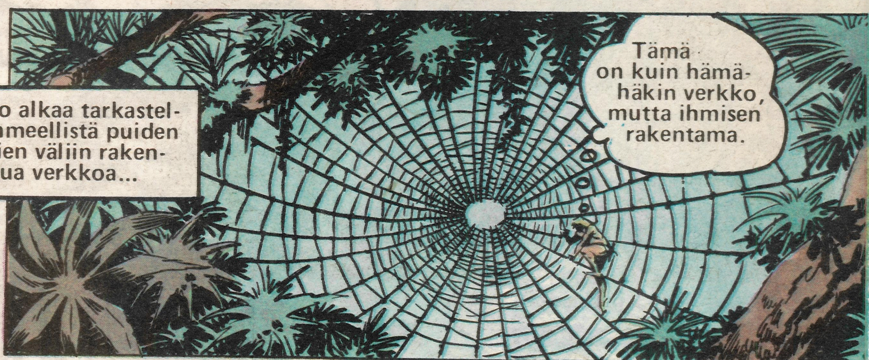
Romero

Samassa hän jo roikkuu ilmassa pää alaspäin. Liaani on kiristynyt tiukasti nilkan ympäri...

OOOOOOH...

Urho ei välitä miehen uhkauksista. Hän päättää ottaa selvää miksi häntä varoitettiin.

OOOH!

Noin ei saa käydä minulle!

Verkossa roikkuu ihmisen luuranko.

Urholle verkolla liikkuminen ei ole helppoa. Hänen on otettava tukea oksista.

Epäilen, että verkon rakentajat ovat julmaa väkeä.

Verkkoja on kaikkialla puiden väleissä.

Miksi kukaan muu ei näyttäydy minulle?

Hiljaisuus kiusaa Urhoa. Hän haluaa nähdä muutkin hämähäkkimiehet...

Miksi ette näyttäydy? Pelkäättekö omaa uhrianne, jonka juuri pyydystitte? Tulkaa esiin!

3

Samassa viereisestä puusta kuuluu hurjaa huutoa. Urhon toive toteutuu...

OTTAKAA TUNKEUTUJA KIINNI!

Ryhmä miehiä lähtee juoksemaan kohti Urhoa. He liikkuvat verkolla yhtä ketterästi kuin tavalliset ihmiset maassa.

SEIS! Saat vastata teostasi Ta-Hongin edessä!

Miehet käyvät Urhon kimppuun. Hänen on turha vastustella. Miehiä on liian monta...

Urhoa raahataan kohti jättiläismäisessä puussa ammottavaa aukkoa. Hän päättelee, että kyseessä on päällikön hovi.

Urho sysätään aukkoon...

Tämä mies tunkeutui alueellemme. Päätä hänen kohtalostaan!

Muukalainen on osoittanut suurta rohkeutta tullessaan valtakuntaamme. En halua rangaista häntä siitä.

Naisen vieressä seisoo mies, joka oli neuvonut Urhoa häipymään.

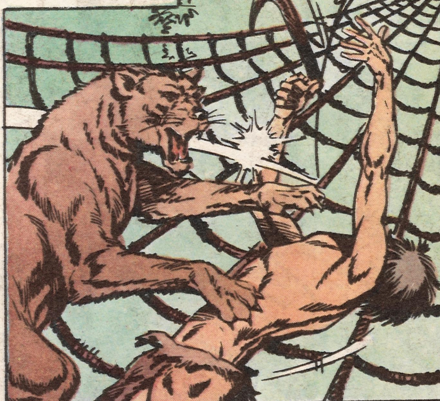

Antakaa miehelle veitsi takaisin!
Olet liian kiltti hänelle, Ta-Hong.

Toivottavasti et kadu sitä!
Nuorukaisen nimi on Ta-Nuk ja hän on valtiattaren henkilökohtainen palvelija ja suojelija.

Pian...
Ta-Nuk on heimomme paras mies, mutta...

HAAAA... HAAAA
Samassa ulkoa kuuluu kauhistunut huuto...

Puuma ahdistaa verkolla kiipeilevää Ta-Nukia.
Puuma tappaa Ta-Nukin!

Puukoukusta ei ole Ta-Nukille suurta apua. Puuma käy hänen kimppuunsa...
HYVÄSTI, TA-HONG!

ÄLÄ PELKÄÄ, TA-NUK! MINÄ PELASTAN SINUT!
Veitsi ojossa Urho rientää pelastamaan Ta-Nukia.

Mutta Urhon hypätessä verkolle se sinkauttaa hänet ilmaan...

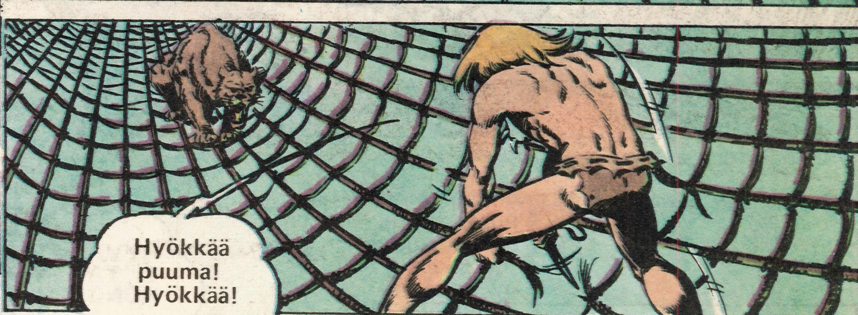
OOOOOOOOOOH...!

Urhon on vaikea liikkua verkolla, mutta hän saa hyvän ajatuksen...

Hän katkaisee veitsellään yhden verkon pauloista.

He palaavat yhdessä Ta-Hongin luo.

Kerro, Ta-Nuk, miksi elätte puissa ja miksi heimossa ei ole muita naisia kuin Ta-Hong.

Ta-Nuk kertoo Urholle heimonsa surullisista vaiheista. Kauan sitten he olivat asuneet suuren virran rannalla. Eräänä päivänä kaikki heimon miehet lähtivät metsälle...

Miesten poissa ollessa valtava hyökyaalto oli pyyhkäissyt yli kylän ja hukuttanut kaiken alleen.

Kaikki muut menehtyivät paitsi Ta-Hong.

Hirveätä!

Urho muistaa lapsuudessa kokemansa kauhut kun Sinivuori syöksi tulta, ja hänen heimonsa menehtyi palavan laavan alle...

Onnettomuuden jälkeen päätimme asettua puihin asumaan. Emme halua kokea samaa enää koskaan uudelleen. Täällä ylhäällä olemme turvassa.

7

Teimme Ta-Hongista valtiat-taremme. Teemme kaikkemme hänen hy-väkseen ja onnekseen. Häneltä on kielletty vain yksi asia.

HÄN EI SAA KOSKAAN OTTAA PUOLISOKSEEN KE-TÄÄN MEISTÄ. Hänen täytyy elää yksin kuole-maansa asti, ja sen hän on lu-vannut.

Urho alkaa ymmärtää, että nuorukainen rakastaa Ta-Hongia, ilman toivoa...
La-kinne on ty-perä.

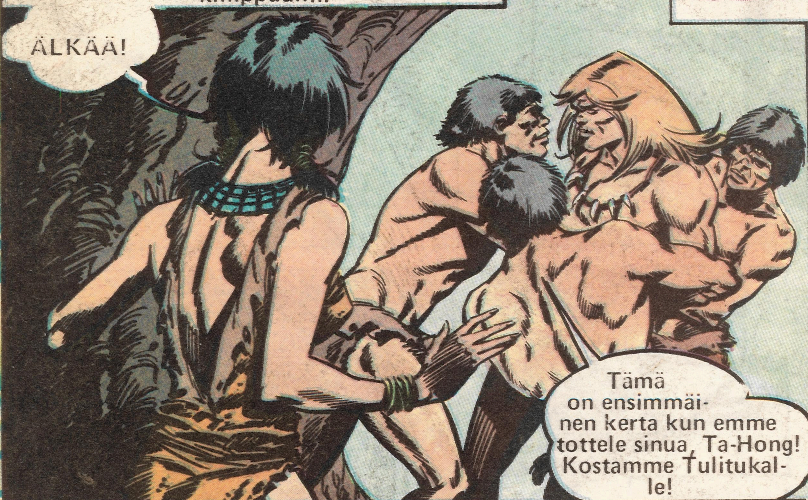

Ta-Hongilla täytyy olla oikeus valita puolisokseen rakastamansa mies. Hänellä on oikeus tulla pikkumiesten äidiksi ku-ten muillakin naisilla.

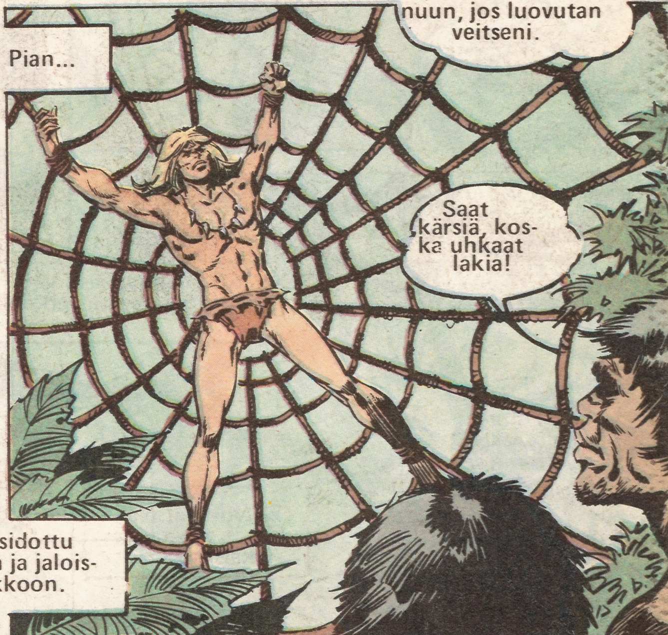

Puhut viisaasti, Tu-litukka.
Ta-Nuk katselee Urhoa mustasuk-kaisesti.
HMMM!

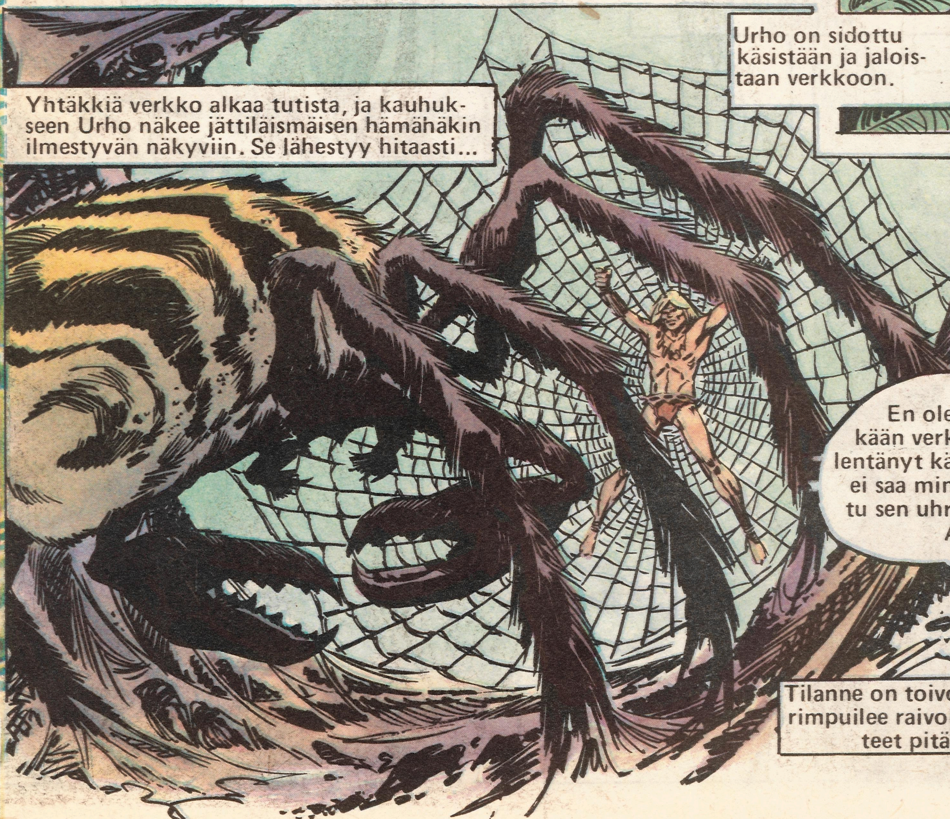

Tulitukka ei saa rik-koa lakia!
Hän hiipii hiljaa ulos...
8

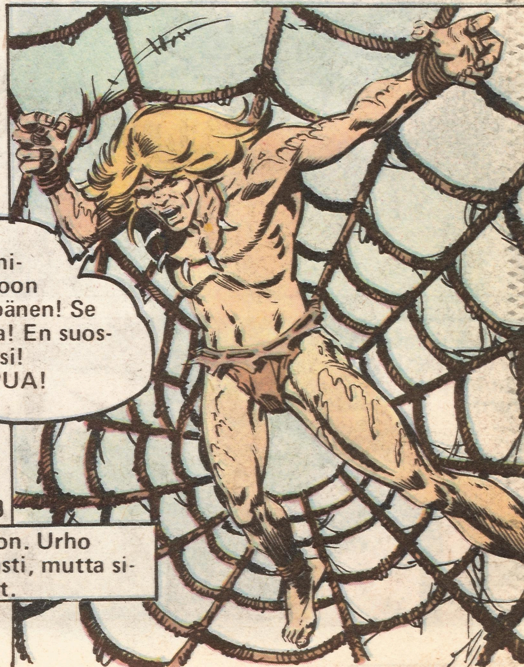

Aivan lähellä...
Muukalainen on vaarallinen samoin kuin Ta-Nuk. He lienittelevät valtiatartamme. Meidän on päästävä heistä eroon, vaikka Ta-Hong yrittäisi puolustaa heitä. Lakimme on pyhä.

Urho kuulee miesten uhkaushuudot.
Pakene! Pakene täältä nopeasti!
Ehkä he luottavat minuun, jos luovutan veitseni.

Mutta samassa kolme miestä käy Urhon kimppuun...
ÄLKÄÄ!
Tämä on ensimmäinen kerta kun emme tottele sinua, Ta-Hong! Kostamme Tulitukalle!

Pian...
Saat kärsiä, koska uhkaat lakia!
Urho on sidottu käsistään ja jaloistaan verkkoon.

Yhtäkkiä verkko alkaa tutista, ja kauhukseen Urho näkee jättiläismäisen hämähäkin ilmestyvän näkyviin. Se lähestyy hitaasti...

En ole mikään verkkoon lentänyt kärpänen! Se ei saa minua! En suostu sen uhriksi! APUA!
Tilanne on toivoton. Urho rimpuilee raivoisasti, mutta siteet pitävät.

Samassa jostakin ylhäältä lasketaan Urhon veitsi liaaniin sidottuna...

Apu tuli viime hetkellä. Hirmuinen hämähäkki jo melkein koskettaa Urhoa. Veitsi viiltää siteet nopeasti.

Salamannopeasti Urho keikauttaa itsensä verkon alle...

...ja iskee sieltä hämähäkkiä niin kauan kun se liikkuu hitustakaan.

RAAAHAA.!!

RAAAHA

Ta-Nuk pelasti Tulitukan! Hän on petturi!

Miehet lähtevät kohti Urhoa, mutta...

...Urho alkaa katkoa verkkoa hajalle.

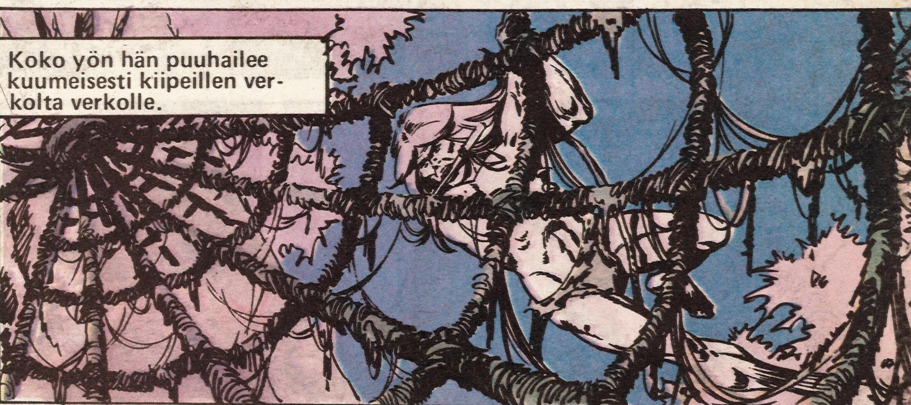
Tämä on ainoa keino pelastua!

10

Juuri kun miehet ovat saavuttamaisillaan Urhon verkko katkeaa kahtia, ja miehet putoavat...
11

Onnistuit saamaan hyvän etumatkan, Tulitukka! Mutta jos et aamuun mennessä antaudu kostamme Ta-Nukille! Hän saa kärsiä puolestasi! Mieti sitä!

Yön turvin Urhon olisi helppo lähteä karkuun, mutta hän ei halua jättää Ta-Nukia pulaan.

Koko yön hän puuhailee kuumeisesti kiipeillen verkolta verkolle.

Vartijoiden huomaamatta hän viimein vilahtaa Ta-Hongin onkaloon.

Ta-Nuk on Ta-Hongin seurassa...
Pakene! Lähde pois!
Ta-Nuk kärsii, jos lähden.
Urho iskee kivistä kipinöitä...
Pian...
Kuulkaa, miehet! Tulitukka on täällä! Mutta ette voi hänelle mitään! Hänellä on mukanaan suojelija varjojen mailta!
Tiedän keinon millä pelotan miehet tiehensä.
Urho on täyttänyt löytämänsä pääkallon heinillä ja sytyttänyt ne palamaan.
ARRGHH!
Kauhistuneena miehet ryntäävät pakoon minkä ehtivät.
Huomasin, että heimonne ei tunne tulta. Arvasin, että tämä saa miehet suunniltaan.
12

Olet viisas mies ja kaiken lisäksi hyvin komea!

Ta-Nuk on mustasukkainen...

Hm!

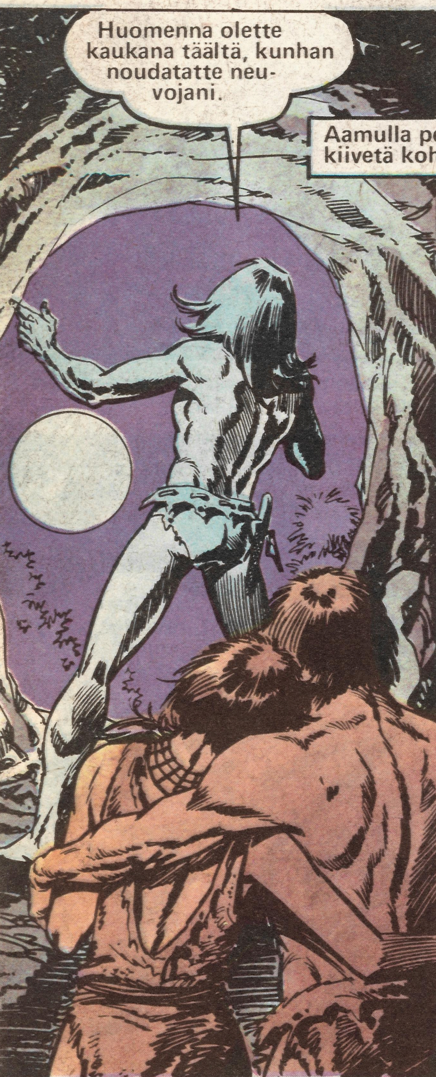
...ja se huvittaa Urhoa.

Lähde Ta-Hongin kanssa pois heimosi parista!

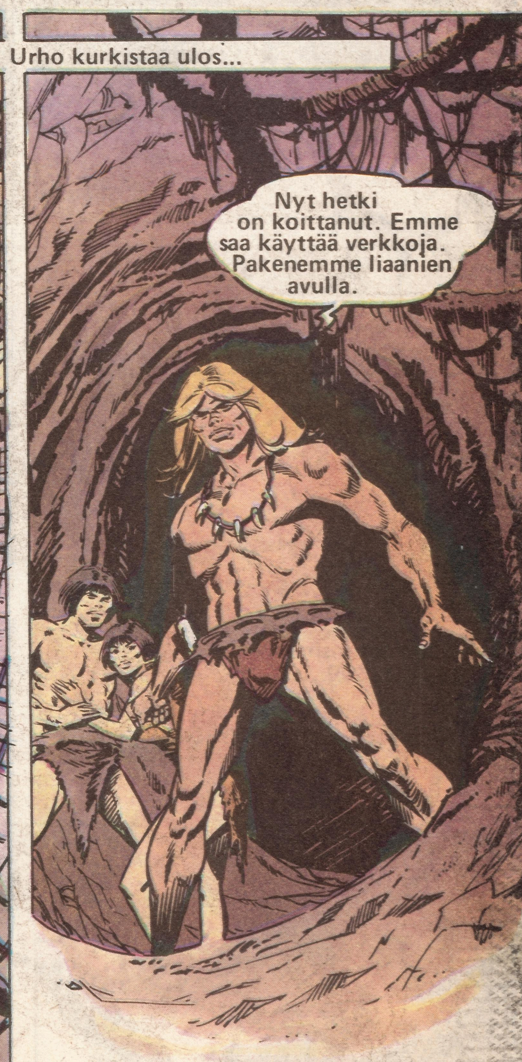
Ehkä!

Haluatko sinä Ta-Hong lähteä pois Ta-Nukin kanssa?

Kyllä!

En pysty siihen!
Tartu minuun! Nouse selkääni!
Karkulaisten viilettäessä ilmassa, miehet nostavat hurjan hälyn.
MYÖS TAHONG ON PETTÄNYT MEIDÄT! OTTAKAA KIINNI!
Mutta kun miehet astuvat verkolle...
AAAAAAAAAAHH!
...se katkeaa heidän painonsa alla tuhoisin seurauksin.
Samoin käy kaikille muille verkoille. Miehet pudota mätkähtelevät maahan ja sotkeutuvat verkkoihin.
Kukaan ei pääse karkulaisten perään. He kiitävät jo kaukana...
Mitä oikein tapahtui?
Selitän myöhemmin!
...yläilmoissa.

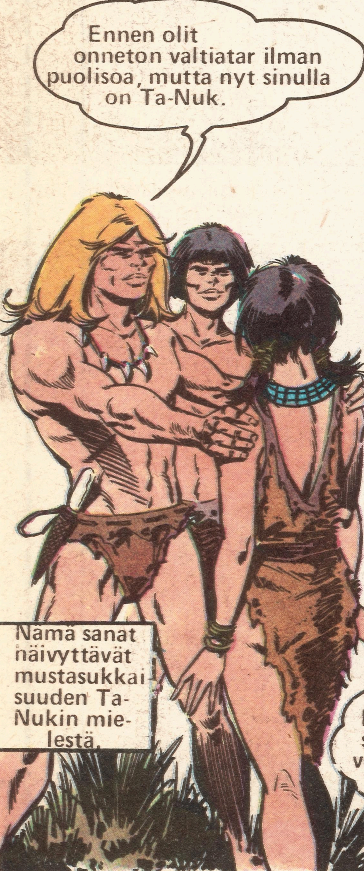
Päästyään turvallisen matkan päähän karkulaiset laskeutuvat maahan.
He eivät enää löydä meitä.

Urho kertoo kuinka hän oli koko yön viilellyt verkon liaaneja, jotta ne katkeaisivat miesten painon alla.

Miksi teit tämän kaiken meille?
Iloitsen kaikesta onnesta.

Ennen olit onneton valtiatar ilman puolisoa, mutta nyt sinulla on Ta-Nuk.
Nämä sanat näivyttävät mustasukkaisuuden Ta-Nukin mielestä.

Minne aiot lähteä?
Kysyn sitä veitseltä.

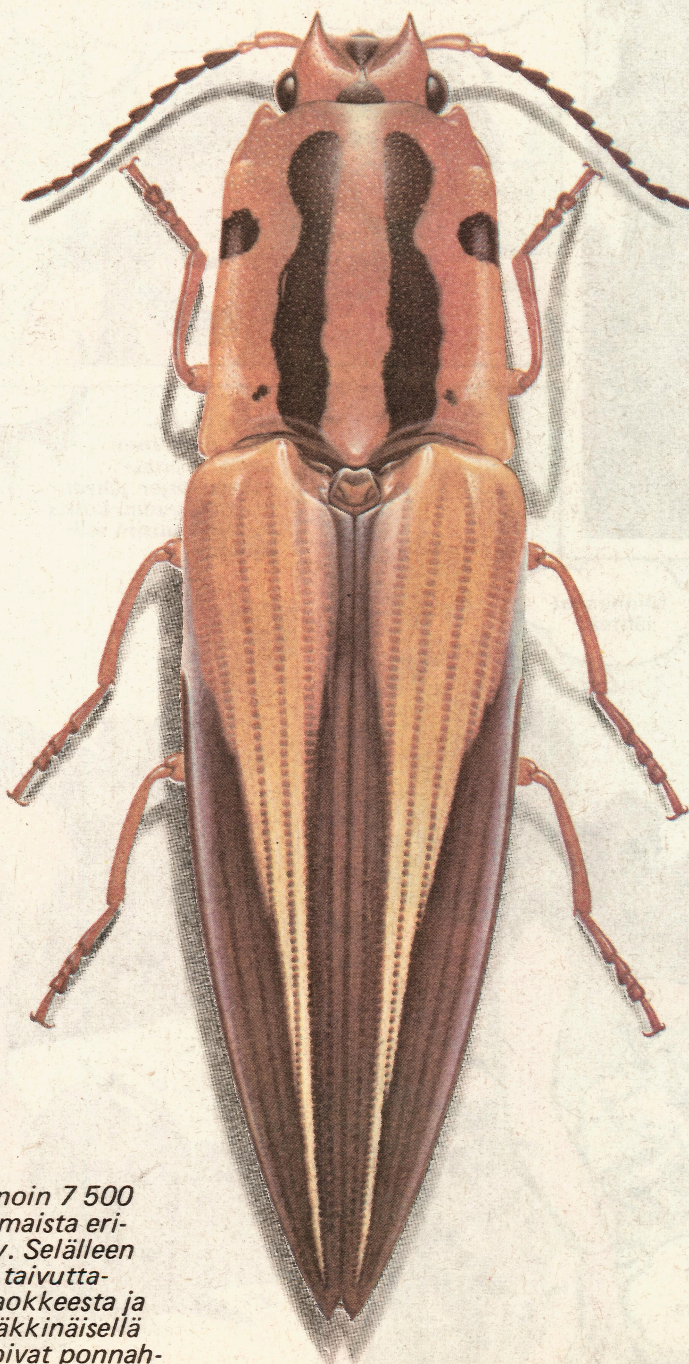

Urho hyvästelee onnellisen parin, ja antaa veitsenkärjen jälleen määrätä uuden kulkusuunnan uusiin seikkailuihin...
LOPPU

SEPPÄ

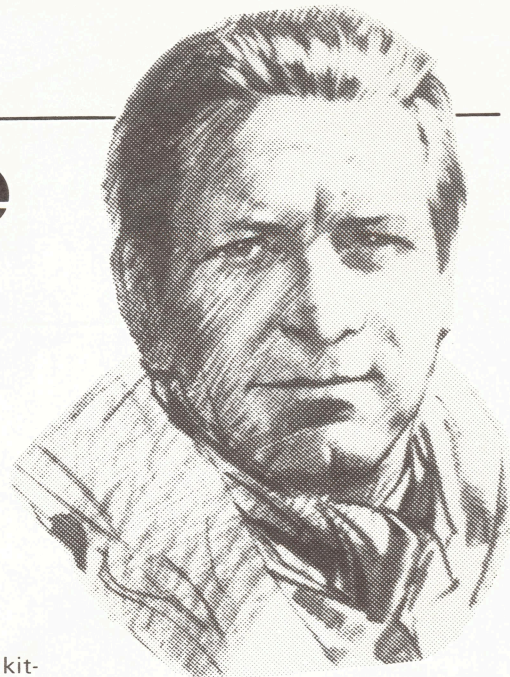
Semiotus intermedius

Seppiä on maapallolla noin 7 500 lajia. Niille on tunnusomaista erikoinen ponnahduskyky. Selälleen joutunut seppä pystyy taivuttamaan ruumiinsa keskijaokkeesta ja sinkauttamaan itsensä äkkinäisellä liikkeellä ilmaan. Ne voivat ponnahtaa jopa 10 sentin korkeuteen ja pudotessaan tupsahtavat maahan jaloilleen.

B. Durin

Koelentäjien tie korkeuksiin ja kunniaan

Bill Bedford voitti Segrave Trophyn vuonna 1962. Ohjaamallaan Hawkerilla hän pystyi nousemaan ja laskeutumaan pystysuoraan.

Vaatii tosiaan rohkeutta nousta ohjaamaan sellaista lentokonetta, jolla ei ole koskaan aiemmin lennetty. Aina tällaisia pelottomia miehiä kuitenkin on ollut. Monien ansiokas työ koelentäjänä on myöhemmin palkittu Segrave-pokaalilla, joka vuosittain jaetaan Englannissa huimapäisen Sir Henry Segraven muistoksi.

Vuosikaudet taivas oli ollut vain lentäjäpioneerien leikkikenttänä. Sitten se yhtäkkiä täyttyi kuudeksi vuodeksi konekiväärien kolinasta ja raskaiden pommikoneiden surinasta. Mutta kun toinen maailmansota viimein päättyi, monet sota-ajan lentäjistä lähtivät taas siviili-ilmailun palveluun.

KUOLONLENTOJA

Jotkut näistä koe-lentäjistä olivat miehiä, jotka olivat valmiita panemaan henkensäkin alttiiksi lentokoneitten kehittämisen hyväksi. Monet heistä voittivat myös havitellun Segrave Trophyn.

Ensimmäinen näistä kuuluisista urhoista oli Geoffrey Raoul de Havilland. Hänen ilmailunalalla mainetta niittänyttä nimeään kantaa mm. tämän Jippo-lehtesi askarteluarkilla komeileva lentokone. Lennollaan syyskuun 27. päivänä 1946 hän sai surmansa. Varsinaisen sankarimaineen ja Segrave-pokaalin de Havilland saavuttikin vasta kuoltuaan.

Kaksi vuotta myöhemmin lentäjä John Douglas Derry voitti Segrave-palkinnon. Hän saavutti de Havilland 108 koneella 100 kilometrin ympyräradalla uuden nopeusennätyksen 973,8 km/h. Mutta myös Derryn kohtalona oli kuolla eräässä lentonäytöksessä vuonna 1952. Derryn kunnianhimoisena tavoitteena oli rikkoa äänivalli de Havilland 110 koneella. Kone ylittikin äänen nopeuden, tosin tuhoisin seurauksin.

Ääntä nopeampi syöksy oli heikentänyt konetta. Laskeutumisvaiheessa koneen siipi irtosi ja kone pirstoutui. Yhä pahempaa oli tulossa: yksi koneen yli tonnin painoisista roottoreista syöksyi 120.000 katsojan keskelle surmaten 29 ihmistä ja aiheuttaen vammoja 60 muulle.

Muilla Segrave-palkinnon saaneilla lentäjillä on ollut parempi onni.

Vuonna 1953 lentolaivueen johtaja Neville Duke — hänkin monin arvomerkein ja Segrave-pokaalilla palkittu — voitti kilpailun tekemällä kaksi ilmojen maailmanennätystä: kolmen kilometrin matkalla hän ylsi koneellaan nopeuteen 1170,9 km/h ja ympyräradalla hän saavutti 1141,3 kilometrin tuntinopeuden. Molemmat ennätyksensä hän lensi Hawker Hunter Mk. 1 -koneella, jossa oli Rolls-Royce Avon R7 moottori.

PYSTYSUORAT NOUSUT JA LASKUT

Myös seuraava Segrave-pokaalilla palkittu lentäjäsankari, Peter Twiss oli armeijan ilmavoimien entinen lentäjä. Vuonna 1956 hän lensi Dairey Delta II koneella loistavan uuden maailmanennätyksen. Nopeusmittarin lukema 1821,7 km/h ylitti kirkkaasti entisen ennätyksen, joka oli tuolloin yhdysvaltalaisen lentäjän nimissä.

Vuonna 1960 palkittiin vuorostaan Tom Broke-Smith ansiokkaasta työstään koelentäjänä. Short SC1 oli ensimmäinen englantilainen lentokone, jolla pystyttiin kääntämään koneen suunta suoraan pystylennosta vaakalentoon. Paljolti Short SC1 kokeilujen pohjalta kehiteltiin kuumeisesti koneita, jotka myös nousisivat pystysuoraan.

Näin huimat kehitysnäkymät ilmailun alalla tekivät suuren vaikutuksen Segrave-komiteaan. Niinpä jo vuonna 1962 Bill Bedford voitti Segrave-palkinnon Hawkerillaan, jolla hän nousi ja laskeutui pystysuoraan.

ROHKEA VOITTAA PELKONSA

Vuonna 1970 maailmalla keskusteltiin kiivainkin äänenpainoin ääntä nopeammista liikennelentokoneista. Brian Trubshaw palkittiin Segrave-pokaalilla taitavasta ja rohkeasta toiminnasta ääntä nopeamman Concorden koelentäjäryhmän päällikkönä.

Lentäjä John "Kissansilmä" Cunningham sai lisänimensä toisen maailmansodan aikana taitavien yölentojensa ansiosta. Hän ohjasi mitä erilaisimpia lentokoneita, ja häntä pidetään sota-ajan ehkä parhaimpana lentäjänä.

John Cunningham oli jo jäänyt eläkkeelle, kun tavanomaisista säännöistään poiketen Segrave-komitea vuonna 1978 myönsi hänelle palkinnon merkittävästä työstään lentoliikenteen kehittämisen hyväksi.

"Kissansilmä" Cunninghamissa ja hänen kolleegoissaan oli eräs yhteinen piirre. Lordi Brabazon uranuurtajalentäjä hänkin, luonnehti tätä piirrettä luovuttaessaan aikoinaan pokaalin Tom Brooke-Smithille.

— Sanakirja määrittelee "rohkean" sellaiseksi, joka ei pelkää. Olen eri mieltä. Jos ihminen ei pelkää, ei hän voi olla rohkeakaan. Mutta jos teet jotakin, jonka tiedät vaaralliseksi, olet rohkea.

— Juuri tällaisia ovat parhaat koelentäjämme. Yksikään heistä ei nouse uuteen koneeseen tyynen rauhallisena. Mutta he pystyvät voittamaan pelkonsa. Siksi he ovat rohkeita.

Tehtyään kaksi ilmojen maailmanennätystä Neville Duke, yksi Segrave-palkinnon saaneista lentäjistä, joutui tekemään pakkolaskun Thorneyn saarella. Kone särkyi ja lentäjän selkä murtui niin pahoin, että hän joutui olemaan vuoteen omana monta kuukautta.

Ennätyslentäjä John Derryn kunnianhimoisena tavoitteena oli vuonna 1952 rikkoa äänivalli de Havilland 110 koneella. Kone ylitti äänen nopeuden, mutta murheellisin seurauksin. Kone pirstoutui kappaleiksi ja sen kuljettajat sekä 29 ennätyslentoa seuraavaa katselijaa saivat surmansa. Paitsi siviilikoneena de Havilland 110 on käytetty myös ilma- ja merisotavoimien palveluksessa.